

Als de bougie in je kloten navonkt

30.000 kilometer door Zuid Amerika

op een brommer...

San Rafael, Mendoza, Argentina

september 2008

© 2005 - 2008 Willem Mieras/El Rey del Ripio

website: www.elreydelripio.fastmail.fm

e-mail: elreydelripio@fastmail.fm

Er zijn bromfietzers zus
en er zijn bromfietzers zo
er zijn er uit glans
en er zijn er uit nood
en er zijn bromfietzers
vanuit hun hormonen

Als de bougie in je kloten navonkt

In 1978 ben ik afgestudeerd aan de Kunstacademie te Rotterdam op de belevingswereld van de bromfietser. Met een installatie van een bromfietser in een schuurtje, twee video-monitoren met twee afzonderlijke, maar synchroon gemonteerde beelden, foto's en de geweldige teksten van Bas van de Werk. De heren docenten hadden de gehele avond nodig om overeenstemming te bereiken of mijn project wel het vakgebied 'Publiciteit' bestreek. Ik ben geslaagd, maar sindsdien is er nooit meer iemand op een vrij thema afgestudeerd. Later hebben Bas en ik de tekst op tape gezet (en uitgebreid met het 'Randstadsupplement').

Reizen met de bromfietser

In de jaren zeventig heb ik de nodige kilometers afgelegd op de brommer: tour de Bretagne, Pyreneeën, Schotland en non-stop Parijs - Rotterdam na een nachtconcert in 1970 van Muddy Waters in Olympia (alles op een Mobylette EEG). In Spanje heb ik dankzij mijn aldaar wonende neef, opnieuw met de Mobylette (G.A.C.) gereisd, waaronder een tour d'España met mijn zoon in 2001.

Maar mijn wens was om naar Zuid Amerika te gaan. Ik ben in 1980 - 1981 een jaar in Midden en Zuid Amerika geweest . Toen Rieckus mij in 2003 vroeg, wanneer ik nou eindelijk eens zou vertrekken, antwoordde ik: 02 - 05 - 2005 (ik ben geboren op 02 - 05 - 1952). En aldus geschiedde. Oud worden in Nederland, achter de geraniums, heeft me nooit aangetrokken.

Ik koop een nieuwe Yamaha en beland in Nickerie

Woensdag 7 juni 2005. Het is zover, voorgoed naar Zuid Amerika, om het continent op de brommer te verkennen en daarna zien we wel weer verder. De eerste bestemming is Paramaribo. Op Zanderij word ik opgehaald door Martha en Ernie, waar ik de eerste tijd zal logeren.

In De Ware Tijd zie ik een advertentie: een dames Yamaha bromfiets, met nieuw model uitlaatpijp, kettingkast, zij-deksels, clearlens, etc. etc., inclusief een jaar verzekering, kenteken, drie maanden garantie op de motor en dat voor 2200 Surinaamse dollars. Op 21 augustus koop ik de 49 cc tweetakt brommer bij Simnami Bouwmaterialen aan de Van 't Hogerhuysstraat. Ik schroef een Parbo krat achterop, koop de nodige onderdelen en ben klaar voor de reis richting Frans Guyana en Brazilië.

Niet dus. Door een samenloop van omstandigheden, ontmoet ik Klaas van Dijk, van Ingenieursbureau Van Dijk en hij vraagt of ik bedrijfsleider van het filiaal in Nieuw Nickerie wil worden. Een unieke kans om Suriname van binnenuit te leren kennen en ik accepteer het voorstel, maar op voorwaarde dat ik het voor zes maanden zal doen. Ik rij op de brommer naar Nickerie, regel een verblijf- en werkvergunning en betrek mijn huis aan de Van Idsingaweg met uitzicht op de Nickerie rivier. Met acht man personeel, het kantoor naast mijn woning en een werkplaats, die oogt als een museum, ga ik aan de slag. Klanten bezoeken, de rijstcultuur bestuderen, praten met werknemers, bestuurders en rijstboeren en onderzoeken wat de kansen/ bedreigingen zijn. En ik adopteer een straathond: Henkie en later Henriëtte.

Dat valt allemaal niet mee: de economie van Suriname stelt niet veel voor, politiek is meer een kwestie van eigen belangen behartigen dan het land besturen en tot overmaat van ramp heeft Suriname zich aangesloten bij

de CARICOM (Caribbean Community and Common Market). De haven van Nickerie is vrijwel ontoegankelijk voor schepen, de kanalen en sloten die de paddievelden moeten bevloeien zijn door achterstallig onderhoud dichtgeslibd en Suriname kan nauwelijks concurreren met andere rijst-producenten, die profiteren van subsidies. Wageningen, ooit het pronkstuk van de Surinaamse rijstproductie, is vergane glorie en alle machinerieën van de Stichting Machinale Landbouw staan weg te roesten. Een triest beeld. Maar de 'handen uit de mouwen cultuur' (ik kom uit Rotterdam) van Nickerie spreekt me aan en ik doe mijn best.

De momenten van ontspanning zijn er ook: elke dag na het werk een glaasje fris op het terras van de Residence Inn met uitzicht op het kanaal en de passerende bromfietzers. Op zaterdag en zondag ga ik 'wandelen met de brom', zoals ze dat zo mooi zeggen in Suriname: uitstapjes in de polders rondom Nickerie, naar Wageningen of Totness. Naar Southdrain, waar de pont vertrekt om de Corantijn rivier over te steken naar Guyana, is ook een mooie rit. De weg is verschrikkelijk slecht en onbegaanbaar na een regenbui, maar het laatste stuk is geasfalteerd. Volgens Nickerianen, die het kunnen weten, werd dit tijdens het bewind van Bouterse gebruikt als landingstrip voor cocaïnevliegtuigjes.

Suriname is een brommerland: Zündapps, Honda's, Suzuki's, Yamaha's en moderne Chinese scooters bepalen het verkeersbeeld in de stad en in de polder. De officiële Yamaha importeur in Paramaribo wist me te vertellen dat hij in de loop der jaren 115.256 bromfietsen heeft verkocht. En mijn brommer zit daar niet bij, want dat is een Yamaha van Chinese makelij, die via een ander kanaal geïmporteerd en verkocht wordt. In de vijftiger jaren waren er brommerraces in Suriname en coureurs als Cornelis Wadilie, "Foenkie" Tjin A Kwie en Johnnie Lieuw A Len zijn nog immer beroemd. Maar ook nu worden er nog races georganiseerd. In Nickerie zijn er sprintwedstrijden met zwaar opgevoerde Yamaha Mate's en Suzuki GT 50's, waarmee snelheden worden bereikt van 140 km!

Nickerie: wandelen met de brom

Datum: 17 september 2005

Kilometerstand: 1800

Ik heb het hier verschrikkelijk naar mijn zin: er is in Nickerie niets te beleven, maar ik verveel me geen seconde. Ik ben niet toevallig heel erg goed in genieten van het niets, met minimale, het schamele, de mus (die heet hier grietjebie), het alles zelf doen, verveling komt in mijn woordenboek niet voor...

Mijn huis schiet ook aardig op, straks heb ik een grote kamer met airco om 's avonds te werken en te lezen, een terras met muskietengaas om lekker uit te blazen en een nieuwe grotere douche om de hitte af te spoelen.

Ik heb inmiddels 1800 kilometer op de Yammie gereden, zonder een centje pijn, hij rijdt als een trein, over al die onverharde wegen hier. Het is echt een belevenis om ver weg van de beschaving diep het land in te trekken en niemand meer tegen te komen. Maar ook de collega bromfietzers zijn van een juweelachtige uitstraling: oude hindoestanen met een zak rijst van 70 kilo tussen de benen, pezige Javanen, man, vrouw op de buddyzit en kind ertussen, de helmen zijn ook een onderzoek waard: vaak alleen de binnenschaal, of de pet zit gewoon onder de helm en dat alles of het de gewoonste zaak van de wereld is; niets BLING of kijk mij eens, nee aan poenerij doen ze hier niet. Het knettert hier vanaf 6 uur 's ochtends tot 22.00 uur 's avonds, daarna wordt het heeeel stil: de Nickeriaan gaat vroeg naar bed en staat vroeg op. Het landleven heeft een rustgevende uitstraling, alles is vanzelfsprekend en iedereen doet gewoon... maar het is ook wel zo dat als de arbeiders op vrijdag hun schamele salaris hebben gehad, ze op maandag niet op het werk komen, omdat de roes nog niet uitgeslapen is. En het aantal zelfmoorden ligt hier heel hoog en de verhalen van doden, schietpartijen, cocaïnetransporten en witwaspraktijken zijn talrijk.

Op het werk gaat het ook goed; lachen met de mannen, maar ik ben ook serieus bezig geweest om de zaak in kaart te brengen: uurtarieven in spreadsheets, maandelijkse kosten versus opbrengst, een tekening gemaakt van een mogelijk nieuw pand om binnenkort met een architect het kostenplaatje door te spreken, etc.

De komende week ga ik op pad om alle bedrijven in de regio te bezoeken en te bespreken wat ze doen en hoe wij daar werk uit kunnen halen. Als het lukt om meer werk binnen te halen, zitten we op de goeie weg. Het probleem is hier dat men niet naar kwaliteit of toekomst kijkt, maar alleen maar naar de prijs: alle winkels liggen vol met Chinese rommel en hoewel dat spul na een week kapot is, wordt het toch gekocht. Maar ja als je na gaat dat de mensen die bij mij werken zo'n 500 a 600 srd per maand verdienen (ongeveer 150 euro) en de benzineprijs bijvoorbeeld deze week verdubbeld is (die was 1,5 srd per liter = 50 eurocent), dan is dat wel te begrijpen: de mensen hebben simpelweg geen geld.

Kontakten leggen gaat hier heel makkelijk: ik heb inmiddels een aantal klanten bezocht, maar ook op straat of op het terras is het heel gewoon om iemand aan te spreken of je wordt aangesproken (*"mag ik u vragen, u zit hier zo alleen, wat doet u hier"* is me al een paar keer overkomen).

Volgende week vrijdag ga ik het personeel vertellen wat ik in Nederland gedaan heb, waarom ik in Suriname zit en wat ik voor plannen heb met het bedrijf. De afgelopen weken zijn we aardig aan elkaar gewend geraakt en ik het idee dat er over en weer wel vertrouwen is. Het blijft balanceren, want de cultuur, gebruiken en de relatie baas-medewerker zijn hier iets anders dan in Holland.

Als alles gaat zoals ik wil, zal de omzet omhoog gaan, zal er ruimte komen voor aankopen en zal er geld vrij komen om op termijn een nieuwe werkplaats neer te zetten, want waar nu gewerkt wordt is echt niet voor te stellen. Klanten spreken me er ook op aan: ze vinden het een oude troep en dat straalt nou niet bepaald

kwaliteit en efficiency uit. De klanten die het hier goed doen zijn allemaal hindoestanen, die keihard werken en grote investeringen plegen om op een moderne manier de rijst te verwerken. We hebben van de week een brander verkocht om de rijst te drogen en die kost 12.000 US dollars, dus dan moet je aardig wat zakjes rijst verkopen om dat terug te verdienen.

Oh ja, ik ben ook nog een weekje in Guyana geweest, via de illegale backtrack route, maar dat was niet op de brommer, dus dat telt niet mee. Georgetown is de moeite waard (Stabroek Market), hotel Blue Wave van Eddy Grant is zeer comfortabel, Linden (een mijnstad) en Parika, aan de Essequibo rivier. Heel anders dan Suriname. Guyana is een aanrader.

De laatste dagen in Paramaribo

Datum: 11 maart 2006

Kilometerstand: 3692

Het zit erop. Zondag vertrek ik uit Paramaribo naar Albina, om daar over te varen en de eerste nacht in Frans Guyana door te brengen. Maandag rij ik naar Cayenne, terwijl er onderweg een raket wordt gelanceerd in Kourou.

Het was moeilijk om na 6 maanden afscheid te nemen in Nickerie. Het personeel, de klanten de vrienden hebben me een onvergetelijke tijd bezorgd. Het wandelen op de brom door de polders, de bezoeken aan de familie Bipat, elke dag op het terras van de Residence Inn, de etentjes in de Regency Grill, mijn gesprekken met de klanten: Bahjo Soechit, Freddy Tawjoeram, Jerry Bishessar, Kries B. Panday, Ramadhin, Rigpal, Goedar, Mahawatkan, Imro Manglie, maar ook Desi Bouterse, Djoekie, Rocky, Artur, Ricardo, de meisjes van de krant, Erica en nog vele anderen.

Iedereen wilde dat ik zou blijven: meneer Van Dijk was tevreden, want in de maand februari kon er geogst worden: ik heb voor 125.000 US dollars verkocht en er zit nog het nodige in de lucht. Er is nog geen opvolger

en Klaas van Dijk reist nu elke week naar Nickerie om daar twee of drie dagen de zaken te behartigen. De klanten wilden niet dat ik zou vertrekken en het personeel keek heel sip toen ik ze drie weken geleden vertelde dat ik Nickerie zou verlaten. Ik kan altijd terug komen en wie weet...

Afgelopen zondag in vijf en een half uur terug gereden naar Paramaribo; een plezierig ritje, hoewel de brom zwaar beladen was. De afgelopen week al mijn zaakjes geregeld, onderdelen gekocht, rekening bij de Surinaamse Bank opgezegd, spullen naar Maarten verstuurd, mijn eigendomsbewijs van de brom laten vertalen in het portugees, bij de Braziliaanse ambassade langs geweest, mijn printer verkocht, bij Ernie en Martha langs geweest, mijn vrienden van biljartvereniging 'Ivoor' bezocht. Druk, druk, druk, maar ik ben nu klaar.

Pak de bosatlas erbij want de route zoals ik die nu in mijn hoofd heb is als volgt: volgende week Cayenne en vervolgens naar St. Georges de l'Oyapoque, overvaren naar Oiapock (Brazilië), dan een pick-up regelen die me naar Macapa brengt (de weg naar Macapa is

onbegaanbaar voor mijn brommer). In Macapa blijf ik enkele dagen en informeer ik hoe ik met de brom op de boot in Belem kom. Dan ff in Belem wat kaarten kopen, mijn mobieltje voorzien van een Braziliaanse simkaart, misschien een verzekering afsluiten en dan op pad via Maraba, Tocatins, Gurupi naar Brasilia. Waarschijnlijk in Goias (ten westen van Brasilia) hou ik een paar weken vakantie om de brom na te kijken, de omgeving te verkennen zonder bagage en wat te uit te rusten. Dan verder richting Foz do Iguazu (watervallen), vandaar naar Paraguay, de geest van Stroessner in Asunción opzoeken (en de ontvoerder van Freddy Heineken) en dan richting het zuiden om bij Encarnacion de grens met Argentinië over te steken. Dan wat crossen door de provincie Misiones en vervolgens naar Uruguay. Een maandje door dit gezellige landje, met een weekje Montevideo als afsluiting.

Dan door naar Buenos Aires, vrienden bezoeken, mijmeren bij Tango muziek in de barrio en me afvragen hoe ik in Patagonië kom.

Dat is simpel, want je rijdt gewoon de Ruta Tres af, maar het hangt van het jaargetijde af of ik het op dat moment zal doen. Ik denk dat ik dan ruim een jaar onderweg ben. Als de tijd goed is rij ik via de kust (Tres Arroyos, Bahia Blanca, Trelew, Comodoro Rivadavia, Rio Gallegos) naar Calafate (aan de voet van de Andes aan de oever van Lago Argentino) om daar Jorge Lemos te ontmoeten. Ik heb op mijn laptop een foto van hem die ik in 1981 gemaakt heb, dus dat wordt een interessant weerzien.

Dat zal weer een rustpunt zijn, want reizen door Patagonië is een hel: winden van 100 km/uur, zandstormen, regen en onverharde wegen. Als we dat achter de rug hebben trek ik misschien nog door naar Ushuaia, de meest zuidelijk gelegen stad ter wereld, dan hebben we dat ook gehad. Ik ben dan inmiddels een jaar of 57 en als het lichaam niet protesteert wil ik in het zuiden van Argentinië oversteken naar Chili en dan een jaar de tijd nemen om de 6000 kilometer naar het

noorden af te leggen. Dan weer de Andes over naar Argentinië om daar mijn Carmelita te ontmoeten, een huisje te kopen en het wat rustiger aan te doen. De brom staat af en toe in het schuurtje, ik ga wat minder reizen en niet zo ver, want met Carmelita achterop gaat het een stuk moeilijker. Maar misschien koop ik dan een oude achtcilinder Dodge Pick-up, ik weet het niet.

Voorlopig concentreer ik me op Brazilië. Van Ernie en de vertaalster heb ik positieve geluiden gehoord, dus ik verheug me op een weerzien met dit immense land. Ik voel me goed en gezond, ik ben heel tevreden over de brom en ik ben er op voorbereid om de lange tocht te beginnen. De voorbereidingen werden wat vertroebeld door het aanbod om naar Nederland te komen en anderzijds om in Nickerie nog langer te werken. Ik heb er over nagedacht en beide opties heb ik laten varen en ik heb gekozen om mijn oorspronkelijke plan uit te voeren. Daarom heb ik de laatste tijd niet gemaild, want ik wilde dit eerst helder hebben.

Het enige dat ik mis is de gitaar en de versterker. Artur van de Regency Grill had een elektrische gitaar, waar ik af en toe wat op gespeeld heb, maar hij had geen versterker, dus dat was een beetje droog zwemmen. Ik heb serieus overwogen om een versterker te kopen, maar nee, dat zou niet handig zijn geweest. Want wat moet je met dat ding als je weer vertrekt, of de verslaving zou weer terug komen, zou het dan wel goed met me gaan of zou ik blijven hangen in Nickerie, om als ex-bedrijfsleider drie avonden in de week in obscure hoerententen en illegale casino's in een bluesbandje met een javaanse bassist, een hindoestaanse drummer en een guyanese zanger te spelen? Dat bewaar ik voor later.

Afijn, het gaat goed, het voortandwiel van 13 van de brom is vervangen door een exemplaar met 14 tandjes, dus de topsnelheid ligt iets hoger en het motortje draait wat rustiger rond. Ik wissel morgen mijn srd-eetjes voor US dollars en gaan met die bakabana!!!

"Voor wie niet weet waar hij naar toe wil, zijn alle wegen goed"

Frans Guyana

Datum: 15 maart 2006

Kilometerstand: 4267

Tja, Paramaribo 12 maart. Het lijkt al weer een eeuwigheid geleden. De teller van de brom stond op 3692 km. toen ik Par'bo om 9.30 uur verliet. De rit was rustig en alleen een lekke band, even na Moengo, zorgde voor een kort oponthoud. Om 14.00 uur was ik in Albina en de stad is nog even lelijk als vorig jaar.

Om 15.00 uur met de pont naar de overkant en na de douane op zoek naar een hotel. Het is toch wel een heel groot gemak als je je talen spreekt. Hotel La Tertiaire was snel gevonden en restaurant Le Toucan ook. Une pression s'il vous plait et une côte du porc avec des frites.

De volgende ochtend geprobeerd de brom te verzekeren, maar dat kon alleen voor minstens een half jaar (220 euro's) en daar had ik geen zin in. Bij de douane gevraagd of ik nog iets bijzonders moest doen (mais non, c'est bien comme ça) en toch maar even bij de politie langs gegaan om te melden dat ik zonder verzekering door Frans Guyana zou reizen. Mijn naam werd genoteerd, het hoofd van de politie werd geïnformeerd en dat was het. Op pad voor de 287 km naar Cayenne. Prachtig mooie weg, zoiets als van Albi naar Millau. Asphalt van dezelfde kleur, dezelfde markeringstrepen, verkeersborden (risque de chute d'arbres) en vangrails. Onderweg gestopt voor een stokbrood en een camembert (President). Dat is raar. Ben je in ZA en spreken en doen ze gewoon frans, alsof La Republique Française na Biarritz gewoon verder gaat.

Natuurlijk afgeslagen bij Kourou, maar ze hadden de raket al afgeschoten. De stad zag er niet aantrekkelijk uit, dus het gas erop en in het duister naar Cayenne. Daar aangekomen (om een uur of acht) eerst een terras opgezocht om met een paar pressions de bilspieren wat rust te gunnen. Gevraagd naar een hotel en Beauregard en Amazonie werden me aanbevolen. Weer wat

rondgereden (ik vraag nooit de weg) en uiteindelijk maar bij Hotel Amazonie (Best Western - 70 euri's) gestopt. Goed geslapen en hopsakee te voet de stad in. Weer diezelfde maffe ervaring: waar ben ik? In Lyon of in Zuid Amerika. Alles is frans, de auto's, de boulangerie, de winkels, de straten, de huizen, het Hotel de Ville, alles.

's Middags op de brom de kust lang naar Montjoly. Een kronkelige weg met uitzicht op de zee met zandstrandjes. En ja hoor... toen ik net zonder helm aan de verkeerde kant van de weg reed, kom ik de gendarmerie tegen. *“Qu'est ce que vous faites?”* Nou gewoon, een beetje brommen en foto's maken, dus ik rij ff zonder helm. Na een inspectie van mijn paspoort en papieren, vonden ze het toch wel très amusant en mocht ik verder (met helm op en rechts rijdend, maar zonder verzekering...). 's Avonds een salade chèvre chaud en de rest weet ik niet meer.

De weg van Cayenne naar St. Georges de l'Oyapoque was wederom prima. Keurig asfalt, met hier en daar een pittige col van 10%. De middagmaaltijd genoten in Regina en vervolgens naar St. Georges de l'Oyapoque. Een jungledorp aan de oever van de rivier de Oyapoque; aan de overkant zie ik Brazilië liggen... een opwindende gedachte. Een nachtje Oyapoque was voldoende (maar het beeld van een indiaan op de fiets met een stokbrood blijft me bij). 's Ochtends naar de rivierkant waar de piroques liggen die me naar het Braziliaanse Oiapock brengen.

Brazilië: Oiapock – Macapa

Hups, brom in de kano en na 10 minuutjes varen zijn we in Brazilië. Daar staan al weer de mannetjes klaar om de Yamaha uit de kano te tillen en hem de trap op te sjouwen. Het regende, dus ik kon niet gelijk naar de politie en douane. Uiteindelijk is alles geregeld: ik mag 3 maanden in Brazilië blijven en de documenten voor de ciclomotor zijn aangemaakt. Beetje rondgelopen en zoals elk grensdorp is het ook hier een chaotische zoi, een mix van smokkelwaar, maffe winkels, loslopend volk en veel verkeer op de rivier. Hotel Oiapock stelde niet veel voor. Mijn vrienden staan de volgende ochtend al weer voor me klaar om de pick-up te regelen die me 600 kilometer verder naar Macapa moet brengen. Als alle passagiers verzameld zijn (een fransman, een Peruviaan, een Braziliaanse vrouw met kind, de chauffeur en ik) vertrekken we. De weg is op veel plaatsen echt verschrikkelijk en de regenbuien maken het nog erger. Dit is niet te doen op de brom. Onderweg stoppen we enkele malen in een indianendorp voor een versnapering of we melden ons bij de policia rodaviaria (de wegpolitie). De laatste 200 kilometers zijn geasfalteerd en met 120 kilometer per uur scheuren we naar Macapa. Daar wordt eerst de Peruviaan op het vliegveld afgezet en vervolgens ik. Daar sta ik dan. Midden in Macapa. Het is inmiddels 22.30 uur. Na een uurtje zoeken eindelijk een hotel gevonden. Slapen.

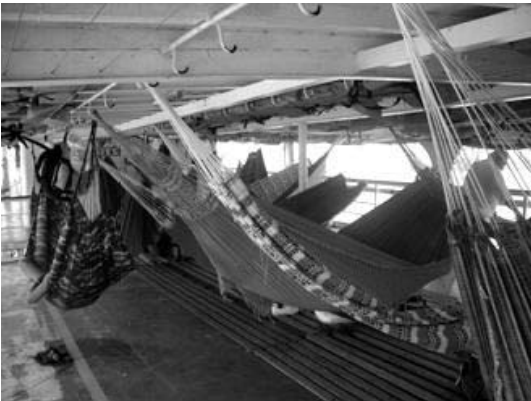
Datum: 18 maart

Macapa is de hoofdstad van de staat Amapa, een van de dunst bevolkte staten van Brazilië. In mijn South American Handbook uit 1994 (leuk om met 11 jaar oud boek te reizen) wordt Macapa beschreven als een taxfree zone, waar de activiteit nog niet van de grond komt. Dat is inmiddels wel anders. Vooral aan de oevers van de Amazone is er een activiteit van jewelste: honderden stalletjes en tentjes, waar spulletjes en versnaperingen worden verkocht en waar op vrijdag- en

zaterdagavond iedereen naar toe trekt voor een hapje en een drankje. Wat een verschil met de waterkant in Paramaribo. Macapa en omgeving verkend en zondag naar Puerto Santana gereden, waar de boot naar Belem vertrekt: een man vertelt dat er morgen een boot vertrekt om 10.00 uur. Dat lijkt mij een mooie tijd.

Over de Amazone naar Belem

Datum: 19 maart 2006

Maandag op mijn gemak opnieuw naar Santana gereden (het is soms goed om eerst de weg te verkennen) en na betaling van 40 reals voor mij en 100 voor de brom (ze vroegen 130, maar toen uitte ik mijn verontwaardiging in het Nederlands, en prompt werd de prijs verlaagd) en om 10 uur werden de trossen losgegooid. Hangmatje opgeknoopt en de dekken verkend (ik hing op dek 2, beneden is het geluid van de brullende scheepsdiesel helemaal niet te harden en dek 3 is het terras, waar de DVD de hele dag snoeiharde Braziliaanse muziek speelt). De Amazone is echt fascinerend. Het is eigenlijk ook niet één rivier maar een wirwar van waterwegen, dan weer smal en dan weer zo weids dat je alleen maar water ziet. Heel de dag foto's en filmpjes gemaakt van huisjes, indianen in kano's, kleine houtbedrijfjes op de oevers, eilandjes, grote grijze regenbuien en water. Het mooiste moment komt 's avonds, als het volledig donker is en de boot gewoon doorstoomt en af en toe het zoeklicht aanflikkt. Van slapen komt niet veel: de scheepsdiesel ronkt oorverdovend en het is behoorlijk fris. De volgende ochtend schittert de zon in de Amazone en varen we het laatste stuk naar Belem over een weids water. Om 9.30 uur verschijnt Belem aan de horizon. De wolkenkrabbers overheersen. Dichterbij wordt de oude stad zichtbaar en uiteindelijk leggen we aan. De brom wordt 4 meter omhoog de kade op getild en na de controle door de policia, tuffen we Belem in.

Datum: 20 maart 2006

Met het South American Handboek in de hand een hotel gezocht en gevonden: hotel Palacio (binnenplaats met grote kamers met het plafond op 3.50 meter). De brom gestald bij de autohandelaar op de hoek en te voet de stad in. Eerst naar de Ver-O-Peso markt, waar vooral veel spulletjes uit de Amazone worden verkocht fruit, exotische kruiden, vis, groenten. Verder in de oude stad veel vervallen huizen met Portugese tegeltjes aan de gevel, maar ook veel restauratie-werkzaamheden. Belem gooit het op inkomsten uit het toerisme en sommige plekken zijn echt heel fraai. Naast de oude markt is een boulevard gemaakt van de oude havenpakhuizen. Een aaneenschakeling van terrassen en restaurants. Ik ben eerst verbaasd over de afwezigheid van mensen op het terras buiten, maar als ik naar binnen ga, zitten er zo'n 500 mensen aan tafeltjes te eten (waarschijnlijk is er een congres gaande) . Alles is zeer luxe, de prijzen afgestemd op de toerist, maar de kwaliteit is hoog. Binnen speelt een gitarist stemmige muziek in een glazen kooi, die op 10 meter hoogte langzaam door het gebouw beweegt. Het contrast met de oude stad is wel erg groot. 's Avonds gegeten op deze boulevard en de volgende dag op de brom de stad verder verkend.

Een wip voor een beltegoed

Het was een enerverende anderhalve week: door Frankrijk, de Oyapoque rivier over naar Brazilië. Tien uur in een pick-up over een onverharde weg naar Macapa (pal op de evenaar) en vervolgens 24 uur op de boot over de machtige Amazone naar Belem. Ik ben hier dinsdag aangekomen, nog een beetje in de war van alle indrukken en het spreken van allerlei talen: Nederlands, Frans, Spaans en Portugees. Belem is een miljoenenstad en de skyline die zich aandient als je over de Amazone komt aanvaren is indrukwekkend. Gisteren de stad verkend en het is een drukke boel. De haven, de markt, de oude stad, de architectuur, heel anders dan Suriname of Guyana. Ook de vrouwen zijn plezant: veelal een beetje mollig en veelal lekker opdringerig.

Gisterenavond kwam er een meisje bij me zitten, gezellig, ik zat een pizza te eten. Ze wilde me wel een massage geven en eigenlijk ook wel 'fazer amor' en dat alles voor de prijs van een beltegoed...! Als echte bromfietzman heb ik beleefd geweigerd. Rij nooit zonder helm, nietwaar?

Maar het was tot nu toe een dolle reis, de brom draait lekker, ben inmiddels mijn fietspomp kwijt en een bevestiging voor de Parbo krat, maar dat deert niet. Ik heb een gedetailleerde kaart van Brazilië gekocht en ga straks met een grote chopp kijken waar de reis morgen naar toe gaat.

Datum: 22 maart 2006

Ik heb de hele dag de oude stad verkend, mooie vergane glorie, maar ook heel veel in ontwikkeling. Brazilië is druk doende om het Noord Amerika van Zuid Amerika te worden. Alles is zeer georganiseerd: vervoer, telefoon, scholen, ziekenhuizen, wegen, licht (luz para todos), automatisering, restaurants, hotels, etc. Ze spreken een taal, slapen op Braziliaanse bedden, drinken eigen drankjes uit in eigen land gefabriceerde koelkasten, rijden in VW's, Fords en Renaults uit eigen land en iedereen is bezig. Hard werken voor weinig en met een glimlach. Brazilië valt in alles mee (ik had me op het ergste voorbereid).

The girl from Ipanema

Maar goed, na een kort tukje in het hotel op pad. De Avenida Vargas uitgelopen en terecht gekomen in een leuk parkje, omzoomd door grote luxe appartementcomplexen. Op het terras van Bar do Parque plaats genomen en een grote Cerpa besteld. Ze zat een tafeltje verder. Aan de andere tafeltjes zaten ook allemaal beeldschone vrouwen, maar deze was de mooiste. De ober vroeg of ik ook wat wilde eten ik ben gegaan voor de biftek con arroz. Prima maaltijd voor 13 reais (2,5 reais = 1 euro). Ik had de laatste hap nog niet door de keel of ja hoor, ze kwam bij me zitten. Het eerste wat ze vroeg was "Mi nome". "Mijn naam is

Willem"... daar had ze niet van terug. Kortom ik heb de hele avond Nederlands gesproken en zij Portugees. Dat ging best, want ik verstond haar grotendeels wel. Ze is 43 geboren in Macapa en opgegroeid in Manaus. Maar haar figuur was van een meid van 22. We hebben de avond knus doorgebracht, ze heeft me heerlijk vertoeteld (raar woord) en ze had na een half uur ook wel door dat ik niet zo'n maffe sekstoerist ben. Neen, ik ben een bromfietser, maar dat heb ik niet kunnen uitleggen. Het is best lastig om dat Portugees onder de knie te krijgen. Zoenend hebben we afscheid genomen en haar advies om niet 's avonds laat terug te lopen naar het hotel, heb ik in de wind geslagen. Ik heb heerlijk geslapen en gedroomd van the girl from Ipanema (of was het toch een travestiet?).

Voor nu: *muito obrigado y prazer em conhece-lo.*

Het binnenland

Datum: 28 maart 2006
Kilometerstand: 5.645

Ik zit in een internetcafe in Araguiana, 800 kilometer verder en ik ben the girl from Ipanema al lang weer vergeten. Ik ben nu een cowboy do asfalto. Ik heb mijn laptop niet bij me, maar de foto's probeer ik zo snel mogelijk te sturen.

Ik weet echt niet meer wanneer ik Belem verlaten heb, maar de rit was groots. Je rijdt tussen de grote vrachtwagens over de BR 010: Belem - Brasilia. Langs de tweebaansweg die door de stad loopt, is er aan weerszijden een secundaire weg, meestal onverhard, waar het leven zich afspeelt: restaurants, stalletjes met coco gelado, rana da Amazonia, en allerlei winkels. Vooral de cowboys zijn fascinerend. Hier koop je zadels, sporen, bittens, riemen, hoeden, touwen en nog veel meer voor paard en berijder. Ga je de hoofdstraat in dan is er nog veel meer van hetzelfde. Het valt niet mee om met 190 miljoen landgenoten je kostje bij elkaar te scharrelen. Eergisteren heb ik gegeten in Gob. Edison Lobao voor 5 reais, een spies met vlees, rijst, groente,

een cola en een fruitsalade als toetje. Met de brom heb ik de stadjes waar ik overnacht verder verkend. Dan blijkt maar weer eens hoe geweldig zo'n Yamaha is. Je komt overal, dwars door de blubber en knalrode landwegen zie je de Braziliaan in een ongerepte omgeving. Veel bomen, riviertjes, koeien en hier en daar een chacara (boerderij) of fazenda (landgoed). Iedereen is vriendelijk, zelfs de policia rodoviaria (de wegenspolitie), die je elke 100 kilometer passeert is diep onder de indruk als ze de brom en de papieren inspecteren.

Bom viajem.

Ik blijf hier enkele dagen om mijn verhalen te schrijven voor 'De Bromfiets', want Wout en Lydia zullen wel denken. Maar ook om op de brom de omgeving te verkennen. Hopelijk knapt het weer op want gisteren heb ik de laatste twee uur in de regen gereden en op dit moment regent het ook.

Het is nog 1250 kilometers naar Brasilia, maar ik geniet elke seconde op de Yamaha V50. Mang heeft gelijk, het is een echte road-warrior. Je gooit er benzine in, af en toe een litertje 2-takt olie en open dat gas. 65 kilometer heuveltje af en de helling op in z'n twee. Een betere manier om dit continent stukje bij beetje te verkennen is er niet en een bekijks dat je hebt. Ik heb soms het idee dat ik de eerste reiziger ben die men ziet. Ik was gisteren van Gob. Edison Lobao (30 kilometer ten zuiden van Imperatriz) naar Montes Altos gereden en je komt in een andere wereld. Het wordt nog gekker als je de dorpsbrink oploopt en je ziet de toren van Pisa staan! Echt waar. Alles draait hier om de veeteelt, met hier en daar een veld met suikerriet, soja of mais. Op de snelweg rijden vrijwel alleen vrachtwagens die producten, vee en gewassen vervoeren. Personenauto's zijn schaars. Wel heel veel lichte motoren, Honda's en Yamaha's, die ook in Brazilië worden gemaakt (Manaus).

Datum: 5 april 2006
Kilometerstand: 5814

Ik heb een toertje met de brom gemaakt en ik zit nu in Colmeia. Dat betekent in Brazilië dat je minimaal 120 kilometer rijdt. Mijn hotel is in Presidente Kennedy, een prachtig dorp met parkjes, groenstroken, monumentjes en loslopende kippen. Ik ben toch niet in Araguaina gebleven, die grotere steden zijn me te druk. Het hotel waar ik nu verblijf is een groot feest van spelende kinderen, muziek uit draagbare cd spelers en een cafe do manha, warm eten 's middags en 's avonds. De kamer kost 25 reais (10 euri's) en de drie maaltijden kosten 5 reais! Zondag ga ik weer verder, want anders kom ik nooit in Patagonië. De afgelopen dagen heb ik gebruikt om de was te doen, de brom onder handen te nemen (velgen gespoten, achterwiel opnieuw gespaakt, bijna erdoorheen gezakt, licht en claxon gemaakt), de foto's op de pc te ordenen en ik heb een fraaie film van mijn tocht door Amazonia gemaakt.

Brazilië is echt geweldig. Dit land heeft een metamorfose doorgemaakt sinds ik er in 1981 was. Het is groots en meeslepend, maar ook zeer georganiseerd. Ik vertrok vanochtend uit Pres. Kennedy over een onverharde weg van 32 kilometer naar Itapora de Tocantins en PLOPS ineens ligt er een prachtige nieuwe asfaltweg naar Colmeia, waar ik nu zit te internetten (in Pres. K. is geen internetcafe). In elk dorp is een bank, een postkantoor, een ziekenhuis, winkels, restaurantjes, hotelletjes, alles. In het gehucht Itapora was zelfs een hotel! De tocht naar hier was weer overweldigend. Glooiend landschap, groene grassen en majestueuze palmbomen, met daartussen grazend vee met bulten op de rug. Hier en daar wat cowboys, ronkende off-road motoren, die allemaal in Brazilië worden gemaakt en af en toe een oude chevrolet.

Iedereen groet; HET gebaar in Brazilië is de opgestoken duim. Een teken van groet, maar ook optimisme, werken, trots en hoop op een betere toekomst. Het is hier ook verbazingwekkend schoon. Vrijwel geen petflessen en ander zwerfafval en in de dorpjes staan voldoende prullebakken. Je ziet ook overall telefooncabines en in het weekend is telefoneren en internetten gratis.

De brom staat te popelen om de 70 kilometer naar Presidente Kennedy aan te vangen.

Datum: 12 april 2006
Kilometerstand: 6101

Zondag ben ik vertrokken uit Presidente Kennedy en na een dag rijden in de regen aangekomen in Barrolandia. Ik ga 's avonds eten en raak in gesprek met Erik Norbert, een Duitser die al 20 jaar in Brazilië woont en in dit gebied is om een boerderij te kopen. Hij vertelt dat hij al een boerderij heeft en als ik zin heb kan ik deze bezoeken en er verblijven zolang ik wil. Deze fazenda ligt in de Pantanal en is iets groter dan de helft van Luxemburg (zo'n 30 bij 40 kilometer!). Ik had in Presidente Kennedy de kaart bestudeerd en al besloten om mijn reisroute iets aan te passen: langs de Pantanal, door Paraguay naar Asunción en dan de watervallen van Iguazu.

En dan nu dit. De kans dat ik een Duister tegen kom met een fazenda in de Pantanal is toch wel heel klein, in Barrolandia is die kans te verwaarlozen. Maar het gebeurt... Ik kan nog maar nauwelijks aan het idee wennen. De Pantanal is een waanzinnig interessant gebied, de dierenwereld is er zeer rijk en op de fazenda is alles om de maanden bezig te houden (paarden, boten, internet, cowboys, gidsen, indianen, een huis-capibara etc.). In juli wordt het vee van de zuidelijke Pantanal naar de noordelijke gedreven en er trekken dan in twee dagen zo'n drie miljoen stuks door de straten van Campo Grande.

De komende dagen blijf ik in Barrolandia, want met Pasen bezoekt iedereen zijn familie en zijn alle hotels volgeboekt. Ik bezoek met Erik zijn fazenda die hij hier heeft gekocht en vermaak me met het wassen van mijn kleren en uitstapjes in de omgeving over onverharde wegen. De natuur is hier fantastisch: ara's (diepblauw) van een halve meter grootte vliegen over je hoofd, kolibries, nachtuilen, scholen parkieten, ibissen, slangen, vlinders, vleermuizen, van alles. Het landschap is heuvelig met groene grasvelden en bossages met palmen, exotische bomen, planten en struiken.

Zou ik bijna vergeten te vertellen dat ik binnenkort ook grootgrondbezitter wordt. Ik kan als toerist slechts zes maanden in Brazilië blijven. Als ik enige maanden in de Pantanal blijf, kan ik pas na zes maanden weer opnieuw Brazilië bezoeken. Erik, de Duister, gaat mij eigenaar maken van een paar hectare van zijn fazenda en daarmee kan ik een permenencia krijgen, geldig voor vijf jaar. Zijn we van dat gezeur voor verblijfsvergunningen ook af. En wie weet begin ik wel een bromfiets-werkplaats in de Pantanal...

Ik heb zondag een koudje gevat (gewoon doorrijden in de regen), gisteren een Braziliaans wondermiddel gedronken, het gaat vandaag een stuk beter.

Datum: 25 april 2006

Regen, regen en nog meer regen... Ik zit al twee weken in Barrolandia, door de vele regens is het tot nu niet mogelijk om fatsoenlijk naar het zuiden te reizen. Ik ben inmiddels wel een stukje grond in de Pantanal rijker, hoewel ik daarvoor in de Pantanal nog wat administratieve zaken moet afhandelen. Waarschijnlijk reis ik morgen met een veewagen naar de staat Minas Gerais om vandaar uit in deze staat rond te reizen (veel koloniale architectuur uit de tijd van de diamant- en goldrush). Via de stad Goiás reis ik dan verder oostwaarts naar Campo Grande en de fazenda van Erik von Schmid in de Pantanal.

Gisteren op de Yamaha de fazenda van Erik, die hij hier heeft gekocht, doorgecrosst en het is ongelooflijk wat

dat apparaat allemaal kan: blubber, riviertjes met 35 cm. water, modderpaden, het maakt allemaal niets uit, de brom snort vrolijk verder. Vanmiddag gaan we cowboytje spelen, want de eerste koeien van de fazenda in de Pantanal zijn hier aangekomen en moeten in de wei gebracht worden.

In Barrolandia ken ik inmiddels iedereen. De dagen gaan voorbij met drinken van mierzoete Braziliaanse koffie bij Eleno, of de oude Jozef. 's Avonds een hapje eten bij het benzinstation en af en toe een tripje in de binnenlanden over onverharde weggetjes door ongerept natuurschoon. Nee, vervelen doe ik me niet, maar het is de hoogste tijd om verder te rijden. Lekker op de brom.

Datum: 29 april 2006
Kilometerstand: 6605

Onrust en paniek in Barrolandia

Ik ben Barrolandia ontvlucht. De Duitser is foetsie, iedereen is in rep en roer. Woensdag is hij hier in Paraiso (waar ik nu zit) gebleven en ik ben met de bus terug gegaan naar Barrolandia. Hij zou daar donderdag ook weer naar toe komen en mijn geleende geld terug geven. Ik heb twee dagen gewacht, maar hij is niet komen opdagen. Vandaag heb ik mijn reserve dollars (ik had geen geld meer en in Barrolandia is geen bank) aangesproken en het hotel betaald. Dat viel niet mee want ze wilden dat ik ook voor de Duitser zou betalen. En of ik wist waar hij was. De familie die hem de fazenda heeft verkocht is ook helemaal in de war. Kortom, Braziliaanse avonturen in het binnenland.

Vandaag probeer ik zo ver mogelijk te komen, dus het gas erop.

Goias - Chapada dos Guimaraes

Datum: 8 mei 2006
Kilometerstand: 7501

Brazilië is een groot land. Na Barrolandia en de avonturen met Erich de Duitser, zijn vele kilometers verstreken. De teller van de brom staat op 8000 km en bij vertrek uit Paramaribo op 3800!

De route

Na Barrolandia in de staat Tocantins, heb ik eerst de grote weg Belem - Brasilia gevolgd tot voorbij Gurupi. Daar ben ik rechtsaf geslagen om die dag te eindigen in San Miguel de Araguaia. Vandaar verder richting het zuiden over een onverharde weg door een prachtig gebied met vooral veel vogels. De andere dieren die je ziet, liggen langs de kant van de weg en zijn dood en stinken geweldig (tapirs, vossen, slangen, kaaimannen e.d.). Via Novas Crixas ben ik op 1 mei in Goias aangekomen. Een prachtige stad met eindelijk weer eens boeiende architectuur. Goias is in 1727 gesticht door goudzoekers uit de staat Sao Paulo en is grotendeels intact gebleven: nauwe straatjes met

plaveisel van grote stenen, oude koloniale huizen in felle kleuren en zeven barokke kerken.

Benen wijd, handen omhoog en tegen de muur!

Op mijn verjaardag loop ik Goiás te verkennen, als er plotseling een auto stopt en twee mannen me aanhouden. Mijn tropenhoedje wordt op de grond gesmeten en ik word gesommeerd om met mijn handen tegen de muur te gaan staan. De policia militar fouilleert me en doorzoekt minutieus mijn tas. *"waar kom ik vandaan, waar ga ik naar toe, waar woon ik"* allerlei domme vragen, waar ik het antwoord op schuldig blijf, want ik spreek natuurlijk geen portugees tegen dat soort lieden. Na 10 minuten zijn ze overtuigd dat ik geen internationale terrorist ben en mag ik verder gaan. Vrolijk fluitend wandel ik verder door het prachtige stadje. Het is warm en ik heb dorst, dus ik koop een blikje cola op een pittoresk pleintje. Komt er een agent op me af (dit keer policia civil) die me vraagt mee te komen naar de politieauto. Ik wordt verzocht in te stappen en we beginnen een toeristische rit door Goiás langs alle politieposten. We maken een tussenstop bij mijn hotel, want ze nemen geen genoegen met de fotokopie van mijn paspoort. Alles wordt wederom gecontroleerd en er wordt een formulier ingevuld met mijn persoonlijke gegevens. Na een uurtje ben ik weer een vrij mens. Ik realiseer me hoe het moet zijn geweest toen de militairen nog aan de macht waren. 's Avonds ga ik op zoek naar een geschikt restaurant om samen met mezelf mijn verjaardag te vieren. Het restaurant dat ik op het oog heb zou om 19.30 uur open gaan, maar helaas, de deur blijft dicht. Dan maar een pizza met een fles Chileense Concha y Toro. De volgende dag bezoek ik het balneario de Tucuri. Een riviertje met helder water, hier en daar een natuurlijk zwembad, rotsen, watervalletjes en totale rust.

Een hele grote snavel

Je snort over het Braziliaanse asfalt, je kijkt voortdurend om je heen, je geeft gas en remt weer af en dan... dat is een rare snuiter. Zie ik het goed? De brommer aan de kant en met de camera in aanslag de boom verkennen. En ja hoor daar zit ie: de TOEKAN.

De leukste vogel die ik tot nu toe gezien heb. Sinds de eerste kennismaking heb ik er aardig wat gezien en mijn dag is weer goed als zo'n vrolijke vliegende snavel voorbij vliegt.

De route II

Na drie dagen hou ik Goiás voor gezien. Mooie stad, maar verder helemaal dood(s). Vooral 's avonds is de stad compleet uitgestorven. De restaurants zijn leeg, de straten zijn leeg, er gebeurt helemaal niks. Toerisme in Brazilië schijnt zich voornamelijk aan de stranden langs de kust af te spelen. Het binnenland is groots, leeg en verlaten. Ik vervolg mijn weg richting de Pantanal en rij 150 km westwaarts tot Montes Claros de Goiás. Dat klinkt mooi, maar dit dorp stelt niets voor.

Tien kilometer na Montes Claros houdt het asfalt weer eens op en rij ik bijna 100 kilometers over een stoffige weg met cowboys en vrachtwagens. Hier en daar bestaat het 'wegdek' uit een dikke laag stof en de Yamaha glipt en glijdt alle kanten op. Maar het loopt weer goed af en ik rij de Rio Araguaia over en de staat Mato Grosso binnen. Ik rij verder tot General Carneiro. Ik heb nog 65 reais, de brommer maakt een ratelend geluid en de jongen van het hotel vraagt 45 reais (en ik ben onderweg mijn reserveband verloren). Een belachelijk bedrag, want een kamer kost tot nu toe tussen de 12 en 30 reais. Uiteindelijk betaal ik 35 RS, ik vervang de tandwielen en de ketting en eet 's avonds voor 8 RS een typisch Braziliaanse maaltijd in restaurant Estrela. De volgende dag wil ik benzine tanken, maar het pompstation heeft geen normale benzine (gasolina comum) meer! In het dorp is ook geen bank, dus ik zal wel verder moeten. Het is 92 km tot de volgende plaats met een benzinstation en op half gas rij ik naar Villa Paradao. Met mijn laatste geld koop ik 3 liter benzine en hoop dat er niks mis gaat tot de volgende stad, 125 km verder. Om 5 uur arriveer ik in Primavera de Leste. Alles is hier nieuw en er wordt geld verdiend, want langs de brede avenidas staan luxe winkels en appartementen-complexen en er zijn villawijken (de armen wonen strategisch buiten het centrum). Ik heb gisteren te voet de stad verkend en vooral de nieuwe Braziliaanse architectuur is amusant. Het is meer

decoratie dan functioneel bouwen, maar het levert mooie foto's op. 's Avonds in het beste restaurant van de stad gegeten, bife de chorizo met Braziliaanse wijn en heerlijke chocolade truffels als toetje. De eigenares heeft ze eigenhandig gemaakt en me gewezen op de lokale wijn die hier gemaakt wordt.

Datum: 5 mei 2006
Kilometerstand: 7740

Morgen vertrek ik naar de Chapada de Guimaraes, een nationaal park, op 40 km boven Cuiaba. Prachtige natuur en bijzondere natuurverschijnselen, want het schijnt dat een lokale magnetische kracht, voertuigen langzamer doet voortbewegen. Dat gaan we eens uittesten.

Voortsukkelend op de Yamaha

De laatste weken ging de brom steeds langzamer rijden en elke heuvel was een gevecht om boven te komen. Geen bottom power, geen piekvermogen, helemaal niks. Dus dat was een barre rit in Chapada dos Guimaraes om bij de Cidade da Piedra (stenen stad) te komen. Een pad met een behoorlijk stijgingspercentage, maar het ergste van alles, voorzien van een 30 cm dikke laag stofzand. Wat een gekloot. Bonkend, sleurend en slingerend heb ik de plek gehaald, maar een echte stenen stad vond ik het niet, dus ik ben nog 15 km verder gereden, getwijfeld, weer gekeerd, toch weer verder gereden tot een boerderij en nog verder, onderweg gevraagd, maar de voorbijganger kende geen stenen stad, weer gekeerd, weer worstelend over het zandpad terug en geconcludeerd dat de eerste plek de stenen stad was. De volgende dag op pad naar de spectaculaire watervallen, maar bij de eerste cachoueira moest ik betalen (een particulier stukje park met restaurant), dat doen we natuurlijk niet. Iets verder gereden en inderdaad: deze waterval was mooi. Een 53 meter lange streep water dat van een plateau naar beneden plettert in een met grote bomen begroeid dal. Die Brazilianen hebben een heel aparte manier van natuur-bescherming, want je zorgt gewoon dat het natuurpark onbereikbaar is. Geen fatsoenlijke weg, geen

openbaar vervoer, geen borden die aangeven wat waar is. Je zoekt je helemaal suf, rijdt tientallen kilometers om vervolgens op een no-no plek aan te komen. Maar het is er wel mooi en natuurlijk heel rustig, want de gewone toerist mijdt dit soort plekken.

De afgelopen dagen waren verschrikkelijk... slapeloze nachten, gepruts aan de sproeier, intensief mailcontact met de technische ploeg van Yamaha Motor Nederland. Neen, het valt niet mee om op een tweewieler met 0,5 pk vermogen door Brazilië te reizen.

In Chapada de brom uit elkaar gehaald en met de uitlaat naar een werkplaats gegaan om de knalpot open te zagen, te ontkolen en weer dicht te lassen. Nadat ik de uitlaat op twee plaatsen had doorgezaagd, bleek het toch mogelijk om de drie schroeven, waarmee de demper vast zit, los te draaien. Afijn, de uitlaat werd weer dicht gelast door senhor Neuss, een Braziliaan, waarvan de ouders uit Duitsland kwamen. Hij sprak nog steeds Duits, so wir haben Deutsch geretet. Maar... bij de demontage van de uitlaat zag ik al snel dat dat niet de oorzaak van het zwakke presteren was. Wel een beetje olie van binnen, maar de demper zat niet dicht. De boel toch maar uitgefikt en alles weer gemonteerd. Het Yamaha twee-takt team was van mening dat de hoogte waarop ik mij bevond (700 meter) de oorzaak zou kunnen zijn: ijle lucht, dus een te rijk mengsel, dus een viertakkerig gepruttel en geen vermogen.

De Pantanal

Datum: 28 mei 2006
Kilometerstand: 9616

Er is toch iets raars gebeurd in Chapada dos Guimaraes: ik hou keurig een dagboekje bij en ik kom er vandaag achter dat ik een dag over heb. Gisteren ben ik weer de Pantanal in gegaan, dat was zaterdag en ik heb vandaag heerlijk uitgeslapen, want het is zondag... Zet ik vanochtend mijn laptopje aan, ik kijk naar de tijd en datum en zie dat het ZATERDAG is. Ik zet de TV aan om dat te controleren, hebben ze het over SABADO. Ik pak mijn dagboek, tel alle dagen na, alles klopt. Op 14 mei was de GP van Italië, op 2 mei (dinsdag) was ik jarig, ik begrijp er geen snars van.

Tja, de Pantanal... dat is andere koek. Als je nog een beetje geld over hebt, moet je de Pantanal gaan bezoeken. Dit is het mooiste dat ik tot nu toe gezien heb. Gisteren loop ik bij een meertje, want ik zag een schildpad op een paaltje zitten, ik loop voorzichtig richting het beestje, als ik iets in mijn ooghoek zie schuifelen. Ik kijk naar links en ja hoor, daar loopt ze: de reuzenmierener, met een jong op haar rug! Ik wandel stilletjes in haar richting, maar ze vervolgt rustig haar pad. Ik nader tot op 5 meter en maak foto's en een filmpje. Wat een ervaring.

Nou ik ga nog even een biertje drinken, morgen weer verder richting Campo Grande en de 10.000 kilometers op de teller. De brom rijdt als een waanzinnige, ik heb nu ook de voorband vernieuwd (had ik al verteld dat ik

de achterband heb verwisseld?) en heel Coxim geniet mee als ik straks met de snerpende tweetakt de hoofdstraat doorblaas in zijn tweede versnelling, 7500 toeren, 45 km en dan opschakel naar zijn drie, terwijl ik met het gas speel en het Wilhelmus laat klinken...

Datum: 31 mei 2006
Kilometerstand: 10.000

Mijlpaal

Ze staan d'r op: 10.000 kilometers! Vanochtend op 12 kilometer van Campo Grande heb ik deze mijlpaal bereikt. Verder rijden heeft geen zin. Ik heb een dag gewonnen, ik weet nu hoe het moet. Ik word niet meer ouder, ik blijf hier staan...

Ik blijf nog een dag hangen in Campo Grande en ga dan nog een maal de Pantanal in want ik heb nog geen jacara's (krokodillen) en capibara's gezien en de grote blauwe ara. Dan zuidwaarts naar Bonita en dan naar het gekste land van Zuid Amerika, Paraguay. Het schijnt dat dat land, hoewel het nergens aan de zee grenst, een marine heeft. Dat vraagt om een diepgaand onderzoek.

Maar eerst naar Pozo Colorado, Filadelfia (noordwaarts in de Chaco) en dan op de weg naar Asuncion (om die brief van Billy Clismo op te halen) langs Colonia Volendam en Colonia Friesland (echt waar!). Fierljeppen over de Rio Paraguay.

Afhankelijk van de klimatologische omstandigheden kies ik een nieuwe bestemming. In het zuiden van Brazilië is het te koud om te brommen, dus wellicht schieten we door naar het noorden van Chili. De ervaring van het rijden over eindeloze zandpaden (ik had er eergisteren weer een te pakken van 70 kilometer!) komt me in de desierito de Atacama goed van pas.

Wat maakt het allemaal uit. Je geeft gas, je remt wat bij heuvelafwaarts en af toe een stop voor wat gasolina comum. De brom verbruikt iets meer olie en rookt wat meer, maar dat doe ik ook. Als je moe bent stap je af

voor een hotelletje en als je honger hebt eet je een stukje rund. De dorst wordt gelest met een Guarana of een opperbest Braziliaans biertje van Duitse makelij, in zo'n prachtige 600 ml. fles in een condoompje van hard plastic, zodat het bruisende gerstenvocht lekker koud blijft.

Datum: 2 juni 2006
Kilometerstand: 10.381

Dat ging dus bijna mis... Rij ik vrijdag van Campo Grande naar de zuidelijke Pantanal, maak ik een tussenstop in Miranda, waar ik wel geld pin, maar geen benzine tank (stom, stom, stom). Ik verlaat om 15.00 uur Miranda omdat ik die avond in de Pantanal wil zijn. De zon gaat hier snel onder; om 17.00 uur valt de schemer en daarna is het snel donker. De weg is lang en verlaten. Wat zal ik doen: het gas open trekken om ergens voor het donker aan te komen of half gas rijden om benzine te sparen. Ik mijmer al van een nachtje in mijn hangmatje in de Pantanal. Om half zes ben ik bij de Pantanal Highway (Estrada Parque), een zandpad van 120 kilometer met ruim 60 houten bruggetjes. Er staan wel borden die aangeven dat er hotels zijn, maar in het zwakke schijnsel van mijn 6 volt koplampje kan ik de kilometers niet lezen. Ik besluit het zandpad op te rijden en dan maar hopen dat het niet te ver is. In het donker schiet er een beest tussen mijn wielen door. Het eerste bruggetje, oeps dat is link, drie plankjes vormen het rijpad. Na een kwartier zie ik een echte lamp branden (ik zag wel meer lichtjes, maar dat waren vuurvliegjes), nog 250 meter en ik heb het weer gered. Pousada Passo do Lontra. Een ruime kamer, douche, airco, een restaurant en aardige mensen.

De volgende dag verken ik eerst te voet de directe omgeving van het hotel en dan 's middags op de brom verder de Pantanal in. Dit is het mooiste dat ik ooit gezien heb. De Pantanal is een groot dieren-pretpark: honderden vogels, krokodillen, capibara's, wilde zwijnen, herten, EN ik heb de onca pintada gezien, en die is hééééél zeldzaam. De mensen in het hotel stonden perplex.

Vergeet de Caribische eilanden, sla de wintersport over, stel de aanschaf van die nieuwe auto nog een jaartje uit en koop een retourtje Campo Grande en bezoek de Pantanal. Het heeft mijn leven zeker veranderd. Het gekke is dat het helemaal geen natuurpark is. Een klein gedeelte, dat onbereikbaar is over de weg, is park, maar de rest is gewoon weidegrond, met runderen die tussen al dat natuurschoon grazen. En zo hoort het ook eigenlijk. Gewoon de natuur zoals die is.

Datum: 6 juni 2006
Kilometerstand: 10.685

Ik zit nu in de jeugdherberg van Corumba, op de grens met Bolivia. Ik heb 12 meeltjes en die ga ik nu lezen. Vanavond lekker eten en morgen zal ik een aantal spectaculaire foto's en filmpjes op het internet zetten.

Het is een feestdag vandaag, want ik ben een jaar op pad. Nog steeds vol goede moed en het lichaam is inmiddels vergroeid met de brom. Een hele dag op die snorrende tweewieler doet me goed, geen spierpijn, geen bilirritatie, niets, alleen een voldaan gevoel. Als ik een dag door de stad wandel, of een dag aan de brom sleutel heb ik meer spierpijn.

Dus dat gaat goed, 'k heb inmiddels een fazenda gekocht en Agencia de Viagens 'Cowboys do Asfalto' heeft een bestelling voor de eerste 10 Yamaha V 50's geplaatst. Neen, we zullen die Brazilianen eens ff laten zien wat reizen is.

Straks inpakken, tussenstopje bij de Petrobras voor wat gasolina comum en hopsakee, via de onverharde weg langs Albuquerque terug naar Miranda. Ik mis nog enkele dieren in mijn Pantanal kwartet. Wellicht zie ik vandaag de aap, de tapir, de anaconda en de gewone onca.

De laatste dagen in Brazilië

Datum: 11 juni 2006
Kilometerstand: 11.313

Zoals ik al dacht is Bonito niks, dus gas erop en doorgereden naar Jardim. Dit stadje wordt doorkruist door een 6 baans avenida, maar er wonen slechts 4500 Brazilianen.

Het was weer een memorabele dierendag. Hoewel het vanochtend bewolkt was in Miranda, ben ik toch vertrokken en dezelfde weg afgelegd als gisteren naar Bodoquena. Daarna hield het asfalt weer op en was het 100 km crossen. Maar wel gezien: 2 otters, 3 arara's vermelha (rode ara's), 1 hagedis, 1 klein rood vogeltje, 12 rode lepelaars en een paar vogels met een hele lange staart. Onderweg hoorde ik dat Nederland met 1-0 heeft gewonnen van de Montenegrijnen. Maar speelden ze ook goed?

Ik blijf hier 2 à 3 dagen en ga morgen informeren bij de policia federal of ik zonder problemen het land kan verlaten. Ik ga de grens over bij Bella Vista en dan even doorrijden tot Concepcion in Paraguay. Hoe zou dat zijn? Zou de geest van Stroessner nog rondwaren. Spreken ze in Colonia Friesland nog fries, lopen ze in Colonia Volendam op klompen? Zal wel weer een gekke boel worden.

Datum: 12 juni 2006

Vandaag de omgeving van Jardim verkend, en dat was weer schrikken. Wil je een Buraco de Araras bezoeken, kom je er niet in als je geen gids neemt...! Maar ik wil geen gids, ik spreek geen portugees en die gids spreekt geen Duits. *"Ik betaal gewoon de 10 reais, mag ik dan verder?"*.

"Neen meneer, u moet een gids nemen". "Nou ja, dan niet". Terugrijdend toch een paar van die knoeipers van papagaaien (of ara's) gezien.

Mijn standaard openingszin is trouwens "*Sprechen Sie Deutsch?*". Dat houdt sommige Brazilianen wel op en afstand, maar de meerderheid begint gewoon te ratelen, alsof ze nog nooit een toerist hebben gezien. Toch ben ik het Portugees aardig machtig. Ik spreek gewoon Spaans natuurlijk, maar weet de juiste uitspraak aardig te imiteren en sommige Braziliaanse woorden gebruik ik op het juiste moment (tudo bom, boa dia/ tarde / noite, uma cerveja, dois Hollywood cigaros, gasolina comum, muito longe, hay chuva hoje, etc.).

Iets heel anders... op een oude kaart uit 1786 zag ik bij de ingang van de straat van Magelhaes, iets bijzonders. Kijk maar eens goed, want dat wordt wel een stukje rijden, maar natuurlijk wel spannend om te zien of die over-over-over-grootvader van me een echte zeerover was. Punta de Mieras en dat vlak onder Cabo de Virgenes...

Datum: 11 juni 2006
Kilometerstand: 11.464

Vanochtend uit Jardim vertrokken voor de laatste 86 kilometers op Braziliaanse bodem. Dat was dus een makkie, half gas, beetje tuffen en toeren en om 12.30 uur aangekomen in Bela Vista. Ik rij langzaam door het dorp op zoek naar de douane of politie, begint dat ding toch te wiebelen. Hetzelfde geschommel als bij een lekke voorband. Dus ik stop om de band te controleren, zie ik dat mijn voorwiel los zit. Grote schrik, want ik heb geen setje voorvering-dempers bij me. Ik zag mezelf al verder rijden op een Indiase Hero Puch of een ander inferieur rijwiel met hulpmotor. Maar na een grondige inspectie kon ik opgelucht ademhalen: door het gebeuk en geraus over die onverharde wegen, waren de bouten losgetrild. Ik heb de boel weer vastgezet en alles is in orde. Toch wel raar, dat ik er onderweg niets van gemerkt heb, ook niet tijdens de afdalingen met 65 km/uur. Nou ja.

Bela Vista is een mooi dorpje aan de Apa rivier op de grens met Paraguay en hier en daar staat zelfs een historisch gebouw. Het hotel waar ik de laatste Braziliaanse nacht slaap, heet 'Hotel Panorama', dat lijkt me heel toepasselijk. Het ligt aan een mooi klassiek dorpsplein met aan een kant de restanten van de bioscoop 'Cine Sao Jose'. Na de spullen in de hotelkamer te hebben gezet ben ik meteen naar de grens gereden om te informeren of ik zonder kleerscheuren Brazilië kan verlaten en of ik welkom ben in Paraguay (ik had voor de zekerheid mijn Stroessner speldje op het rever gespeld...). Maar geen vuiltje aan de lucht, er werd direct al een formuliertje ingevuld en morgen rij ik langs, toeter en rij zonder stoppen door naar Concepcion (75 km onverhard en 140 km asfalt). Ik mag 30 dagen in P. blijven, maar als ik een dag het land verlaat, mag ik de volgende dag weer binnenkomen voor weer 30 dagen. Eens kijken hoe lang zij en ik dat volhouden.

Dat viel overigens nog niet mee om tegen de ene douanier Portugees te lullen en tegen de ander Spaans. Wat een chaos. muito obrogado - muchas gracias , Usted - Voce... en nog meer van die verwarrende capriolen.

Het is tijd voor een cerveja!

Paraguay: Bella Vista – Concepcion

Datum: 15 juni 2006
Kilometerstand: 11.822

De weg van Bella Vista naar Concepcion Nou dat was een verrassing... de eerste 76 kilometers waren nog gewoon onverhard, maar toen ik het asfalt opdraaide, zag ik ze: wapperende Hollandse vlaggen!!! de kinderen stonden langs de weg te juichen, de radio speelde de hits van Eenmansvlieg, de cowboy do asfalto werd groots onthaald! Nee, dit had ik niet verwacht. Hoe hebben jullie de nazaten van Stroessner zo gek gekregen om deze dag geheel in het teken van Holland te doen staan. Wat een feest, zo is reizen nog leuk ook.

Verder was het hier in Concepcion huilen. De straten liepen over van plengend oogvocht. Paraguay heeft WEER verloren op de WK en mag naar huis. Met de ossenkar. Voor straf.

Het is tijdreizen. Ik ben nu in 1952, ik ben net geboren en de eerste ossenkar met onafhankelijke wielophanging is gearriveerd in de haven van Concepcion. De straatverlichting is gas en hier en daar hoor ik een buizenradio uit een huis klinken. Nee, dit bevalt me wel. Het hotel is een en al nostalgie. De trappartij is geïnspireerd op Esscher. Het moet niet veel gekker worden. En de bieren zijn gegroeid van 600 ml in Brazilië, tot 965 ml. Is het echt of droom ik?

Maar wat veel erger is: ik word nu beschuldigd dat ik Spaans spreek met een Braziliaans accent. Het is ook nooit goed.

Kortom, ik heb honger en ga eten. En ze hebben dus WEL internet in Paraguay.

De Chaco en de Mennonieten

Datum: 20 juni 2006
Kilometerstand: 12.230

Ik weet nu hoe het komt dat ik af en toe een dag over heb: verleden week gebeurde het weer, ik maak notities van de gebeurtenissen die 's ochtends voorgevallen zijn en noteer de datum. vervolgens maak ik 's avonds aantekeningen van de middagvoorvallen en noem dat gewoon een nieuwe dag. Op die manier zitten er gewoon twee dagen in een dag. En dat klopt... de afgelopen dagen telden dubbel.

Afgelopen vrijdag heb ik een boot van de Marina Paraguayo in de Rio Paraguay zien liggen. Het boordgeschut was verwijderd, maar de mannen konden binnen 30 minuten afvaren om de vijand af te schrikken. Verder lopend langs de haven werd ik aangevallen door een zwarte wolfshond, die me hard in de achillespees beet met als gevolg een winkelhaak in mijn (enige) lange broek. Na de siësta ga ik aan de slag met de brommer. Ik vernieuw de remschoenen achter en probeer de nieuwe ketting, die ik in Brazilië gekocht heb, in te korten. Dat lukt niet, dus de volgende dag ga ik naar een taller mecanico, die het klusje snel klaart. Terug naar het hotel, blijkt die ketting niet te passen op mijn tandwielen: hij is te smal. Ik zet de oude ketting er weer op en vertrek. De nieuwe remschoenen zitten nog niet helemaal lekker, ze knellen en de brom rijdt voor geen meter. Ik frut wat aan de remkabel en probeer al gasgevend en remmend de schoenen passend te krijgen. Na een paar kilometer zijn de schoenen ingelopen. Eerst de brug over en dan de eindeloze vlakte in: de Tsjako. Na twintig kilometer wordt ik gemaand te stoppen bij een militaire controlepost. De militair (Isidro) vraagt me waar ik vandaan kom en waar ik heen ga: Pozo Colorado, en daarna: Filadelfia, en daarna: Concepcion, en daarna. Kortom, hij verveelde zich. Mijn paspoort werd bestudeerd en de conclusie was dat er iets niet klopte. Ik stond geen stempel in en dat is absoluut

noodzakelijk om door Paraguay te reizen. Tja, ik was speciaal naar de immigratie-dienst in Bella Vista geweest om te vragen hoe ik zonder problemen het land in kon. Ze controleren mijn bagage en stellen allerlei vragen, die ik vlot in het Spaans beantwoordt. Na een half uur lummelen in de brandende zon, zit de conference erop en ik krijg nog een schouder-klopje bij vertrek. Hoppetee, verder de Tsjako in. Palmbomen, quebracho bomen en laag struikgewas, verder niets en niemand. Na 140 kilometer kom ik bij Pozo Colorado, een asfaltweg met aan weerszijden een pompstation en daarachter enige huisjes. Geen hotel. Ik tank en rij verder. Er is mij verteld dat er 20 kilometer verder een hotel zou zijn, maar ik zie niks. Met 60 km/uur rij ik door het vlakke land, soms slalommend om de gaten in de weg te ontwijken.

Behalve die ene. Boink... de krat vliegt van mijn rek, de reserveachterband rolt me voorbij en ik trap hard op de rem. Die doet het perfect. Met gillende achterband kom ik tot stilstand, raap de spulletjes bij elkaar en 'continuamos el viaje'.

Het wordt langzaam donker en nog steeds geen hotel. Helemaal niets onderweg, af en toe een verzameling hutjes. Ik passeer in het donker een zona urbana en kijk op de kaart waar ik ben. Geen idee, dus dan maar stoppen bij de politiepost en informeren. Filadelfia is nog 50 kilometer verder, maar een stukje terug is er een hotel. Ik rij 200 meter terug en ja hoor: hotel Los Pioneros. Weer gered door de bel. De volgende dag haal ik de cilinder van de brom om de zuiger te inspecteren. Mang van Yamaha Motor Nederland heeft me uitgelegd dat koolaanslag op de zuiger en zuigerveren niet best is voor het blokje, dus een grondige inspectie is op zijn plaats. Een zuigervereer zit vastgekoekt en breekt als ik hem probeer te verwijderen. Ik graai in mijn onderdelenkrat en haal de nieuwe zuiger en zuigerveren, die ik in Suriname gekocht heb, tevoorschijn en wat blijkt: het is een zuiger, waarvan de spie die door de krukas gaat, een andere maat heeft. Mooie boel, die zuiger kan ik niet monteren. De zuigervereer past wel en na montage maak

ik een proefritje richting Puerto Bahia Negra. Veel zand en stof, en niets te beleven. Ik keer, probeer de onverharde weg aan de andere kant en hou het na een uur zandhappen voor gezien. De brommer rijdt, dat is het belangrijkste. De volgende dag vertrek ik naar Filadelfia. Er staat een stevige wind en de brom komt maar moeizaam vooruit. Na 50 kilometer houdt het asfalt op en rij ik Filadelfia binnen. Dit moeten de Amerikanen ervaren hebben toen ze Irak binnen vielen: zand, zand en nog meer zand in grote wolken, stuivend door de straten. Zandhappend en met knarsende tanden doe ik een ommetje en ga op zoek naar Taller Klunt om een nieuwe ketting te kopen. Onderweg kijk ik mijn ogen uit. Avenida Hindenburg, Bitte nicht Rauchen, Museum Unger, Vorsicht Schüler. Het lijkt wel of ik in Duitsland ben.

's Avonds zit ik met de laptop in hotel Florida als er een man naar me toe komt die belangstellend vraagt of hij de foto's mag zien. We raken in gesprek en hij is een Chileen, die 5 maanden in het jaar in Paraguay werkt. Ik krijg zijn adres in Chili (Pucon - het merendistrict in het zuiden) en we kletsen gezellig verder. Die middag heb ik de nieuwe ketting gemonteerd, de Fernheim supermarkt bezocht, Oekraïne zien winnen van de Arabieren en nog veel meer. Het is te begrijpen dat je af en toe een dag over hebt.

Ik verheug me op de partij tegen Argentinië en blijf in dit gezellig stadje tot donderdag. Dan richting Asuncion om met een bocht omhoog de Colonia Friesland te bezoeken.

Over de mennonieten die hier in de 20-ger jaren van de vorige eeuw neergestreken zijn, schrijf ik niets, dat zoek je maar op met Google.

Parador Tacuara

Datum: 24 juni 2006
Kilometerstand: 12.599

Donderdag ben ik vertrokken uit Filadelfia. Met een goed gevoel, want mijn oranjeshirt zit lekker en de reservebank speelde niet slecht. De temperatuur is aangenaam, niet te warm en een groot gedeelte heb ik zelfs met mijn jack aan gereden. Maar het motortje van de Yamaha vindt dat heerlijk. Eindelijk een beetje verfrissende luchtgekoelde lucht. Dus de topsnelheid ligt hoog; tussen de 55 en 60 km per uur. Om 13.30 uur passeer ik Pozo Colorado en ik ruik dat er deze dag een record in zit.

Om half drie zie ik een hospedaje (hotel) maar ik vind het te vroeg om al te stoppen, dus hups, het gas er weer op en verder door de Chaco. Stoppen voor een foto is er niet bij, want het landschap verandert nauwelijks. Een sigaret opsteken doe ik bij 5 km per uur, zonder te stoppen. Als ik om 16.00 uur in hotel Rio Negro aankom en het voor gezien hou, blijkt het hotel buiten bedrijf te zijn! Nee, 50 km verder is er wel iets. Nou mooi niet dus! Ik rij nog 55 km verder. Het wordt schemer. Ik rij nog 30 km verder, het is half 6 en het is donker. Ik stop op een 'kruising', waar wat licht brandt, ga het barretje binnen en ik neem een blikje bier. Dat heb ik wel verdiend. Een nieuw dagrecord is gezet; 375 km en dat in 7,5 uur, ook het uurgemiddelde is met maar liefst 5 km verbeterd.

Ik heb geen zin meer om verder te rijden. Ik vraag aan het meisje aan de bar of er een slaappleaats is, maar nee, vroeger wel, maar nu niet meer. En hoe ver is de volgende gelegenheid? Villa Hayes op 75 kilometer. Ik neem nog een blikje bier en denk even na en neem dan nog een blikje bier. Het ziet er naar uit dat ik de nacht in de open lucht ga doorbrengen. Ik maak een kort wandelingetje, maar er is alleen een estancia en verder helemaal niets.

Na nog een biertje haal ik de Sahara rijstbaalzak (uit Suriname), waar mijn hangmat en laken in zitten, van

mijn bagagerekje en begin de hangmat aan twee palen vast te knopen. Ik leg de spulletjes voor de nacht klaar (zaklamp, sigaretten, aansteker) en test de hangmat uit. Hee, daar komt de eigenares. Ze heeft nog wel een kamertje met een eenvoudig bed. Op dit soort momenten ga je het goede in de mens waarderen. Ik ben reuze blij en neem nog een biertje. Dat had ik beter niet kunnen doen, want het slaapt toch wel onrustig met een volle blaas.

Heerlijk geslapen, om 9.00 uur de volgende dag wakker, ontbijtje laten klaarmaken en de dames bedankt.

Maak ze blij in Parador Tacuara en stuur ze een ansichtkaart. Ik heb ze verteld dat er kaarten gaan komen en dat ze die naast de grote ijskast met bier moeten ophangen. Ze zullen met name blij zijn met foto's van de zee met duinen. Paraguay is aan alle kanten ingesloten door land, dus de zee is voor hen een droom. Maar ansichtkaarten met sneeuw zullen het ook goed doen.

Het adres is:

Belen Molinas (zo heet de eigenares)
Ruta Tras Chaco
km. 110 Parador Tacuara
PARAGUAY

Colonia Friesland en Volendam

Datum: 29 juni 2006
Kilometerstand: 13.150

Nee, dat viel een beetje tegen. Ik vertrek zaterdag naar Colonia Friesland, in de hoop daar wat kievitseieren te zoeken, te fierljeppen en heit en mem te ontmoeten, maar nee. De Friezen daar zijn van Duitse oorsprong en mennonieten, die in de dertiger jaren, via allerlei omzwervingen in Paraguay terecht gekomen zijn. Ik heb er twee gesproken en ze spraken zelfs geen Duits. Vervolgens ben ik verder gereden richting Colonia Volendam. De weg is lang en onverhard. Veel armoede, kleine huisjes, paard en wagens, maar evenzoveel aardige mensen. In General Aquino vraag ik de weg en het is nog 50 kilometers naar Volendam. Ik had mijn woordje al klaar: *'Nee, ik was in de buurt en dacht, ik kom effe langs, buurten, ja lekker een speculaasje bij de koffie...'* Na 500 meter ligt er een blubberige plas. Ik laat de motor achter mij voor gaan om te kijken hoe hij er doorheen komt. Ik volg, maar mis de doorsteek op 10 centimeter en de brom duikt 30 cm. diep de blubber in. De motor slaat af, maar pakt gelukkig gelijk weer op. Met zeiknatte voeten besluit ik dat het welletjes is en ik maak rechtsomkeert.

Zaterdagavond naar de film 'Ray' gekeken en wederom ervaren hoe mooi muziek is. Wat een genie! Zondag 'thuis' gebleven voor de wedstrijd, meer strijd dan wed, maar vooral hartkloppingen en verbazing. Waarom winnen we nooit als het erop aan komt. Kater.

Maandag vertrokken naar Villarica del Espirito Santo. Dit is echt een toffe stad. Verschrikkelijk aardige mensen, een geweldig hotel (10 euri, inclusief ontbijt) en mooie lanen met fruitbomen en paardentaxi's. Let op mijn woorden: Villarica wordt het Barcelona van Zuid Amerika, duurt nog even, maar we hebben de tijd.

Ik heb de afgelopen dagen wel zitten piekeren hoe ik verder moet, want het is toch echt winter hier. Overdag gaat het wel (als de zon schijnt), maar de avonden zijn fris. Maar vooralsnog is de route: morgen naar het zuiden, richting Encarnacion, dan naar het westen en via een boogje naar Asuncion om de brief van Billy Clismo op te halen. Dan naar Foz do Iguazu, naar de mooiste watervallen ter wereld en dan via Missiones in Argentinië naar Uruguay. Als het weer het toelaat blijf ik daar overwinteren. Als het weer anders dirigeert, zoek ik een warmere plek op. Ik weet dat de kou me een keer parten gaat spelen op weg naar Patagonië, maar niet nu.

Vandaag weer eens op pad geweest voor onderdelen en ik heb een nieuwe set tandwielen gekocht (14 - 36 , dat wordt lachen, want ik rij nu 13 - 39) en zowaar een goede zuiger gevonden en uitgetest. Ik denk dat ik er weer een 15.000 km mee vooruit kan (de teller staat inmiddels op 13.150) dus Patagonië moet te halen zijn.

Ik ga zo eten bij 'So What' van Jürgen de Duitser (nee, een andere) en dan lekker slapen in hotel Ybytyruzu. Paraguay is het lelijke eendje van Zuid Amerika, maar voorlopig bevalt het me hier uitstekend. Binnenkort meer over dit leuke landje en mijn plannen voor de toekomst.

San Pedro del Parana

Datum: 3 juli 2006
Kilometerstand: 13.357

Villarica is gemoedelijk en sfeervol, maar hier in San Pedro del Parana heeft de tijd echt stil gestaan. Na een vrolijke rit, grotendeels onverhard, ben ik hier vrijdag aangekomen en dit is de meest relaxte plek tot nu toe. Ik val ook met mijn neus in de boter, want het is kermis, zaterdag was er stierstoeien en gisteren het muziekfestival omdat het stadje 237 jaar bestaat. Ik laat de brom staan en wandel door de straten, iedereen groet me, er scharrelen kippen, hoenders, ganzen en varkens rond de erven, hier en daar ronkt een licht motorfietsje en verder NIETS. Helemaal stil, wat een genot. De temperatuur is aangenaam en de Santa Helena Vino Tinto uit Chili smaakt uitstekend. Ik heb zaterdag met mijn laatste guaranies een broek, een paar schoenen en een wollen trui gekocht. Vervolgens in het hotel gezegd dat ik alleen nog dollars heb om te betalen, maar dat is hier geen probleem. Het illustreert wel hoe makkelijk je hier dingen besluit. In Brazilië had ik niet zo lichtvaardig mijn laatste reales opgemaakt.

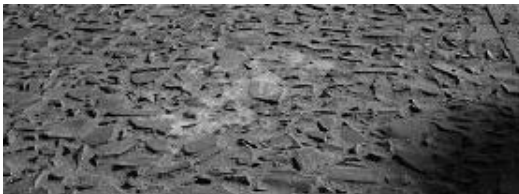
Ik blijf hier nog enkele dagen en ga dan de ruïnes van de Jezuïeten (de Misiones) bezoeken (Jezus, Trinidad en San Cosme y Damian) dan even de grens over naar Argentinië en met een nieuw visum opnieuw naar Paraguay.

De nederzettingen van de Jezuïeten

Datum: 7 juli 2006
Kilometerstand: 13.761

Mijn Pentax S6 is gevallen op de prachtige ruïnes van Santísima de Trinidad en stelt niet meer scherp, alleen een armetierig gepiep van een heel klein elektromotortje dat probeert het piepkleine lensje te focussen, maar dat lukt niet. Maar geen nood, we hebben de ouwe trouwe Optio S nog en die doet het prima, dus ik blijf foto's sturen.

Wonderbaarlijk maar waar, mijn HP Pavilion DV 1159 notebook doet het nog steeds. Dat ding zit in mijn tweede rugzak en staat tussen mijn benen en rust op de extra benzinetank. Waarom dat apparaat alle typen wegdek overleeft is me een raadsel. Maar ik ben er blij mee.

De Yamaha rijdt nog steeds, maar of ik de 30.000 km vol ga maken weet ik nog zo net niet. Ik ga morgen het luchtfilter schoonmaken, misschien dattie dan wat ronder draait, want hij begint een beetje als een koffiemolen te klinken. Ik vrees dat de beschadiging aan zuiger en cilinder de brom geen goed hebben gedaan, als ook de slechte benzine hier en het onafgebroken gebeuk en gebonk over wegen, die die naam niet waardig zijn.

Ik was gebleven in San Pedro del Parana, waar stieren, kermis en muziek het leven aangenaam maakten. Vorige week woensdag heb ik San Pedro del Parana verlaten en via La Paz naar Jesus del Tavarangue gereden. Voor mij een onbekende weg door velden met mais, mate yerba en andere gewassen, maar een man in La Paz was zo aardig om mij voor te gaan en de weg te wijzen. Ze zijn in La Paz sowieso aardig, want het pakje Marlboro dat ik dag eerder in La Paz had gekocht en was vergeten (ik was dinsdag voor de lol ff naar La Paz gereden), haalde het meisje in het eettentje zonder

dralen van onder de toonbank voor me tevoorschijn. Ze zijn hier zo aardig.

's Middags dus in Jesus de ruines van de Jezuïeten bezocht en vervolgens naar Trinidad gereden om daar de ruines te bezoeken. Het was al wat later toen ik me bij de entree meldde en ik had alleen 10.00 guaranies, maar de suppoost had daar niet van terug (dit is een groot probleem in Zuid Amerika, wisselgeld, heel vaak hebben ze dat niet en dan moeten ze naar een winkel oid om te wisselen. Zorg dus dat je altijd klein geld hebt als je deze kant op komt). Maar geen probleem, er was nog maar een half uurtje te gaan (de plek sluit om 17.00 uur) en in plaats van 5.000 guaranies, hoefde ik maar 2.000 guaranies (kinderentree) te betalen. En het terrein verlaten na vijven was ook geen probleem: *"er zit een gat in het hek waar u weer door naar buiten kunt"*. In het schemer over het terrein gelopen en tot het duister foto's gemaakt.

Hotel Leon, wordt gerund door een ex-Oost-Duitser, die 7 maanden geleden naar Paraguay is gekomen, geen Spaans spreekt, een vriendin (vrouw?) van een jaar of 21 heeft en zij heeft een dochtertje (van hem?) van een jaar of 5. Het hotel was onder de vorige eigenaar een geliefde plek van stelletjes, die een kamer voor een uur

huurden. Er zijn 4 kamers, er is een midget golfbaan, een grote bar met vlaggetjes en petjes van FC Herta (of hoe die Berlijnse voetbalclub ook mag heten) en het ontbijt is heel slecht, maar de kamer is onwijs groot.

Kortom, alle elementen voor een ongelukkige toekomst zijn aanwezig voor Alex Weisbach (zo heet de eigenaar). Ik heb donderdagavond met hem gesproken over een plan van aanpak, een beetje marketing en publiciteit, doelgroepen, kansen en bedreigingen, maar ik vrees dat het allemaal op niets uitloopt.

Vrijdag vertrokken en via Encarnacion (geld gepind bij Lloyds Bank) naar San Cosme, weer een plek waar de Jezuïeten zich gevestigd hebben in de 17-de eeuw. Eerst de verkeerde weg gevolgd (in het dorp zeiden ze: *"nee, alsmaar rechtdoor, dan kom je er vanzelf"*) tot aan de Rio Parana en deze was echt van het een kaliber 'hoe sloop ik mijn brommer'. Maar ja, je bent op weg en omkeren doe je alleen als de weg helemaal ophoudt, dus ik ben doorgereden tot enkele eilandjes in de rivier, of eigenlijk een meer. De rivier is hier zo breed omdat op enkele kilometers afstand de Paraguayos nog een hydro-elektrische installatie gebouwd hebben. Na de Itaipu dam, die ze samen met Brazilië hebben gebouwd (en Paraguay jaarlijks klauwen met geld kost), hadden ze blijkbaar de smaak te pakken en hebben ze nog zo'n project gedaan, maar nu met de Argentijnen. Ze stikken van de energie, die ze verkopen aan Brazilië en Argentinië, maar rijk worden ze er niet van.

Maar goed, de 8 kilometer terug gereden naar San Cosme en wat blijkt: de Jezuïetenkerk ligt midden in het dorp en is gewoon in gebruik! Weet ik veel... Met een gids de gerestaureerde kerk en aanpalende gebouwen bezocht en nee, ik vind ruïnes mooier. De gids gevraagd of er een hotel was, maar nee, geen hotel, maar gewoon bij mensen thuis kun je slapen, in dat huis daar (tegenover het grote plein). Nagevraagd, maar de kamers waren al verhuurd.

Uiteindelijk een hospedaje gevonden en een waarlijk eenvoudige kamer betrokken. In het schemer op pad voor het vertrouwde rondje 'dorp verkennen' en ik had zowaar sjans met een oudere vrouw, waar ik alleen maar een pakje sigaretten kocht. Zij had andere plannen, want ze vond het een aantrekkelijk idee om samen met mij 's avonds het feestje in San Cosme te bezoeken. Met een biertje heb ik dat voorstel nog eens overdacht en ik vond het een slecht idee. Terug gelopen naar de hospedaje, drie niet al te beste empenadas gegeten en vroeg naar bed. Van slapen kwam niet veel, want ook hier is inmiddels de dikso ontdekt en de dj wist niet dat het volumeknopje ook de andere kant op gedraaid kon worden. Bovendien konden ook de muskieten niet slapen van die teringherrie, dus elke 15 minuten was het meppen. De hele nacht kwamen er nieuwe zoemers uit alle gaten en kieren van het knusse kamertje. Ben je ruim een jaar op reis en dan overkomt je dit!!! Zaterdag snel San Cosme verlaten en de weg naar Yabebyry gezocht. Dat is ook lachen, want die Paraguayos verstaan me niet zo goed als ik Yabebyry uitspreek, dus de eerste twee die ik aansprak hadden nog nooit van Yabebyry gehoord! Maar na enig doorvragen de weg gevonden, alwaar ik eerst door de politie ondervraagd werd, maar op een aardige manier. De eerste 500 meters waren asfalt. Het asfalt gaat verder over een dijk, maar daar staat een groot hek en daar mag je niet over rijden. Nee, ik mocht onder aan de dijk rijden, ruim 40 km over weer zo'n verschrikkelijke honkerdebonk weg. Ik kan je verzekeren dat dat niet meevalt met een brommer, die beladen is. Soms is er een gedeelte van 50 meter dat redelijk is, dus dan geef je gas, om als een gek weer te remmen als het grovestenen wegdek de achterband doen stuiteren. Of ineens een kuil of een wasbord of een partij losliggende keien,

die luidkeels wegspatten tegen mijn plastic scheenbeschermers. Wat een ellende. En dan had ik windje mee en geen regen. Wat een geluk.

Na twee uur sjoeren en sturen kom ik in Ayolas, de weg is weer asfalt en ik vraag of dat zo doorgaat tot Yabebyry. Neen, de asfaltweg gaat de andere kant op, naar Yabebyry is het 70 kilometer steenslag. Daar had ik geen zin in. Maar in Ayolas kon ik wel de hydrocentrale bezoeken. Daar naar toe gereden, eerst nog gewacht, want het was schafttijd en om 13.00 uur naar Relaciones Publicas, maar een rondleiding was niet mogelijk, want het busje was kapot en op eigen vervoer het kunstwerk bezoeken, was niet toegestaan. Als tegemoetkoming krijg ik een pakket relatiegeschenken: buttons, muismatten, folders, een sleutelhanger en een kalender.

Vijf maanden in San Ignacio de Guasu

Datum: 7 juli 2006
Kilometerstand: 13.818

Blij als een kind met al die kadootjes ben ik verder gereden over het asfalt met een stevige wind, recht van voren, topsnelheid 35 km/uur. dat wordt nog lachen in Patagonia als de wind over de pampa raast.

Aan het eind van de middag ben ik aangekomen in San Ignacio de Guasu. Ik maak dan altijd eerst een bromronde door de stad, zodat ik enig idee heb wat waar is. Uiteindelijk terecht gekomen in hotel Arapyzandu, alwaar Gustavo al op me stond te wachten (zo leek het althans, hij werd vermeld in het South American Handbook). Vervolgens het gebruikelijke ritueel: spullen van de brom in de hotelkamer, het stof van mijn gezicht wassen en hoppetee de stad in. Gustavo nodigde me uit om 's avonds nog wat te kletsen, gezellig met een sigaartje, zijn rondborstige vriendin en een andere vriend, die kunstenaar is. Zondag uitgeslapen tot 11.30 uur (toch een beetje moe van al dat gereis???) en te voet de stad in; door de winkelstraat naar het plein, naar de kerk, de prachtige oude koloniale huizen en het museum, dat gesloten was. 's Avonds een goede pizza met Chileense wijn en een flan met koffie toe in La Vieja Estancia. Op maandag ongeveer dezelfde wandeling gemaakt en alles bezocht. Ook het centrum Stronista, waar de terreur van generaal Stroessner gememoreerd wordt. En wie werkt daar... een jongen die in Rotterdam Zuid gewoond heeft en me direct uitnodigde voor een BBQ. Vervolgens ga ik naar de krantenkiosk om een DVD te kopen, die als bijlage bij de krant 'Ultima Hora' geleverd wordt. Leuk praatje met Robert, de eigenaar en wat blijkt?! Robert is Frans aan het studeren. Trots laat hij me zijn studieboekje zien. Leuk volk die Paraguayos.

Datum: 12 juli 2006

Vanochtend met de kunstenaar gesproken (ik ga een visitekaartje voor hem maken) en er zijn nu vier opties voor een langer verblijf hier:

1. hotelkamer in hotel Arapyzandu - een kamer die niet meer verhuurd wordt, maar voor een langer verblijf prima is
2. een eenvoudig huis huren voor \$US 30,- per maand, maar zonder meubilering, niet echt aantrekkelijk
3. intrekken bij de kunstenaar, ik krijg de sleutel en kan mijn eigen gang gaan
4. een nieuw huis huren, dat achter het nieuwe hotel van Gustavo ligt, aantrekkelijk, maar eigenlijk alleen als ik bezoek uit Nederland krijg (weinig waarschijnlijk)

Maar eerst moet ik nog de grens over en weer terugkeren in Paraguay met een nieuw visum voor 60 dagen. Dat gaat waarschijnlijk morgen gebeuren. Gustavo heeft me aangeboden om mee te rijden naar Encarnacion.

Ik hoop dat het allemaal lukt en dat ik hier een maand kan blijven. Lekker werken, al mijn films tot nu toe monteren tot een lange film; enkele multi media programma's maken over de Pantanal, de Jezuïeten, reisbureau Cowboys del Asfalto, de Spaanstalige multi media CD over Propiedad Intellectual verder afmaken en wat zich verder aandient.

Datum: 4 augustus 2006

Ik denk dat het vandaag 4 weken is, dat ik in San Ignacio 'woon'. San Ignacio is een fascinerend dorp (of stadje). De bevolking is onwaarschijnlijk vriendelijk,

iedereen groet en de straten zijn voorzien van grove stenen (er zijn twee asfaltwegen die door het dorp lopen) en als je nog wat verder het land in trekt worden het paden van rode aarde. De winkeltjes zijn rommelig en op vrijwel iedere hoek (tot ver in de buitenwijken) is een winkeltje, waar je je inkopen de 'primera necesidad' kunt doen. Er zijn een paar hele aardige restaurants, waar je prima kunt eten, met Chileense of Argentijnse wijn en het kost minder dan mijn zakgeld in 1964.

De eerste week heb ik via Gustavo van hotel Arapazyrandu Gerardo Farias leren kennen. Gustavo is bezig een nieuwe hotel/parador te laten bouwen (El Piringo) en Gerardo is een beeldhouwer/ kunstenaar, die in Italië en Brazilië heeft gestudeerd. Het gemak waarmee ik met deze vrienden kan praten over allerlei dingen waar ik in Holland ook over praatte, is opmerkelijk. Daarnaast introduceren zij me bij iedereen die iets te betekenen heeft hier, dus ik ben inmiddels ingevoerd in de 'inner circle' van San Ignacio. In week twee heb ik, met Gerardo achter op de brom, Santa Maria de Fe bezocht, waar een museum is met een fenomenale collectie beelden uit de tijd dat de Jezuïeten in dit deel van Paraguay, samen met de lokale indianenbevolking (de Guarani's), een aantal nederzettingen hebben gesticht (de Misiones). De Guarani's bleken (en blijken nog steeds) zeer vaardige ambachtslieden te zijn, die meesters zijn in het kopiëren van allerlei kunstvoorwerpen: beelden, schilderijen, muziek, architectuur. Santa Maria is een lieflijk dorpje en op het centrale plein wonen twaalf apen. Maar het doel van ons tochtje was een bezoek aan de steengroeve van Amarilla, een eenvoudige campesino, die toevallig op een steenpuist woont. Gerardo was op zoek naar nieuwe stenen voor zijn werk en samen met A. werd de plek afgestruind, waarbij Gerardo 3 grote rotsblokken bestelde, die A. in de komende weken zou loswrikken en klaar maken voor transport met een vrachtauto naar San Ignacio (zo'n 15 km). Hoe die jongens dat doen is mij een raadsel, want de blokken zijn heeeel groot (2.5 x 3 x 3 meter) en moeten wegen als dieplood. Amarilla heeft zeker niet de geavanceerde tuigen om dat spul effetjes los te wrikken en naar de

wegkant te hijsen. Dus waarschijnlijk wordt er met man- en paardekracht gebeukt en gezweet om vervolgens de immense blokken met ronde houten palen van de helling naar de weg te rollen. Zoiets, maar dan anders...

Na het steen was er bier. Veel bier en de gehele middag was het een komen en gaan van campesinos. Gerardo hield een soort openluchtcollege over de noodzaak van organisatie. De campesinos zijn arm en de grootgrondbezitter is rijk. Gerardo betoogde dat niet de confrontatie, maar de diplomatie een oplossing kan zijn om samen met de grootgrondbezitter en de campesinos, het land beter in te richten en beter te benutten, zodat er over 100 jaar ook nog iets te beleven valt in Paraguay (de snelheid waarmee hier het bos in de afgelopen 30 jaar gekapt is, is schrikbarend).

Weekend naar de Rio Tebicuary

Gerardo informeerde ook hoe ver het was naar de Rio Tebicuary (vanaf de heuveltop kon je het dal overzien waar de rivier zijn loop heeft) en volgens Amarilla zou dat ongeveer 25 kilometer zijn. Het plan werd gesmeed en die zaterdag zouden we in een kleine groep naar de Rio T. vertrekken. Met de bus van Gustavo vertrokken we die zaterdag de 22 juli richting Santa Maria om daar de campesinos op te halen. Na wat heen en weer gehannes en het steken van de pieren voor de visvangst, reden we via Santa Rosa richting rivier. Ik kreeg sterk de indruk dat niemand er ooit eerder geweest was en dat niemand echt de weg wist, maar dat deert de Paraguayo niet. Waar een weg is, is een wil. Bumpend en klotsend over hetzelfde soort paden, die ik met de Yamaha had bereden, kwamen we op een gedeelte van het pad, waar diepe sporen van koeienhoeven de bus een halt toeriepen. Gustavo probeerde nog om de ideale lijn te vinden, maar tevergeefs, de bus zat muurvast en tot zijn assen in de prut. Maar het lijkt wel of juist dan de Paraguayo zijn ware aard laat zien. Niets paniek, lachend en met veel goede humeur en vindingrijkheid werden er een paar bomen bijgesleept, waarmee middels de hefboommethode de bus, wiel voor wiel, werd opgeheveld om vervolgens onder elk wiel enkele stevige dikke planken te leggen. En zowaar, na een uur

sleurde Gustavo de Mercedes uit de blubberput en vervolgden we onze weg. Tegen vieren hield het wegdek op en liet Gustavo ons achter om de laatste 7 kilometer naar de rivier te voet af te leggen. Het pad was hier en daar zo vertrappt door runderhoeven, dat het balanceren was op klompen klei om niet weg te zakken in de prut. Nee, dit land is nog niet toe aan ecotoerisme, dacht ik bij mezelf...

Met zijn zessen sjokten we verder, zonder voedsel en te weinig drinken, maar wel met twee staven ijs van 10 kilo, om de te vangen vis te koelen. Een minuut voordat het volslagen donker werd (17.34 uur), kwamen we aan op een plek die ons kampement zou worden: een heuveltje met enige bomen aan de ene kant en een paar meertjes aan de andere kant. Droog brandhout was snel gevonden en al snel brandde er een behaaglijk vuurtje, dat Gerardo en ik aan de gang hielden. De anderen waren twee aan twee vertrokken in de pikdonkere nacht, gewapend met zo'n ouderwetse blikken zaklantaarn, die je elke 30 seconden tegen je dij moet slaan, omdat het lampje geen goed contact met de batterijen maakt. Ook Gerardo ging op visvangst, maar de oogst was mager: 1 vis. Tegen negenen kwamen eerst Amarilla en vriend en een half uur later de andere twee terug. Zij hadden wat vissen gevangen, die door Gerardo schoon werden gemaakt en samen met enkele aardappels, uien, room, knoflook, zout en laurier in de pan werden gekookt boven het vuur. Om 22.30 uur toch wel gesmuld van de bouillabaisse en daarna op mijn rug naar de sterrenhemel getuurd. Indrukwekkend. Na het vuur nog een keer opgestookt te hebben heb ik om 24.00 uur mijn hangmatje betrokken en geprobeerd te slapen. Af en toe lukte dat, maar om 06.00 uur was ik al weer klaarwakker; de zon was nog niet op, er was een wolkendek en om die reden was de nacht niet zo koud. Gerardo wakker gemaakt en het vuur weer opgestookt.

Twee broodbolletjes gegeten en de omgeving wat verkend. Om een uur of negen kwamen de anderen van hun nachtelijke strooptocht terug en wederom werden de vissen schoongemaakt en met enige andere ingrediënten in de pan gegooid. Vissoep op mijn nuchtere maag, dat trek ik niet, dus ik heb die maaltijd over geslagen. Na het ontbijt ging iedereen weer op pad om vis te vangen die meegenomen kon worden naar huis. Gerardo is ook een groot visliefhebber en samen liepen we naar de rivier om een goed visstekkie te zoeken. Na 10 minuten had G. een behoorlijke vis aan de haak, maar daarna drie uur niks. De rivier stroomde langzaam, er was een flauw zonnetje en verder weinig te beleven: geen wild, geen dieren, geen vogels, waarschijnlijk allemaal al neergeknald. Om een uur hielden we het voor gezien en keerden we terug naar het basiskamp. Na een half uur arriveerden ook de anderen en we besloten om terug te lopen naar de plaats waar Gustavo ons weer zou ophalen. Dat viel niet mee. In de eerste plaats ben ik geen 19 meer, in de tweede plaats was de nacht kort en in de derde plaats zat er in de broodbolletjes weinig energie en het water was op. Wat een getob met mijn rugzak (met laptop) over een pad, waarop je elke pas moet uitmeten om niet om te vallen in een zwarte moddersloot. Ik verheugde me al op de komst van de Mercedes, maar nee, even geduld, Gustavo komt niet om 17.00 uur, maar om 19.00 uur. Dat overleef ik niet! Maar wederom liet de Paraguayo zich van zijn goede kant zien, want Gerardo ging op zoek naar wild fruit en twee anderen vertrokken naar een huisje aan de horizon om water te halen. Na een half uur was er water en waren er wilde sinaasappels en als je die twee mixt heb je een heerlijke dorstlesser. De muskieten begonnen weer aan te vallen, maar ook hiervoor heeft de Paraguayaan een oplossing: een klein vuurtje van gedroogde koeienvlaaien. Om 19.15 uur arriveerde Gustavo en de tocht terug in het pikkedonker was ook weer van een bloedstollende schoonheid. Eerst naar Santa Rosa en daarna door riviertjes en diepe tractersporen naar Santa Maria, waar we de campesinos afgezet hebben. In Santa Maria kon ik eindelijk water drinken en goedgehumeurd kwamen terug we in hotel

Arapyzandu. Een kopje espresso, twee biertjes en naar bed.

Tegen het eind van de maand juli is het een bedrijvigheid van jewelste in San Ignacio. Het tig-jarig bestaan van de stad wordt gevierd en overal is er muziek, eten, zang en dans en gezelligheid. Helaas was de wind gedraaid en een ijzige arctische bries zorgde ervoor dat de temperatuur 's nachts daalde tot bij het vriespunt. Van Carlos Bedoya, die ik in hotel Arapyzandu had leren kennen, had ik een uitnodiging om op zaterdag 29 juli een theatervoorstelling bij te wonen. Een 25-tal jongeren had twee weken een theaterworkshop gedaan en het resultaat zou voor een select publiek vertoond worden. In een oude rijstmolen (smaakvol ingericht) werd het spektakel opgevoerd. Een ober bediende de tafeltjes, heerlijke hapjes en empenadas en rode wijn. Licht en muziek waren zeer professioneel en de voorstelling was geweldig. De jongelui (13 - 17 jaar, schat ik) droegen maskers en speelden scènes uit het leven van de Paraguayaanse alledag. Hilarisch, hoewel de voorstelling in het Guarani was, kon ik de intenties moeiteloos volgen. Theater is prachtig.

Wederom was ik onder de indruk van dit stadje en zijn bewoners. Hier gebeurt tenminste wat. Aardige mensen, iedereen maakt een praatje met me en geeft je het gevoel 'thuis' te zijn.

Ik heb het verslag van vijf maanden in San Ignacio ingekort. Er gebeurt nog wel van alles (fiestas negras, uitstapjes naar Santa Rosa, Santa Maria, geld pinnen in San Juan Bautista, dagje vissen op de Rio Tebicuary, Asuncion, etc.) maar een ding mag niet onvermeld blijven: mijn nieuwe lederen fietstas, die Gerardo en zijn vriend Juan voor me gemaakt hebben.

Datum: 20 november 2006

Morgen vertrek ik uit San Ignacio. Vijf maanden heb ik in dit dorp vertoefd en ik ken inmiddels alle ins en outs. En ze kennen mij. Het was weer een bijzondere ervaring. Parakwaai is een verbazingwekkend land. Alles is chaos, corrupt, primitief en vooral ignorante. De route naar Cordoba heb ik keurig uitgeprint en dan begin december naar Buenos Aires. Nieuwe horizonten, nieuwe avonturen, nieuwe ontmoetingen.

Datum: 22 november 2006
Kilometerstand: 15.065

Gisteren om 12 uur vertrokken, na enkele ontroerende afscheiden. Eindelijk weer het asfalt, het monotone gezoem van de Yamaha 49 cc tweetakt en een doel aan de horizon. Niet naar Pilar, want net op tijd ben ik door Carlos Gonzalez erop geattendeerd dat het pontje niet vaart en dat de Argentijnse grenspolitie kano's met brommers NIET accepteert. Carlos bedankt, want dat scheelt een ritje heen en terug naar Pilar (280 km).

Onderweg een tussenstop in Carmen del Parana en 10 kilometer voor Encarnacion zie ik de auto van Gustavo in de achteruitkijk-spiegel. We spreken af te bellen als we in Encarnacion zijn. Om 16.00 uur arriveer ik in E. en rij linea recta naar hotel Parana, waar ik 3 maanden geleden overnachtte toen ik in E. was voor mijn visum. 's Avonds lekker gegeten en op tijd naar bed (van Gustavo niets meer gehoord). Slecht geslapen, want de grensovergang en mijn visum en mijn paspoort zonder stempel spelen door mijn hoofd... als dat maar goed afloopt.

Om half acht opgestaan, ontbijtje, brommer opgetuigd en direct naar de brug gereden die Encarnacion met Posadas verbindt. De migratiedienst vraagt en ik overhandig mijn paspoort. Nee, dat is niet goed, wel een visum (een los papiertje), dat geldig is voor een maand (tot 15 augustus), maar geen stempel dat bewijst dat ik Paraguay binnen gekomen ben. EN evenmin een stempel dat ik Brazilië verlaten heb (dat was me nog

niet eerder opgevallen). Fijne grenspost daar in Bella Vista!

Ik vrees met grote vreze dat dit wel eens erg lang kan gaan duren en veel centjes (multa) kan gaan kosten. 's Ochtends in de hotelkamer had ik mijn guaranies geteld (150.000 en een beetje) en drie 10 dollarbiljetten in mijn portemonnee gestopt. Men heeft mij verteld dat de boete 70 dollars bedraagt, maar dat vind ik veel te veel voor een stomme fout van migraciones in Bella Vista. Afijn, de wat gezette migraciones man roept een collega erbij en ik moet mee naar een kantoortje. Ik leg nog een keer uit dat ik eerder geprobeerd heb om in Encarnacion mijn verblijf te verlengen. Ik trek mijn domste gezicht en pak mijn portemonnee en haal het bundeltje guaranies eruit en vraag wat de boete is. "*Setenta dolares*", "*-maar die heb ik niet*". De migratieman maakt een geruststellend gebaar en ik trek de drie briefjes van \$10 en overhandig ze met de mededeling dat dat echt ALLES is wat ik heb. De man is helemaal overtuigd van mijn onschuld en schuift zelfs een briefje van \$10 terug met de mededeling "*para su viaje*".

Zo..., dat hebben we weer mooi geflikt. Vijf maanden in Parakwaai, een minimale boete betalen en weer een vriend erbij. Ik schud amicaal zijn hand en bezweer hem dat ik zeker terug zal keren naar Paraguay en de meisjes van San Ignacio.

Argentinië: de Chaco

Datum: 23 november
Kilometerstand: 15.715

Na het ontbijt vertrek ik richting Corrientes en de brug over de rio Parana. Het is behoorlijk warm en er waait een licht briesje. Elf kilometer na Resistencia sla ik rechtsaf en daar houdt het asfalt op. Maar het wegdek is behoorlijk goed en met 50 km/u rij ik naar Charadai. Bij de politiepost vraag ik of er een hotel is "Jazeker, 50 meter verder". Ik stal mijn brommer en de kamer wordt klaargemaakt. Weinig bijzonders. Ik snak naar een douche, maar alle kranen doen het niet. Ik informeer bij de señora, maar er is geen water. Ik moet het uit de waterput halen en krijg een teil om me te wassen. 's Avonds eet ik een hamburger en om 23.00 uur ga ik slapen.

De meeste van mijn verslagen zijn de e-mails die ik naar het thuisfront heb verstuurd. Maar er zijn momenten waarop er geen internet is, of er gebeurt zoveel, dat ik na 5 dagen onmogelijk alle belevenissen nog in een e-mail kan verwoorden. Maar ik heb ook mijn dagboeken en delen van het verslag zijn hierop gebaseerd. Als ik uit mijn dagboek citeer, vermeld ik dat, omdat de schrijfstijl afwijkt van het lyrische geleuter van mijn e-mails, die ik altijd 'on the spot' de digitale ether in slinger.

Datum: 24 november

De hele nacht geen oog dicht gedaan dankzij de muggen. Het bliksemt en 's ochtends begint het te regenen. Ik pak mijn spulletjes en probeer weg te komen. Na 100 meter weet ik genoeg. Dit is niet te doen: de modder is veranderd in zeep en de brom glipt alle kanten op. Ik wandel terug naar het hotel en overdenk wat te doen. Nog een nacht in het hotel lijkt

me niks en ik besluit om de politie te bezoeken. Zij hadden gisteren aangeboden om bij hen te overnachten. Ik word vriendelijk ontvangen en ik leg mijn dilemma uit. Zij bieden een kamer aan (met ventilator) en laten de douche zien. Ik ga even liggen en doe een tukje. De middag gekletst met de mannen en gevraagd wanneer de weg weer begaanbaar is. Na 1 à 2 dagen is alles weer oké. 's Avonds word ik uitgenodigd om mee te eten en ik heb het best naar mijn zin. Aardige mannen, die in Resistencia wonen en 4 dagen de post in de Chaco bemannen om de veetransporten te controleren. Verder gebeurt er nooit wat in Charadai. Maar er is wel een stationnetje voor het treintje dat van Resistencia naar La Sabana rijdt en vice versa.

Datum: 25 november

Elvis Farinas is de radioman van het politiestation en hij nodigt me uit in zijn huis. Ik installeer enkele programma's op de computer van zijn dochter en maak aan het eind van de middag een wandeling langs de spoorbaan. Het weer is opgeklaard en maak me klaar om morgen te vertrekken.

Datum: 26 november

Om 07.00 uur opgestaan en nog wat gekletst met een agent die behoorlijk op de hoogte is van wat er in de wereld gebeurt. Om 8.30 verlaat ik Charadai en rij dieper de Chaco in. Eerst langs Haumonia, dan naar Villa Angela om vervolgens in General Pinedo de 'meteorito del Chaco' te bewonderen. Niks bijzonders, een grote kei, die een keer uit de lucht is komen vallen. Het is bloedheet, zelfs in de rijwind is het niet te harden. Ik rij verder, maar nog steeds geen asfalt. Na 250 km hou ik het voor gezien en overnacht in een hospedaje in Quimili.

Datum: 27 november

Het regent. Ik ontbijt en schat mijn kansen in: vertrekken of wachten. Af en toe stopt de regen en ik besluit te vertrekken als het om 10.30 stopt met regenen. De lucht is nog betrokken, maar mijn gok is juist. Ik rij achter de bui aan en voor de nieuwe bui uit. Na 5 kilometer is er weer asfalt, een spiksplinternieuwe weg, maar er staat een stevige zijwind en de brom komt niet op toeren. Na Anatuya houdt het asfalt weer op en ik rij 100 km onverhard naar Los Telares. Het wegdek is redelijk, met af en toe stukken wasbord. Het landschap verandert langzaam: cactussen, stekelstruiken, lage bomen. Ik rij grotendeels langs een verlaten spoorlijn. Argentinië kende ooit een zeer omvangrijk spoornet, maar in de jaren tachtig zijn vrijwel alle spoorwegen opgeheven. Om 19.30 rij ik door een heuvelig gebied de laatste kilometers naar Villa Ojo de Agua. Dit dorpje ziet er goed uit met moderne winkels, een leuk plein en ik besluit hier een hotel te zoeken. Ik bezoek een cyber (internetcafé), maar door een onweer is er geen verbinding en ik besluit de dag met een pizza en een flesje wijn (9 pesos).

De omgeving van Cordoba

Datum: 28 november
 Kilometerstand: 16.342 kilometer
 - Dagboek -

Het regent. Uitgeslapen tot 10.0 uur en op zoek naar een ontbijt. Terug in het hotel kijk ik de brommer na en controleer of de uitlaat dicht zit. Cilinder gedemonteerd, uitlaatpoort schoon gemaakt en zuiger en zuigerveren gereinigd en alles weer gemonteerd. Het weer klaart op, de zon laat zich weer zien en ik ga nog een keer naar de cyber, maar er is nog steeds geen verbinding.

Datum: 30 november

Eerst naar de busterminal voor het ontbijt en dan op pad richting Cordoba. Onderweg bezoek ik in Jesus Maria een jezuïeten-museum. Een mooi ingericht koloniaal gebouw, met uitleg in het Spaans en Engels. En zelfs een gedeelte voor blinden met braille tekstpanelen. Ik heb geen zin in de drukte van de grote stad en stuur voor Cordoba de brom de bergen in: Gancedo, Villa Allende en in Rio Ceballos vind ik een aardig hotel. Onderweg veel bizar grote villa's, herinneringen aan een tijd waarin Argentinië tot de rijkste landen ter wereld behoorde (maar dat is lang geleden...).

Datum: 31 november

Na het ontbijt het achterwiel onder handen genomen, want er zijn 3 spaken gebroken. Ik vervang er 8, want de originele van Chinese makelij, zijn van hard plastic en breken om de haverklap.

's Middags een chip voor mijn mobieltje gekocht en boodschappen gedaan. Eten op de hotelkamer.

Datum: 1 december

Tijd om de bergen in te trekken, via een onverharde weg naar La Falda, door een mooi landschap. Hier en daar wordt er aan de weg gewerkt, maar halverwege wordt hij smal en vol kuilen. Na 40 kilometer bereik ik stuiterend La Falda. Cordoba en omgeving is een populaire vakantiebestemming en dat is hier goed te zien. Overal hotels en toeristenattracties. Na een ijsje ga ik verder naar Cosquin, op zoek naar de weg terug naar Rio Ceballos. Voor Carlos Paz sla ik rechtsaf de snelweg naar Cordoba op. Uiteindelijk vind ik een weggetje binnendoor en door een fraai dal rij ik langs de rivier terug naar het hotel.

Datum: 2 december
Kilometerstand: 16.914

Klaar om op te stappen. Ik heb in het hotel mijn kleren laten wassen, dus fris en geschoren, op pad, richting Buenos Aires, want ik heb daar vanaf 7 december een appartement gehuurd. Na Altagracia arriveer ik in Villa Belgrano, alwaar de Duitse invloeden al bij binnenkomst duidelijk zijn. Bierfesten, bierpullen, hoempapa muziek, een orkestje in tiroler lederhosen, het kan niet op. Ook de architectuur is grotendeels Duits: huizen met stukwerk, het stadhuis dat weggelopen lijkt te zijn uit Stuttgart, een beetje unheimisch allemaal. Maar ik heb een super-de-luxe hotel met een hemelbed en op het terras drink ik bier uit de tap.

Datum: 6 december
Kilometerstand: 17.480

Na Villa Belgrano begint langzaam de Pampa, honderden kilometers met graan, alfalfa en vee. Het landschap is vlak en weids en ik rij via Rio Cuarto, La Carlota, Venado Tuerto naar Junin en vervolgens Lujan, waar ik de grootste kathedraal van Argentinië bewonder. Morgen het laatste stukje naar Buenos Aires.

Buenos Aires

Datum: 8 december 2006
Kilometerstand: 17.590

Het is gelukt - ik ben d'r. Een maand uitrusten en genieten in het huurappartement aan de Paseo Colon. En een weerzien met mijn zoon, want die komt me opzoeken.

(Maar het gaat hier over bromfietsen, dus geen verslagen, bezienswaardigheden, wandelroutes en dergelijke. Ik heb overigens na aankomst in Baires geen kilometer gereden)

Datum: 6 januari 2007
Kilometerstand: 17.590

Vrijdagavond in Buenos Aires... waanzinnig gegeten in restaurant 'Petanque'. BA zit erop. morgen de brom ff nakijken, want vandaag startte ie niet. Zondag gaat de tocht verder.

Buenos Aires is overweldigend. Ik had ook geen zin in meeltjes, heb niemand geantwoord, moet kunnen. Even weg van alles. Maar iedereen bedankt voor de kerst/nieuwjaarskaarten, het prachtige 'Cowboy do Asfalto' T-shirt, de CD's met muziek (Billy Clismo heeft smaak), de DVD's van Colombo, dat was weer genieten van de laatste wedstrijd van FC Postobon...

Ik heb in BA vooral dingen NIET bezocht - geen tango, geen musea, geen attracties, wel genoten van een stad met prachtige mensen, arme mensen, de kartonverzamelaars ('s nachts), de oude mannen met te lange haren in de nek (geverfd) en plastisch gechirurgeerde (dit woord is geloof ik niet helemaal juist) dames. Maar ook Ford Falcons, bizarre architectonische contrasten, voetbal, nerveuze televisie, 16.000 restaurants, die op vrijdag en zaterdag allemaal VOL zitten. En 10% inflatie in 2006. Het kan hier niet op: nieuwe wolkenkrabbers, lofts, luxueuze appartementen, er moet nu geleefd worden, morgen is mijn geld misschien minder waard, of ik heb geen baan meer. Mooie vrouwen, overdreven gekleed (kijk mij eens) en jongens die de honden van de rijken uitlaten. In de nieuwe wijk 'Puerto Madero' (een soort kop van zuid) staat een eetstalletje voor de armen met de tekst *"het kan niet zo zijn dat in dit land de honden van de rijken beter te eten hebben dan de kinderen van de armen"*.

Over de Pampa naar Carmen de Patagones

Datum: 10 januari 2007
Kilometerstand: 18.688

Het was een waar genoegen om een maand in BsAs te verblijven, maar het vertrek was minstens even aangenaam. BsAs verlaten duurt ongeveer anderhalf uur, maar dan begint de uitgestrektheid van de Pampa. Duizenden kilometers vlak land, landbouw en veeteelt zover het oog reikt, hier en daar een huis, een estancia, een bosje, een bomengroep en veel verlaten spoorlijnen. De historie snuif je overal op, de architectuur in de dorpjes, het oude spoorstation, het waterreservoir voor de trein die niet meer rijdt. Indrukwekkend. Pak de Bosatlas er bij, dit was de route: San Vicente, Coronel Brandsen, Ranchos, General Belgrano en toch nog maar de 178 km naar Ayacucho gereden. De tweede dag heb ik het wat rustiger aan gedaan, ook omdat er een verschrikkelijke wind over de Pampa's waait. Windje mee is leuk, maar zijwind is hinderlijk (en vermoeiend om de brom op het rechte spoor te houden) en windje tegen schiet niet op (30 km max). Via Tandil naar Benito Juarez gereden. Deze plaats doet er alles aan om het de reiziger en toerist het NIET naar de zin te maken; geen terras, geen bar, geen restaurant, helemaal niks, naks, nada. Omdat de brom niet echt op toeren kwam heb ik de volgende ochtend de boel uit elkaar gegooid, de uitlaatpoort gedotterd, carburateur schoongemaakt, spoelpoorten geschrobd, maar helaas met weinig effect. Buiten B.J. de uitlaatdemper en het luchtfilter verwijderd en nu rijdt de Yamaha weer als een trein: 65 km windje mee en 45 met een forse wind tegen. Niet slecht.

De derde dag naar Tres Arroyos gereden om te kijken of ik daar Alberto Balbuena zou kunnen vinden. Alberto heeft me 26 jaar geleden een lift gegeven van BsAs naar Tres Arroyos en ik heb een foto van hem op mijn laptop. In Tres A. eerst een rondje gereden (doe ik altijd om me een idee te vormen van stad of dorp) en gestopt in het

centrum bij een terras voor een espresso. Komt er gelijk een man op me af, vraagt hoe en wat en ik leg uit dat ik Alberto B. zoek. Hij is ook 14 jaar truckchauffeur geweest en helpt me met zoeken in het telefoonboek. We vinden 1 Balbuena en ik noteer nummer en adres. Vervolgens mijn intrek genomen in Hotel Plaza, vergane glorie, mufte kamer zonder raam of ventilatie. Twee campingwinkels bezocht om te kijken naar een kampeeruitrusting. Prijzen genoteerd en nog wat rondgelopen. Tres Arroyos is behoorlijk veranderd in die 26 jaar. Veel hoge flatgebouwen in het centrum. 's Avonds eet ik in een tof Italiaans familie restaurant, waar om 23.30 uur nog steeds gasten binnenlopen. Daarna nog een paar biertjes gedronken op hetzelfde terras, met de mensen die ik 's middags daar heb leren kennen. Vrienden maken is een makkie hier.

De volgende dag een tent, slaapzak, matras, regenpak, zeiltje en een beker gekocht, met snelbinders om de hele zool op de brom te binden. Hij begint langzaam op een verhuiswagen te lijken. Het nummer van Balbuena gebeld, maar Alberto was niet bekend. Dan maar verder. Er staat weer een stevige bries, recht van voor, dus na 40 km Ruta 3, hopsakee linksaf richting Oriente en Reta. In Oriente besloten om even naar Marisol te rijden. Een badplaats in opkomst... Een blik geworpen op de Atlantico en weer terug naar Oriente om vandaar over een onverharde weg langs gehuchten met namen als Gil en Faro naar Coronel Dorrego te rijden. Dit is een aangenaam stadje, ook hier weer de vriendelijkste mensen van de wereld, ik ben hier vandaag gebleven om drie spaken in mijn achterwiel te vervangen en het licht te maken. 's Middags een tukkie gedaan, straks nog een biertje drinken en vroeg naar bed. Ik ga morgen proberen om een nieuwe dagrecord neer te zetten: 400 km of meer rijden (de dag van het vertrek uit BsAs was ook niet mis, vertrokken om 12.00 uur en 330 km gereden tot 20.00 uur).

Het begint er naar uit te zien dat ik voorlopig nog een tijdje op het tweetaktmonster blijf rijden. Een dagje rust is leuk, maar het grote genieten is toch op de brom. Kontpijn ken ik niet en de pijn tussen de schouderbladen na 6 à 7 uur tijden is inmiddels ook

overwonnen. Kilometers vreten, weggetje links, weggetje rechts, hee wat is dat daar achter die heg, daar staat een deur open, ff kijken. Neen, reizen, reizen en nog eens reizen.

Het zou me niets verbazen als ik besluit om de route Chili, Bolivia, Peru, Ecuador en Venezuela te rijden. Dan heb ik alle landen in ZA bezocht. Je moet wat op je oude dag.

Datum: 12 januari 2007

Kilometerstand: 19.116

Helaas is de recordpoging mislukt. De wind deed de brom de das om. Na een uur beuken tegen 8 beaufort stop ik voor een pitstop en in 12 minuten en 23 seconden verwissel ik het voortandwiel voor het 13 tands exemplaar. Dat scheelde. De brom komt weer op toeren (essentieel voor een twee-takt) en de 45 km topsnelheid wordt af en toe bereikt. Bij Bahia Blanca was het nog 278 km naar Carmen de Patagones. Het was inmiddels 13.00 uur en zonder nadenken het gas tot het naadje opengetrokken. Het fijne hier is dat als je eenmaal de weg ingeslagen bent, er alleen dezelfde weg terug is. Onderweg is er niets. 278 km asfalt en wind. Geen fatsoenlijk dorp, geen resto, geen eetstalletje, helemaal niets. De geloei van de wind is een aanslag op de trommelvliezen en ik bind een theedoek om mijn hoofd om de herrie onder de 90 decibel te houden. Om een uur of acht nader ik Patagones (het wordt hier om een uur of negen donker) als de achterband begint te schommelen... nee hè, ja hoor een lekke band. Bij een ondergaand zonnetje demonteer ik het achterwiel en vervang de binnenband. Wiel er weer in en snel verder. Ik rij Patagones binnen en... benzine op! Ik ben vlak bij het busstation met taxistandplaatsen en ik schiet een taxichauffeur aan en vraag hem of hij mijn benzinebidon wilt vullen. Na 10 minuten rij ik de laatste meters tot het centrum van Patagones. Op de hoek is een hotel en ze hebben nog een kamer. Ik ben volkomen gesloopt, heb 387 km gereden (op zich een verbetering van mijn vorige record, maar geen 400) en mijn hele

lichaam doet pijn en mijn hoofd voelt als een gekookte kroot. Hapje eten en naar bed. Volgende dag geslaperen tot 10.00 uur en toen op zoek naar een camping, want ik wil mijn tentje uitproberen. In Patagones de camping niet gevonden, dus dan maar naar de overkant: Viedma. Geïnfomeerd bij het oficina de turismo en een half uur later zit ik mijn luchtmatrasje op te blazen. Tof tentje, alles past erin. De camping zelf is minder, 2 toiletten en 2 douches voor een stuk of 100 gasten (het is weekend, dus veel kampeerdere).

De volgende dag trek ik er op uit om de kust te verkennen, eerst naar El Condor, een badplaats bij de monding van de Rio Negro en dan over een prachtige kustweg (met nog steeds heel veel tegenwind) naar La Loberia. Een fantastisch uitzicht op een zeeleeuwenkolonie. Jong en oud spartelt in de woeste zee en ze lijken geen oog te hebben voor mijn prachtige Yamaha. Verder langs de kust is de grootste (dat zegt elk toeristenburo, maar alla) papagaaien-kolonie ter wereld: 35.000 stuks. Zo ver rij ik niet, maar langs de gehele kust kom ik de vrolijke snuiters tegen. Op te terugweg pak ik de oudste vuurtoren van Argentinië mee en dan zit de zondag er weer op. Maandag het museum in Patagones bezocht om te kijken of ik James Harris kon traceren. En ja hoor, foto, tekst en er is een straat naar hem vernoemd. James Harris is verre familie van een vriendin van de PutiClub (mijn clubje studiegenoten Spaans) en het is toch wel te gek om iemand hier op te sporen.

Na die laatste lekke band ben ik op zoek gegaan naar een nieuwe achterband. Het zwarte rubber dat er nu op zit heb ik er in Coxim, Brazilië opgezet en we zijn inmiddels 10.000 km verder, dus tijd voor een nieuw exemplaar. Beetje gezocht en in Viedma een winkel gevonden die een supervette Pirelli slof van 2.75 x 17 heeft. Normaal zit er 2.50 x 17 om, maar deze is lekker dik en dat lijkt een goede keuze voor de RIPIO (steenslagweg) in Patagonië. Terug op de camping de Pirelli gemonteerd en uitgetest. Hij loopt nergens aan, maar voor de zekerheid toch het spatbord een beetje uitgebogen.

Gisteren een rustdag. Het was bloedheet, 37 graden, maar een gevoelstemperatuur van 52. Ik wacht met

angst en vreeze de dagen af dat het overdag koud en fris zal zijn. Het is soms een beetje fris 's nachts, maar verder vooral warm, met een hete wind.

Vanochtend opgebroken en vertrokken voor een rustig tochtje van 167 km naar General Conesa. 12.00 uur vertrokken, aankomst 16.00 uur. Ben ik koud en wel op de camping, komen er twee mannen op me af met de vraag of ik in de uitzending wil. "*Pardon?*" Ze zijn van Radio Viedma, rijden een beetje rond op zoek naar nieuws en vinden mijn brom wel interessant. Ik stem toe en via het mobieltje word ik in de ether geslingerd. Heel Argentinië kent me nu.

De Ruta 23 – Meseta de Somuncura

Datum: 19 januari 2007
Kilometerstand: 19.890

Na General Conesa heb ik stroomopwaarts de Rio Negro gevolgd. De appeltjes en peertjes, die jullie straks bij de AH kopen komen hier vandaan. Gisteren een rustige tocht naar Choele Choel. Gekampeerd op de camping municipal (gratis). Bij het ACA station me laten informeren over de mogelijkheden om richting Bariloche te rijden. En ja hoor, we zijn weer van de route afgeweken. Vanochtend ben ik eerst een stukje terug gereden en voorbij Pomona rechtsaf geslagen naar de Gran Bajo del Gualicho. 45 km asfalt en 100 km onverhard. Gevaarlijke weg met veel stenen, dus af en toe dansend over het wegdek (de stenen schieten met harde knallen onder mijn voorwiel vandaan tegen de plastic beenbeschermers).

Ik zit nu in Valcheta en van hier is het een 600 km (of daaromtrent) naar Bariloche. De weg zal onverhard zijn en het landschap oogverblindend mooi. De route gaat als volgt: Valcheta, Nahuel Niyeu, Ministro Ramos Mexia, Sierra Colorada, Los Menucos, Aguada de Guerra, Maquinchao, Ing. Jacobacci, Clemente Onelli, Comallo en Pilcaniyeu. Onderweg passeren we kraters, bergen, hoogvlaktes, zoutmeren, meseta's,

drooggevalle riviertjes, en gaan we zien: puma's, gordeldieren, aasgieren, slangen, lama's (en de wilde soort waarvan de naam me niet te binnen wil schieten - ja ik weet het weer guanaco's ((ik heb er vandaag al 6 gezien)). En nu maar hopen dat de brom het houdt. De weg vandaag is erger dan Lisboa - Dakar, maar die jongens hebben een professioneel team dat 's nachts de machientjes weer opkalefater. Maar het geruststellende is dat als de boel uit elkaar pleurt, de trein, die van Viedma naar Bariloche rijdt, me verder zal brengen.

Toen ik vandaag na 95 km een wit reflecterend zoutmeer (Lago Indio Muerte) aan de horizon zag opdoemen, kon ik het niet laten om met volle bepakking het zandpad naar rechts te nemen om het meer van dichtbij te inspecteren. Dat ging bijna fout toen de voorband zich vastzoog in het zand. Beng, plat met dat ding, maar verder niks. Vloekend overeind en weer verder. Het zoutmeer van dichtbij viel vies tegen.

Dit gebied, de Meseta de Somuncura, is indianenland. Afgelegen, geïsoleerd en woest. Ik ben vandaag 4 auto's tegengekomen, geen enkele toerist. De bewoners in dit gebied hebben het niet zo op rare snuiters. Het leven is hier hard, de huizen zijn van adobe en de inwoners lijken af te stammen van de Sioux. Dikke lippen, spleetogen, lang zwart haar, geweren, paarden. In dit internet cafe klinken de Beatles op de achtergrond.

Als dat maar goed gaat...

Na Valcheta verder gereden richting Bariloche over de Ruta 23. Het eerste deel van het traject was tamelijk saai - heel erg patagonisch, beetje struikgewas, af en toe een zoutmeer met flamingo's, drie guanaco's en een gordeldier, het kleine model. Overnacht in Sierra Colorada en weer verder. Langzaam komen de meseta's in beeld. De weg wordt geaccidenteerder en het rijden over de ripio gevaarlijker. De snelheid is meestal 15 km, maar af en toe lijkt de ripio een hogere snelheid toe te staan. Ik draai het gas open totdat de ripio overgaat in rippel ripio. Het stuur begint als een gek te trillen, de brom wordt onbestuurbaar en het beeld geheel wazig.

Als een gek op de rem, maar wel het gas erop houden, anders gaat het fout. Het gaat nog steeds goed. Ik rij verder en probeer weer de snelheid op te voeren. Totdat de ripio overgaat in een grindbak en de brom vervaarlijk gaat slingeren en ik als een gek moet remmen om de 78 kilo brom, plus 35 kilo bagage plus 65 kilo vlees en bloed in het rechte spoor te houden. Het gaat weer goed. De volgende stop is Ingeniero Jacobacci, waar het beroemde smalspoortreintje La Trochita vertrekt naar Esquel. Op maandag vertrek ik uit Ing. Jacobacci voor het laatste traject richting Bariloche. Na 45 km zit ik ineens in Ojos de Aqua...!? Dat was niet de bedoeling - ik zit op de verkeerde weg. Ik besluit om niet om te keren, maar de weg te vervolgen naar El Maiten (wat maakt het allemaal uit, tijd zat). Af en toe verwens ik de ripio, maar de meeste tijd is het sport. Behendig stuur ik van de linkerhelft naar de rechterkant, de beste stukken opzoekend. Echt opschieten doe ik niet, maar de zon gaat hier laat onder, dus ik maak me niet druk. Om 4 uur 's middags stop ik Rio Chico om een Pepsi te drinken in het plaatselijke barretje (er is niets anders). Een vriendelijke jongeman staat aan de bar en naast mij twee stamgasten, die al vroeg begonnen zijn met indrinken. Een van de twee, een gaucho, is wel heeel dronken en met zijn mond vol droge toast probeert hij mij wat te vragen. Ik versta er niets van, maar het is vermakelijk. Ik bied de gasten een sigaretje aan en neem enkele foto's. Ik rij weer verder. Ik begin de pre-cordillera te naderen en het terrein wordt ruiger en de heuvels worden langzaam bergen. Aan de horizon verschijnen donkere wolken en het begint te regenen. Ik trek mijn regenpak aan en worstel verder over de vochtige ripio en heb al mijn stuurmanskunst nodig om

de Cowboy del Asfalto karavaan op het rechte spoor te houden. Om 20.00 uur kom ik de heuvel niet meer op. Ik inspecteer de brom en mijn achterband is zacht. Ik probeer hem op te pompen, maar dat lukt niet. Dan maar het wiel eruit en een nieuwe binnenband monteren. Inmiddels regent het behoorlijk en de hele operatie is een grote klieder-modder-boel. Na een half uurtje rij ik verder en ja hoor, het lampje van het oliepeil begint op te lichten op mijn dashboard (ja, mijn Yamaha heeft een dashboard). In het schemer bereik ik Norquinco en ik informeer naar hotel of camping. Helaas, geen van beide. Ik vraag hoe ver het nog is naar El Maiten - 33 kilometer. Dat is te doen, hoewel het weer begint te miezeren en de zon reeds achter de bergen verdwenen is. Bij het flauwe schijnsel van mijn 6 volt koplampje worstel ik verder. Meer op goed geluk, dan op het zicht, rij ik met een slakkengangetje over ruta 6. Het geknipper van het oliepeil-lampje gaat over in permanent rood en mijn linkerarm toont verschijnselen van een tennisarm. Mijn valpartijtje in het zand, vijf dagen eerder, heeft mijn linkerstuurhelft een beetje verbogen en dat kleine verschil in houding, vindt mijn arm niet fijn. Ik heb 220 kilometer achter de kiezen en de benzine is bijna op. Heb ik nog genoeg olie en benzine om El Maiten te bereiken? Ik kruis enkele malen het smalspoor van El Trochita, goed oppassend dat ik niet onderuit ga op de natte spoorrails.

Om 22.45 uur rij ik El Maiten binnen. Het laatste uur heb ik in het pikkedonker mijn weg over de ripio moeten vinden. Wat een belevenis! In El Maiten stop ik eerst bij het pompstation voor 5 flacons tweetakt olie. Een tweetakt motor zonder 2-takt olie is ten dode opgeschreven. Ik informeer naar een hotel en anderhalve cuadra om de hoek is er een. Doodmoe strompel ik er binnen en zet mijn spullen op de kamer. Ik parkeer de brom achter het hotel en bestel een grote Quilmes bier. Ik klets nog een uur met een stamgast en de hoteleigenaar en val om 00.30 in slaap.

De Ruta 40

Datum: 23 januari 2007
Kilometerstand: 20.645

Na El Maiten rij ik 45 kilometer over de ripio om vervolgens de asfaltweg naar Bariloche op te draaien. Ik heb dan de laatste dagen 700 kilometer geripood en ben van het spul gaan houden. De eerste 10 kilometer van de dag vervloek je het, maar daarna wil je niet anders. Het houdt je geest soepel en het sloopt je brom, wat wil je nog meer.

Ik arriveer dinsdagmiddag in Bariloche en zet mijn tentje op. Camping Suizo, klein en knus, aan het meer Gutierrez. De volgende dag maak ik een toertje in de omgeving en geloof het of niet.... kom ik mijn broer en zijn vrouw tegen. Op de fiets! Zij komen uit Puerto Montt, Chili en gaan naar Santiago fietsen. Ik rij met ze op naar de camping en ga op onderzoek uit naar een restaurant om deze hereniging te vieren. Restaurant Cassis is afgehuurd door een gezelschap en laat geen andere gasten toe. Naast de camping ligt het Arelauquen Golf & Villa Resort en er staat een bord dat er een restaurant is. Ik informeer bij de beveiliging aan de entree van het park en eten voor drie personen is geen probleem. De reservering wordt gemaakt, maar we moeten niet later dan 22.30 uur verschijnen. Ik rij terug naar de camping en haal Kees en Els op. Weer naar het park en we krijgen een plattegrond waarop aangekend wordt hoe we het restaurant kunnen bereiken. Het is aardedonker en we rijden verkeerd. Zoeken, weer op het kaartje kijken en na veel heen en weer gerij bereiken we (veel te laat) bij het restaurant. Maar dat is hier geen probleem. Het restaurant blijkt het super-de-luxe clubhuis van de besloten golfclub te zijn en we worden als vorsten ontvangen. In Nederland word je in zo'n gelegenheid minachtend weggekeken, maar hier gelden andere regels. De wijn is perfect, het voorgerecht is perfect, het hoofdgerecht zalig, het toetje een kunstwerk en de meisjes van de bediening allerliefst. Waanzinnig om op zo'n plek met Kees en Els het feestje te vieren.

Om 01.30 uur reken ik 260 pesos af en voldaan rijden we langs kapitale villa's terug naar de camping. Gewoon slapen in het tentje.

Bariloche is de lelijkste stad van Argentinië, maar de omgeving lijkt een beetje op de Alpen. Veel gezellige Tiroler architectuur, chocoladewinkels en hotels.

Het is nog 1300 kilometer naar El Calafate, mijn volgende bestemming.

Datum: 28 januari 2007
 Kilometerstand: 20.950
 - Dagboek -

El Bolson is gezellig. Veel mensen op straat, hippies die snuisterijen verkopen en het is de week van het festival van de 'lupillo' (hop). Het hostel is ook gezellig: voor 20 pesos met vier man op een kamer. Na een rondje door het dorp, keer ik terug naar mijn hostel en daar word ik uitgenodigd door Peter Baird, een Kiwi die met een dikke KTM 950 over het continent raast. Hij heeft twee exotische biertjes gekocht (met pepertjes), die niet te drinken zijn en ik krijg er een aangeboden. Thanx Peter! 's Avonds drinken we echt bier in Bar 1915, met live tango muziek: 'Volver', 'La Cancion de Buenos Aires' en 'El Dia que me Quieras' - ik zing ze allemaal mee. De volgende dag vertrekt Peter naar Bariloche en ik ga op zoek naar onderdelen: spaken, bougie, tandwielen, olie en handschoenen. In de eerste winkel vind ik de spaken, handschoenen en olie, maar niet de juiste tandwielen. In de tweede winkel heb ik geluk: een tandwielset met ketting voor een Yamaha V80: 13 voor en 38 achter, precies wat ik nodig heb. Ik ga terug naar het hostel en demonteer de oude tandwielen. OEPS! Het voortandwiel mist vijf tandjes! Ik monteer de nieuwe set en constateer dat ik op het juiste moment ingegrepen heb. Dat had niet lang goed gegaan op de meedogenloze steppen van Patagonië. Terug in de winkel koop ik ook een nieuwe fietstas, want de oude weekendtas is geheel versleten. Het roestvrijstalen rek voor, dat ik in Nickerie heb laten maken in de werkplaats van Van Dijk, verbuig

ik met de hand, zodat de nieuwe fietstas er op past.
We're ready to roll!

Datum: 31 januari 2007
Kilometerstand: 22.510
- Dagboek -

Na twee espresso's en twee croissants (media lunas) vertrek ik richting Esquel. Ik bewonder onderweg Lago Puelo en mis ergens een afslag, want ik bevind me opeens in Cholila. Na 70 kilometer omgereden te hebben, kom ik weer op de doorgaande weg naar Esquel. Een straffe wind steekt op, maar de brom snijdt er doorheen. Om 20.30 uur arriveer ik in Esquel. Ik rij naar het VVV kantoor, waar ze een kamer voor me in hotel Cisne reserveren. Maar als ik daar aankom is de kamer al vergeven. Dan maar naar de camping. De volgende dag pleeg ik wat onderhoud aan de brom en ga in de middag op pad naar het wintersportcentrum La Hoya. Elf kilometer in de eerste versnelling omhoog. Het is prachtig weer, een strakblauwe hemel en uitzicht op de witte toppen van de cordillera.

Terug in Esquel het station bezocht waar 'La Tronchita' vertrekt: een stoomtreintje dat op 75 cm smalspoor met toeristen naar Ingeniero Jacobacci rijdt en weer terug. Ik koop een kaart van Patagonië en Tierra del Fuego en na een 'Otro Mundo' biertje verblijf ik de rest van de avond op de camping.

Vandaag ga ik het nationale park Los Alceres bezoeken. Na 30 km arriveer ik bij de entree van het park: ik betaal 12 pesos voor twee dagen en rij kris kras door het park, een weggetje links, dan weer eentje rechts. Puerto Limonao, Lago Krüger, onderweg pootje baden en na een geslaagde dag terug naar Esquel. Een beetje toeren op de brom is een stuk relaxter als je geen bagage bij je hebt. Na een colaatje, een eenvoudig avondmaal bij de tent: broodje, kaasje, wijntje.

De volgende dag rij ik eerst naar Trevelin, om vervolgens een ander deel van het park te bezoeken. Een stuwmeer met een krachtcentrale, altijd interessant om te zien hoe temidden van imposante bergen er

energie opgewekt wordt met water. Daarna terug naar Trevelin, een dorp dat aan het eind van de negentiende eeuw is gesticht door emigranten uit Wales. Veel straatnamen herinneren nog aan de pioniers van het eerste uur. John Daniel Evans was er zo een en zijn kleindochter heeft een heel fraai en interessant museum ingericht, een replica van het huisje van John Evans, met huisraad, foto's en werktuigen uit die tijd en een indrukwekkende verzameling literatuur. Ze vertelt me enthousiast over haar grootvader en de avonturen met de Tehuelche indianen. Bruce Chatwin is er ook geweest voor zijn boek (het standaard-werk) 'In Patagonia'. Ze vond hem maar een vervelend ventje.

Terug in Esquel ververs ik de motorolie, want het blokje begint weer te klinken als een koffiemolen. De avondmaaltijd was weer eens geweldig: spaghetti met gerookte zalm, een flesje Norton, als toetje een ijs met verse vruchten en als afsluiter een geurige espresso. Soms zit met mee...

Datum: 3 februari 2007
Kilometerstand: 21.712

Esquel is aangenaam, maar reizen betekent dat je niet te lang ergens moet blijven plakken. Voort ga ik en als ik Esquel achter me laat zie ik in de verte 'La Trochita' stoom afblazen. De rit verloopt voorspoedig. Ik tank in Teckla en bezoek met mausoleum van de Cacique (indianenopperhoofd) 'Inacayal'. Om half vijf stop ik in Gobernador Costa en sla mijn tentje op. Camping municipal, geen kip te bekennen, ik dump mijn spullen en ga het dorp in voor een biertje tegen de dorst. De parilla waar ik des avonds eet, is ook weer bijzonder: een oude man bedient, gooit lappen vlees op het vuur en schept op. Zoveel je wilt, inclusief salade. De prijs? 20 pesos. Ik betaal 30 pesos en keer terug naar mijn tent. Een stelletje mafkezen houden me uit de slaap en na enige onbeschaafde Hollandse vloeken wordt het enigszins rustig en val ik in slaap.

Datum: 4 februari 2007
Kilometerstand: 21.870

Bij het benzinstation geniet ik van drie smakelijke croissants en om 8.30 uur knetter ik het dorp uit. De eerste 30 kilometer zijn nog asfalt en het is behoorlijk fris. En dan begint hij weer: de Ruta 40 - ripio van de allerslechtste kwaliteit.

Om 16.00 uur heb ik 160 kilometer gereden en ben volkomen gesloopt. In Alto Rio Sequier stop ik voor een cola en twee pancho's en informeer naar een hotel. Helaas, pindakaas, er zijn wel hotels, maar die zijn gesloten. Dan maar snel verder voor de volgende 90 km naar Rio Mayo.

De weg is iets beter en op sommige stukken kan ik 40 à 50 km/uur rijden. Het landschap is imposant: ledig, met woeste luchten en vreemde wolkenformaties en links en rechts heuvels. De besneeuwde bergtoppen zijn uit het zicht verdwenen. De tijd heeft hier 90 miljoen jaar stil gestaan. Ik rij door een grote vallei en de lucht is betrokken met grijze wolken. Ik fotografeer het gat in de ozonlaag. Om kwart voor negen kom ik Rio Mayo aan en ik betrek een kamer in hotel 'Aka-Ta'. Morgen een rustdag en werken aan de brom, de fietstas repareren en e-mails en foto's versturen.

Na het organiseren van de bestanden op de laptop, verken ik Rio Mayo. Het stormt, de bomen staan krom en de lucht is vol stof en zand. Ik bezoek het VVV, de meisjes zijn aardig, maar weten niets: ik wil met name weten waar er benzine getankt kan worden, want de afstanden zijn hier gigantisch. In mijn tank gaat 5 liter en ik heb een extra bidon van 6 liter, daarmee kan ik

ongeveer 350 km rijden. Maar de gehuchten liggen hier heel ver van elkaar en bij 100 km tegenwind, is de snelheid 20 km/uur en het verbruik 1:20. Bij het hotel controleer ik de kilometerteller, want die doet het niet. Vervolgens wil ik internetten, maar er is geen verbinding. Op mijn hotelkamer wil ik mijn fietstas repareren, maar er is geen licht. Dan maar een avondmaaltijd: pollo a la piedra - al even matig als het hotel.

Datum: 6 februari 2007

Kilometerstand: 21.870 (kilometerteller stuk)

Na een ontbijt met de vieste koffie sinds maanden, repareer ik eerst alsnog de fietstas en ga dan naar het postkantoor om twee pakketjes te versturen. De dienstdoende PTT'er accepteert de aangeboden stukken niet, want ik heb sellotape gebruikt en dat is ten STRENGSTE VERBODEN. Dan maar langs het pompstation voor benzine en drie media lunas en op pad. Ik dacht dat het minder waaide dan gisteren, maar dat valt vies tegen. Het is ook bewolkt en ik trek alles aan wat ik heb. De ripio is redelijk, maar tegen de wind in, is alleen rijden in de tweede versnelling mogelijk. Na 100 km wordt het heuvelachtig en komen de toppen van de cordillera, als fata morgana's, weer in zicht. De laatste 10 kilometer naar Perito Moreno zijn asfalt en ik heb het hele stuk met de wind recht van voren gereden. Ik snak naar een hotel, maar alles is dicht/vol/gesloten. Dan maar naar het VVV en zij bellen 'Camping Vial' en daar is nog plaats. Ik rij er naar toe en inderdaad, een grote kamer met 2 stapelbedden en een grote badkamer. Ik duik in bed en kom er niet meer uit. Ik heb een koudje gevat en de kilometerteller doet het ook niet.

Datum: 7 februari 2007

Ik ben om 7.45 wakker, snuit 10 x mijn neus en constateer dat het nog steeds verschrikkelijk waait. Ik rook een sigaret en duik mijn bed weer in. Later op de ochtend ga ik naar het centrum om een nieuwe poging te doen de pakketjes te versturen. Dat lukt. Het waait nu echt idioot hard en in 'El Buen Gusto' trakteer ik mezelf op gebak en koffie. 's Middags kijk ik opnieuw de kilometerteller na en ik zie dat er drie schroefjes zijn verdwenen. In de ijzerwinkel vind ik er drie, die weliswaar te lang zijn, maar dat los ik wel op. De kilometerteller blijkt niet te werken omdat de twee sleepnokken niet mee genomen worden. Ik verbuig ze en de boel werkt weer. Met een stukje benzineslang maak ik de drie schroeven bruikbaar om de teller vast te zetten. Ook weer geklaard. Ja, je moet een beetje handig zijn in deze contreien. In 'El Buen Gusto' lekker gegeten.

Datum: 8 februari 2007
Kilometerstand: 22.206

Ik word pas om 10.30 uur wakker, pak mijn boeltje in en rij naar Ruth van 'De Goede Smaak' voor de espresso en de halve maantjes. Voor onderweg koop ik twee empenadas en drie media lunas en drie flesjes water. En daar gaan we weer. De eerste 50 km zijn asfalt en ik heb de wind mee! Na een uur zit ik weer op de ripio en het

landschap wordt nu echt spectaculair. Af en toe stop ik voor een wandeling en maak foto's van het landschap. Om 18.00 kom ik aan in Bajo Caracoles. Een gehucht van 15 huizen, een hotel en een politiepost. Ik maak mijn ronde door het dorp en tref twee motorrijders, die panne hebben. Een verrot achterwiel. Ik drink biertje met de locals in het hotel en ga slapen.

Datum: 9 februari 2007
Kilometerstand: 22.265

De wekker staat op 7.30, maar het is nog ijskoud op die tijd en ik duik nog even dieper in mijn slaapzak. Als de zon verschijnt, sta ik op en neem een ontbijtje. Na 15 km kom ik er achter dat ik de camping niet betaald heb. Maar het is nog 237 km naar Gobernador Gregores en ik besluit om niet terug te keren. Dat lossen we later wel op. Onderweg vermaak ik me met het gordeldier en aan het begin van de avond ben ik in Gobernador Gregores. Als ik aankom in het centrum staan daar de motoren van Axel en Cyrus, die ik gisteren in Bajo Caracoles heb ontmoet. De motor van Cyrus heeft versleten lagers en ze hebben hier zowaar een nieuwe set weten te bemachtigen. Zij rijden op grote motoren (Honda Varadero en Cyrus op een Honda XR 600) en waren nogal verbaasd toen ze mijn motito zagen. Ik snap dat niet, die van mij heeft ook twee wielen en een motor... We spreken af om op dezelfde camping te overnachten en daarna met elkaar te eten. Axel is marketing manager van HP in Chili en Cyrus is een cross rooky, die waar ook ter wereld alleen maar wil raggen op zijn Honda. Bij het avondeten schuift een Argentijn aan en het wordt een genoeglijke avond.

Datum: 10 februari 2007
Kilometerstand: 22.451

Ik wil de camping betalen, maar ze hebben niet terug van 100 pesos, dus voor de tweede keer vertrek ik zonder te betalen. Ik koop enige mondvoorraad in de supermarkt en ontbijt 5 kilometer buiten het dorp. Als ik zit te eten, komen Axel en Cyrus voorbij. Ik vervolg mijn weg: het is aangenaam, bijna geen wind en de ripio

is van een goede kwaliteit. Het landschap is magisch, niet voor niets zie ik hier figuren van diverse pluimage op grote motoren rijden, alsook Landrovers en M.A.N. trucks, bijna allemaal met een Duits kenteken. Tegen de avond arriveer ik in Tres Lagos en zet mijn tent op. Na een rondje door het dorp gelopen te hebben, ga ik op zoek naar voedsel. De vrouw van een comedor wijst me een huis aan de overkant aan. In de woonkamer, tevens keuken, worden zes empenadas voor me gemaakt, voor 7 pesos. Ik koop twee biertjes en eet samen met de dorpshond het maaltje op. Slapen, morgen naar El Chalten en de Cerro Fitzroy om Han Donkers in Canada lekker te maken.

Datum: 11 februari 2007
 Kilometerstand: 22.451
 - Dagboek -

Na 30 km komen ze in zicht: Cerro Torre en Fitzroy. De meest gevreesde bergtoppen van Zuid Amerika. Loodrechte wanden van graniet, bedekt met een dikke laag ijs en omgeven door wolkenlierten en ijzige winden. Pas in 1952 slaagden de Franse alpinisten Lionel Terray en Guido Magnone erin de top te bedwingen. En in 1970 de Italiaan Maestri, gebruik makend van een pneumatische boor om de ijzers in het graniet de bevestigen. Het apparaat hangt er nog steeds. Dan volgt Lago Viedma en de skyline is adembenemend: gletsjers en een aaneenschakeling van bergtoppen. Aangekomen in El Chalten doe ik mezelf eerst tegoed aan een omelet en ga vervolgens op zoek naar een camping. Ik zet mijn tent op en doe de was. Aan het eind van de dag kan ik het niet laten en vertrek ik om de weg naar Lago del Desierto te verkennen. Prachtige weg met imposante doorkijkjes op de granieten pieken. In het schemer rij ik terug en geniet van een prima maaltijd bij 'El Mural'. De temperatuur is aangenaam. Maar dat zal snel veranderen.

's Nachts word ik wakker van het geloei van de wind. Ik doe geen oog meer dicht en zie hoe de wind mijn tentje plat drukt. Ik vrees het ergste en ben bang dat de tentstokken zullen knappen. Na het ontbijt overweeg ik wat ik zal doen. Ik wil eigenlijk vertrekken naar El Calafate, maar met deze wind is rijden onmogelijk. Voor de zekerheid verplaats ik mijn tent en besluit om maar een wandeling door het dorp te maken.

Datum: 13 februari 2007

Het waait, maar niet meer zo erg als gisteren. De lucht is betrokken en Cerro Torre en Fitzroy gaan schuil achter een nevel van wolken en mist. Ik vertrek. De eerste 90 km richting El Calafate heb ik windje mee, dus ik rij 60 km/uur. Maar dan... rechtsaf en het gebeuk tegen de wind begint. In de tweede versnelling en met een theedoek om mijn hoofd geknoopt worstel ik verder. Onderweg kom ik op adem in hotel 'La Leona',

een plek, zoals je die alleen in Patagonië tegen komt. En weer verder, het is nog 75 km naar El Calafate. Tegen de schemer rij ik Calafate binnen en bij de ingang van het stadje staat een plattegrond. Ik pak het adres van Jorge Lemos erbij en zoek de straat. Snel gevonden, twee keer rechts en ik ben d'r. Een paar jongelui verwelkomen me en roepen Jorge. Hij herkent me niet, maar als ik de foto op de laptop laat zien gaat er een lichtje branden. Het is ook wel een beetje raar dat een Hollander na 26 jaar ineens voor je deur staat. We halen herinneringen op en ik verneem dat Chappy Pratts, die me in 1981 een lift gaf en liet logeren op zijn estancia 'San Agustin', niet meer leeft. Het huis van Jorge, La Cueva (de grot) genaamd, is een soort jongerenhol en met zijn allen maken we er een gezellige avond van met een asado, salade, brood en wijn. De volgende dag breng ik door in El Calafate, dat in niets meer lijkt op het dorpje in 1981. Toen woonden er 4500 inwoners, nu 35.000. De Kirchners hebben er hun weekendverblijf, waar ze saampjes, de landsproblematiek bespreken.

Datum: 15 februari 2007
Kilometerstand: 23.027

Ik maak de brommer klaar voor een bezoek aan de gletsjer Perito Moreno. Het is inmiddels een park met wandelroutes en uitkijkplateaus en de entree is 30 pesos. Maar de gletsjer is nog immer imposant. Een blauwe muur van ijs, 70 meter hoog en 14 km lang. Af en toe breken met een luide knal grote brokken ijs af en storten in het meer. Ik sta paraat met mijn camera om zo'n spektakel te filmen, maar pas als ik terug loop naar de parkeerplaats hoor ik een oorverdovend lawaai van brekend en vallend ijs. Terug naar El Calafate, het is fris en ik bestel bij terugkomst een espresso met een Cointreau.

De Ruta 9 en Ruta 3

Datum: 16 februari 2007
 Kilometerstand: 24.236
 - Dagboek -

Ik vertrek. Ik schrijf iets in het gastenboek van 'La Cueva', geef mijn Aymara kookstelletje aan Jorge en stuur de brom richting Ruta 9. Ik rij langs de Rio Santa Cruz naar de Atlantische oceaan tot Comandante Luis Piedra Buena. De volgende ochtend stop ik iets buiten Com. P.B. om benzine te tanken en ik zie een motor met een Colombiaans kenteken. We maken een praatje en ik noteer het adres van Randy Hurtado in Cali. Altijd handig voor later. Ik heb de wind mee en met 65 km/uur huult het motortje als een Messerschmidt. Er is behoorlijk wat verkeer op de Ruta 3, die van Buenos Aires naar Rio Gallegos loopt. Veel vrachtwagens en toeristen. Ik stop in Tres Cerros, maar alle kamers in het hotel zijn geboekt. Ik loop naar de politiepost en vraag of ik daar kan slapen. Ze hebben een beschut plekje voor mijn tent. Ook goed. In het hotel is het een grote chaos van gestrande reizigers; ik koop chips, pinda's en een grote bier en aanschouw de wanorde. Ik slaap goed, hoewel ik elke drie uur mijn luchtbed moet bijblazen, want er zit ergens een lek.

Datum: 18 februari 2007

Na 40 kilometer stopt de brom. Benzine op! Ik dacht dat er nog een litertje of vier in de tank zat, maar niet dus. Het is 50 km heen en 50 km terug naar de Bosques Petrificados en dan naar Pico Truncado, want in Fitz Roy is geen benzinstation. Ik besluit het erop te wagen en ga linksaf over rippelripio naar de versteende bossen. Het eerste deel is het landschap even saai als de Ruta 3, maar na 20 kilometer wordt het gaandeweg anders. Ik maak een tussenstop bij camping 'La Paloma' en vervolg mijn weg. Opeens bevind ik mij in een bizar prehistorisch landschap, waar Steven Spielberg zo een nieuwe aflevering van Jurassic Park kan filmen.

Gedoofde vulkanen, een drooggevallen meer en gekleurde heuvels aan de horizon. In het park loopt een wandelroute langs immense versteende boomstronken van 30 meter lang en een diameter van 2,5 meter. De grond is bezaaid met stenen houtsnippers. Aan de parkwachters vraag ik of ze een paar liter benzine voor me kunnen regelen en ik wacht af, terwijl ik mijn middageten verorber. Maar er gebeurt niets en ik vertrek na drie kwartier naar camping Paloma. Misschien dat zij mij kunnen helpen. Ik drink daar een bier en klets met het vrouwtje van de camping. Benzine heeft ze niet, maar ik kan wel slapen in een gebouwtje, waar ook douches zijn. Ik hoop dat er een toerist langskomt die wat benzine kan missen. De volgende dag verken ik te voet de omgeving van de camping, altijd interessant. Maar geen toerist te zien. Maar de tweede dag komt de mevrouw naar me toe en haar man heeft benzine, van de generatorset. Mijn tank wordt gevuld en ik kan verder. Ook weer opgelost.

Er staat een matig windje, van links, maar na Fitz Roy wordt het erger. De brom komt met moeite vooruit. Ik maak een tankstop in Pico Truncado en besluit om door te rijden tot Las Heras. Ik heb inmiddels de wind pal tegen en kom niet meer boven de 30 km/uur. Dan ervaar je hoe leeg, groot en verlaten Patagonië is. In Las Heras de tent opgezet en ik ben de enige gast op de camping.

Het is weer tijd voor een inspectie van de brom. Cilinder en uitlaat eraf, boel schoongemaakt en de koolaanslag verwijderd. Alles gemonteerd en hij knettert weer. Met brood en beleg voor onderweg, vertrek ik naar Perito Moreno. Onderweg zie ik veel gordeldieren, een vos die aan een dode vicuña knabbelt en ja-knikkers, want er wordt hier olie gewonnen. Ik rij het hele eind in z'n twee en na 192 km kom ik om 21.00 uur in Perito Moreno aan, waar ik direct naar camping Vial rijd om dezelfde kamer te betrekken als twee weken geleden.

Patagonië is de complete leegte, heel veel wind, een grote woestijn, waar kilometers niet tellen. De teller van

de brom staat op 24.236; ik heb in die twee weken
2.350 km gereden. Niet slecht.

Chili: de Carretera Austral

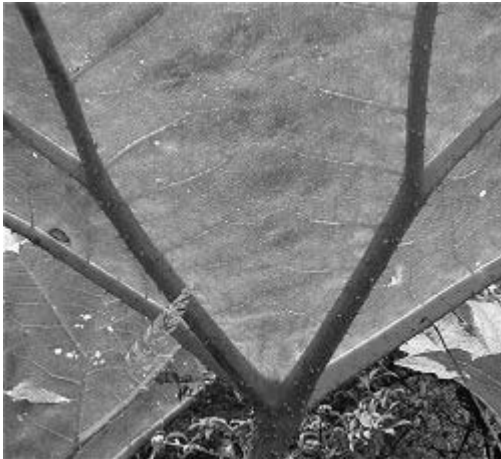
Datum: 22 februari 2007
Kilometerstand: 24.447

Het plan is om vandaag de grens over te steken naar Chili. Ik ontbijt in 'El Buen Gusto' en vraag aan Ruth of zij iemand kent die de 20 pesos, die ik verschuldigd ben in Bajo Caracoles, daar kan betalen. Ik krijg een adres, maar kan het huis niet vinden. Bij windkracht acht rij ik naar Los Antiguos, langs Lago Buenos Aires waar de schuimkoppen op de golven staan. Ik passer de Argentijnse en Chileense grenscontroles, vul de nodige papieren in en rij op Chileens grondgebied naar Chile Chico. Daar vertrekt de pont, die naar Puerto Ibañez vaart. Als ik bij de rede aankom kan ik zo de boot oprijden en na 10 minuten kiezen we het ruime sop. Dat is letterlijk want de boot gaat als een wilde tekeer en vlagen water en schuim scheren over het dek. Om 17.30 legt de pont aan in Puerto Ibanez en ik informeer of er een bank is, want ik heb geen Chileense pesos. De jongen antwoordt dat er geen bank is, geen hotel en geen camping en dat de weg naar Coihaique een snappie is. Dan maar naar Coihaique. Maar dat viel vies tegen. Het waait, de weg kronkelt door heuvels en dalen en het laatste uur rij ik in het donker naar C. Daar zoek ik eerst een bank om te pinnen en tegen middernacht vind ik eindelijk een hotel: 'Cabañas Mirador'. Prachtig gelegen, met uitzicht op de rivier (maar dat constateer ik pas de volgende dag). De eigenaar is verschrikkelijk aardig en maakt in het holst van de nacht een paar sandwiches klaar met een pot koffie. Langzaam kom ik weer bij.

Datum: 23 februari 2007

Het bekende ritueel: stad verkend, VVV bezocht, wegenkaart gekocht en 's middags een siësta. De avondmaaltijd nuttig ik in het restaurant naast het hotel en ik drink mijn eerste Pisco Sour. Na een dag heb ik

Coihaique wel gezien, betaal 36.000 pesos voor twee nachten 'Mirador' en rij langs de Rio Simson naar Puerto Aysen. Het weer is redelijk met hier en daar een wolkje en af en toe een zonnetje. Het landschap is spectaculair met heel veel groen en grote nalca planten (wilde rabarber). Ik rij nog een stukje verder tot Puerto Chacabuco, een dorpje waar Werner Lorenz in 1981 lyrisch over sprak. Ik bezoek de haven en vraag of ze de kapitein van de Globetrader nog kennen, maar nee, da's te lang geleden (in 1981 ben ik met de Globetrader van Punta Arenas naar Talcahuano gevaren). Ik ga terug naar Puerto Aysen en betrek een smoezelige kamer in een smoezelig hotelletje. In het stadje vertelt men mij dat er een aardbeving is geweest, veroorzaakt door een vulkaan voor de kust. Dus DAT heb ik gevoeld in Coihaique. Ik bezoek het vissershaventje, eet een moccagebakje in een confiteria en drink een chopp in 'Choperia Verita', waar dronken mannen zich vermaken met lelijke vrouwen. Armoede en rijkdom gaan hier hand in hand: villa's naast krotten, sloebers tussen welgestelden, de contrasten zijn heel groot. De winkeltjes zijn meer uitdragerijen met allerlei nutteloze (en goedkope) frutsels en de supermarkt heeft een inrichting anno 1953. Maar de zalm in restaurant 'Isla Verde' is prima en de vino Santa Emiliana ook, alleen jammer dat ik de enige ben in de immense eetzaal.

Datum: 25 februari 2007
Kilometerstand: 24.565

Op naar de Ruta 7, de Carretera Austral, die boven Chalten begint om zuidelijker prompt te eindigen, zonder aansluiting op het overige wegennet. Je komt er alleen plaatselijk verkeer tegen, een enkele toerist op de motor en HEEL soms een bromfietser. Het is bewolkt en na een half uur gaat het regenen. Ik trek mijn regenpak aan en rij verder. Onderweg word ik uitgebreid gefotografeerd en gefilmd door twee Spaanse motorjournalisten, die ik 's avonds zou ontmoeten in Puyuhuapi, maar ik heb ze niet meer gezien (en ik weet ook niet hoe dat Spaanse motormagazine heet). Ik ben natuurlijk toch een soort Calimero, die altijd te laat op de plaats van bestemming arriveert. Als iedereen al lang

en droog aan de avondmaaltijd zit, kom ik om een uur of 21.00 uur in het schemer aantuffen, alle hotels zijn dan vol en er is geen hap eten meer te krijgen. Maar al die stoere motorboys kijken natuurlijk wel beteuterd op hun 87 PK sterke off-road machines, als ik ze vertel dat ik uit Suriname (Suriname??? waar ligt dat???) kom. Het is opvallend hoeveel Duitsers hier rondrijden op motoren en in Landrovers en andere 4x4's met een Duitse kentekenplaat. Die gasten laten hun voertuig overvaren van Duitsland naar Valparaiso om hier een beetje rond te rijden. Maar goed, dat moeten ze zelf weten.

Datum: 26 februari 2007

Puyuhuapi is in 1 woord fantastisch. Rood (fuchsia's), wit (gletsjers), blauw (het fjord), groen (varens) en een tof hotel met heit en mem en bij het eten een fles witte wijn.

Volop genieten, dat is de kunst.

Waar ligt Puyuhuapi?

Na Coyhaique, Puerto Chacabuco en Puerto Aysen, was Puyuhuapi een verademing. Klein knus dorpje, prachtig gelegen aan een fjord, heerlijk rustig en de familie Hopperdietzel zorgt voor uitstekende maaltijden. Omdat het hier tamelijk vaak regent ben ik een paar dagen in Puyuhuapi gebleven en heb geïnformeerd wat een stukje grond kost (10.000.000 pesos), want dit is een toffe plek voor de oude dag. Op de dag dat het niet regende heb ik de hangende gletsjer (ventisquero colgante) bezocht. Spectaculair, evenals het landschap. Het lijkt hier wel Amazonia, het is een jungle met heeeel veel bomen, varens, duizenden wilde fuchsia's en nalca's (planten met bladeren van 2 meter). En de kolibries dartelen in de bermen, condors scheren langs de bergtoppen (als ze niet achter de wolken verscholen liggen). Dit is wel heel anders dan de wezenloze woestijn aan de andere kant van de Andes.

Parque Pumalin

Toen ik dacht dat het een regenloze dag zou worden ben ik vertrokken uit Puyuhuapi, om de 194 km naar Chalten te overbruggen. Helaas, het regende toch (op sommige plaatsen hier valt 6 meter regen per jaar!!!) en het was koud (een graad of 10), maar dat hoort erbij - gewoon blijven gaan en concentreren op de weg, want rijden over een natte onverharde weg, is geen kennesinne. Zeiknat gearriveerd in Chalten (weer te laat) en 'Hospedaje Sebastian' binnengereden en de natte zoi in de kamer uitgesteld. De volgende dag was het prachtig weer - blauwe lucht, hier en daar een wolkje. Dus op pad. Slechts 70 km naar Caleta Gonzalo, dat zijn de leukere trajecten. Een tussenstopje gemaakt bij Playa Santa Barbara en getuurd over de Pacifico. En wat zie ik... DOLFIJNEN. Ze zwemmen te ver weg om een goede foto te maken, maar de rugvin is duidelijk te zien. Weer verder langs snelstromende rivieren, bergbeekjes, watervallen en besneeuwde bergtoppen.

Parque Pumalin is een privé-park van een rijke Amerikaan, Douglas Tompkins, die de Renihue Ranch (42.000 acres) in 1991 heeft gekocht om de natuur te beschermen.

Als ik stop bij Lago Blanco voor een sigaretje en een foto, zie ik in mijn ooghoek een beestje. Waanzinnig, een groen gespikkelde hagedis en een meter verder zit het vrouwtje. Om 16.00 uur kom ik in Caleta Gonzalo aan. Een gezellig restaurantje nodigt uit om een kopje koffie te drinken. Ik loop daarna een rondje om te kijken hoe ik verder moet, maar er is niks. De weg houdt op en geen pontje. Dat hebben ze er op mijn

wegenkaart niet bij gezet. Nou ja, dan maar naar de camping. Maar van de weg naar de camping loopt een paadje met een trap, dat schiet niet op. Ik heb die brommer niet gekocht om met mijn spullen te zeulen. Ik informeer in het resto of ik een cabaña kan nemen, maar alles is bezet. Iets later komen er vier hoogbejaarde Engelsen binnen, die in Oxford Engels een paar potten honing komen kopen en de sleutel van hun cabaña ophalen. Er is een hele ploeg van bejaarden aanwezig, die alle cabañas bezet hebben. Het meisje van het resto wijst me op een fogon, een houten hutje waar een paadje naar toe loopt en waar ik mijn tentje kan opzetten. Beschermd tegen de kou en er is een vuurplaats. Perfect. Ik plan al om hier de rest van mijn leven te blijven.

Het is hier onvoorstelbaar mooi. 's Avonds neem ik een menu in het restaurant en informeer hoe ik verder kan reizen. Geen probleem, zondag om 8.00 uur komt de ferry, die me naar Hornopiren zal brengen. Mooi, 5 uurtjes varen en niet te ver van de kust. Nadat ik in 1981 bijna vergaan ben in de Golfo de Penas (vliegende storm, windkracht 12, golven van 20 meter), ben ik een beetje pagus voor boottochtjes op zee.

De zee neemt en de zee geeft (en je hebt eb en vloed)

Ik ga naar mijn privé huisje en stook een vuurtje. Het is volle maan en ik schiet nog een paar foto's alvorens in mijn tentje te duiken. Het is niet warm, maar het is uit te houden. 's Nachts word ik wakker van het geklots van water. Ik pak mijn mini maglite (Koos, nog bedankt!) en zie tot mijn schrik dat het vloed is en een hele pittige. Mijn brommer is compleet verdwenen. Alleen de spiegels steken nog boven het water uit. Heb ik weer. Ik slaap die nacht slecht en pieker wat het zoute water voor invloed zal hebben op mijn Yamaha. Als de zon nog achter de berg staat kruip ik uit mijn tentje om de schade op te nemen. De brom is helemaal zeiknat en het zadel en de helm zijn weg. Ik besluit om een rondje te lopen om te zien of ik ze kan vinden. En verdomd, 75 meter verder ligt mijn zadel en de helm ligt er nog precies zo op, zoals ik hem d'r op had gelegd. En hij is

nog droog. Ongelooflijk maar waar. Wat heeft zo'n Yamaha zadel een ontzettend goed drijvend vermogen. Ik eet enkele crackers met de honing, die ik in het resto heb gekocht. Nadenken heeft in zo'n situatie weinig zin, aan de slag, opengooien dat motortje.

Ik demonteer de cilinder en uitlaat en laat de liters water eruit stromen. Zo op het oog is er geen water in de benzinetank gekomen en in de olietank zie ik alleen olie (hoewel het lijkt alsof het niveau gestegen is, maar daar heb ik het later nog over). Ik monteer alles weer en trap op de kickstarter en zoals altijd... lopen. Dat had ik eerlijk gezegd niet verwacht. Ik controleer voor de zekerheid de carterolie en dat zag er niet goed uit: melkwit. Dus er is water in het carter gelopen, maar geen nood, ik heb carterolie bij me. Ik zoek een petfles om de oliedrab in op te vangen en vul het carter met verse Shell. Proefritje en alles lijkt in orde. 's Avonds prima gegeten en lekker gaan slapen. Morgen verder met de ferry.

Boot gemist?

Het is bewolkt en ik word pas om 8.45 uur wakker. Oeps, de ferry zou om 9.00 uur vertrekken. Ik pak snel mijn spullen en haast me naar het fjord, maar wat zie ik ... geen ferry. Oké, dus ik heb de tijd om een ontbijt te nemen. Ik informeer naar de ferry en tot mijn verbazing is het antwoord dat er geen ferry komt! En er komt ook niet iets anders. Mooie boel. Wat nu. Er zit niets anders op dan terug te rijden naar Chalten en daar de boot naar Puerto Montt te nemen. En dat noemen ze dan de Carretera Austral. Het interesseert me op dat moment niet wat de reden is dat de ferry niet vaart en ik vertrek richting Chalten. Het is bewolkt en na een half uur begint het te miezeren. De brom rijdt toch niet geweldig en na een half uur en een paar pittige klimmetjes in de eerste versnelling heb ik een vastloper. Dat is niet best. Het motortje rookt en stoomt en er is duidelijk iets mis. Als het blokje afgekoeld is, rij ik toch maar verder. Weer een vastloper. Dan maar stoppen voor een grondige inspectie. Ik haal het zijdeksel eraf, maar zie niets. Laat ik de auto-lube 'ns controleren of er wel 2-takt olie doorstroomt. Ik trek het slangetje los en er stroomt een

halve liter water uit. Inderdaad, olie is lichter dan water en het was duidelijk dat er water in het oliereservoir was gestroomd. Toch wel bijzonder dat een Yamaha tweetakt op een mengsel van benzine en water rijdt. Opgelucht schroef ik alles weer in elkaar en ik rij verder. Helaas, het probleem is niet geheel opgelost, want het motortje maakt een gierend geluid. Stapvoets rij ik verder en om 18.00 uur ben ik in Chalten. Ik vind een tof hotel, waar de brommer dwars doorheen gereden wordt om hem te parkeren op de binnenplaats.

De Yamaha Auto-Lube

Na het ontbijt ga ik aan de slag. Cilinder eraf, zuiger en auto-lube verwijderd en het is een ravage in het blokje. De zuiger is geheel zwart en binnen in het carter zit zwarte aanslag. Ik ga aan de slag met tandenborstel en benzine en schrob de boel schoon. Ik giet het carter vol met benzine en dep de drab eruit met mijn oude overhemd (gekocht in Brazilië, heeft zijn beste tijd gehad). Daarna is de auto-lube aan de beurt. Wat is de auto-lube zult u zeggen. Yamaha heeft zijn tweetakt machines uitgevoerd met een systeem dat de olie met de benzine mengt volgens een geavanceerd systeem. De olie zit in een aparte tank en een klein mechaniekje zorgt ervoor dat afhankelijk van snelheid, belasting, wegdek en windsnelheid de juiste hoeveelheid olie naar de carburateur wordt gevoerd. Dat is een stuk eenvoudiger dan bij de pomp benzine kopen en de olie in de tank mengen. Maar het mechaniek is Japanse high-tech en het instructieboekje waarschuwt de gebruiker om niet aan de auto-lube te sleutelen, maar dit over te laten aan de geautoriseerde Yamaha dealer. Maar die is er niet in Chalten, dus dat ding opengeschroefd en oeps, daar springt ie uit elkaar. Er zit een veer in, die weet ik veel wat regelt. Maar dat is een zorg voor later. Ik peuter in elk gaatje en sleufje van de auto-lube en blaas alle openingen door. Vervolgens nog een benzinespoeling en nu maar hopen dat ik hem weer op de juiste wijze in elkaar weet te zetten. Als laatste test blaas ik door de slangetjes die de olie aan- een doorvoeren. Er stroomt lucht door en dat is een goed teken. De oude 2-taktolie laat ik uit de tank stromen en ik ga in Chaiten op zoek naar de juiste olie. Na drie

ijzerwinkels, waar ze olie voor motorzagen verkopen, vind ik een winkeltje waar ze olie verkopen, die de eigenaar gebruikt voor zijn eigenbouw brommer. Dan moet het wel goed zijn. Het is inmiddels 19.00 uur en ik hou het vandaag voor gezien.

Goed gedaan jochie!

Dinsdag 6 maart. De dag van het laatste oordeel of van de wonderbaarlijk wederopstanding van de Yamaha V 50. Na de thee en broodjes met jam, giet ik de olie in de tank en controleer voor een laatste maal of de olie ook inderdaad door het slangetje stroomt. Alles lijkt in orde, ik geef een forse trap op de kickstarter en hopsakee, het motortje loopt. Maar wat belangrijker is ER KOMT ROOK UIT DE UITLAAT. Goed gedaan jochie, we kunnen verder.

Naar Colombia?

Volgens Randy Hurtado, een Colombiaan die ik in Comandante Piedra Buena in Argentinië tegenkwam op een Suzuki V-Strom, is het ongeveer 13.000 km naar Colombia. Dat lijkt me te doen. Als Arjan en Karin het goed plannen, gaan we elkaar daar ontmoeten. Altijd leuk om vrienden te zien. Als ik daar toch ben, kan ik net zo goed doorrijden naar Venezuela, want dat is het enige land van ZA waar ik nog niet geweest ben. En als ik dat haal, kan ik net zo goed doorrijden naar Suriname om een paar nieuwe remblokjes te kopen. En om natuurlijk lekker te gaan eten bij de familie Bipat, in hun nieuwe huis in Nickerie.

Wat een vooruitzichten.

Het merendistrict

Datum: 12 maart
Kilometerstand: 25.396

Vanochtend heb ik een medische controle laten uitvoeren om te kijken of alles nog oké is na twee jaar weg te zijn uit Nederland. Vanmiddag om 17.00 uur kon ik de uitslag ophalen en ter geruststelling: bijna alles is goed (bloed, cholesterol, bloeddruk) maar de urine is niet goed, daar heb ik medicijnen voor gehaald. Het fenomeen dat zich echter voordoet sinds zaterdag is een extreem grote testikel. Normaal heeft zo'n ding de grote van ongeveer een walnoot, maar die van mij (de linker) is nu zo groot als een cacao boon. Heel raar en een beetje pijnlijk. Morgen ga ik naar de uroloog in Osorno en dan ga ik vragen wat de vertaling is van "als de bougie in je kloten navonkt" (dat wordt weer lachen). Van brommeren is geen sprake, ik blijf lekker in mijn cabaña met WiFi en ga met iedereen melen.

Het is wel van de zotte dat een jaar onderhoud aan de brom (inclusief onderdelen) minder kost dan een bezoekje hier aan het medisch centrum: 22.000 pesos onderzoek, 9.000 pesos onderzoek medicijnman en 25.000 pesos voor de medicamenten. En daar gaan de kosten voor de uroloog nog bijkomen.

De ontstekingen zijn onderdrukt, de medicijnen hebben hun werk gedaan. Voor het eerst in mijn leven iets geslikt en het spul werkt. Maar daar wil het nu niet over hebben.

Reizen kost geld, als je veel reist kost het veel geld. Ik kan zo nog wel een tijdje doorgaan, maar dan heb ik over een paar jaar heel veel gereisd, maar dan is mijn geld op en heb ik niks.

DUS. Ik ga morgen terug naar Argentinië, Buenos Aires om een voorlopig permanent verblijf in A. te regelen. Ik vind het gebied onder Bariloche (El Maiten, El Bolson,

Esquel) de moeite waard om eens te kijken of ik daar iets kan beginnen. Drie maanden reizen aanbieden op de brom, iets doen met de lokale jeugd en me socialiseren met de notabelen. Dan blijft er nog voldoende tijd over om te reizen. Maar de kosten gaan drastisch omlaag - iets huren is stukken goedkoper, dan hotels en resto's. Zeker in Chili geef ik te veel geld uit, elke 3 dagen naar de flappentapper. Het is te koud en regenachtig voor de camping en een beetje hotel hakt er aardig in.

Ik ben nog aan het prakkiseren hoe ik die 5 nieuwe Yamaha's in Argentinië krijg, daar heb ik waarschijnlijk jullie hulp bij nodig (dat wordt weer gaaf, maar later meer hierover).

Ik logeer nu bij mijn vriend Gustavo Chicharro, in Pucon, met een rokende vulkaan op de achtergrond. Gustavo heb ik in de Chaco van Paraguay leren kennen en met zijn adres in mijn boekje was het even zoeken, maar ik heb hem gevonden. Aardige gozer, die 's zomers in Pucon bootreisjes aanbiedt, een deel van zijn huis verhuurd (hij heeft een waanzinnig gaaf huis, iets buiten Pucon, geheel van hout, super). In de Chileense winter verkast hij naar Paraguay, waar hij vee fokt.

Resumerend: we gaan een nieuw hoofdstuk beginnen, de 25.000 km die achter me liggen waren een fantastisch avontuur en ik ben nog meer van Zuid Amerika en de mensen gaan houden. De kwaliteit van het leven, het eten, de lucht, de natuur, daar kunnen we in Europa nog wat van leren.

Argentinië is voorlopig mijn favoriet. Vrolijk volkje, waanzinnig land, de beste espresso, heel veel betogingen, de gekste uitspraak van het Spaans (zjo voy a zjamarte en Rio Mazjo). En och, reizen is niet moeilijk, keuzes maken, daar gaat het om.

Morgen dus weer op pad, hopelijk houdt de brom het (vandaag een afgebroken remhendel vervangen), 174 km en 's avonds hoop ik Junin de los Andes te arriveren. Dan noordwaarts via Mendoza (wijnfeesten) naar Baires.

Argentinië: de Paso Mamuil Malal

Datum: 23 maart 2007
Kilometerstand: 25.922

Het was een mooie tocht vandaag. Na Pucon, langs de vulkaan Villarica en toen bergopwaarts met grommende brom naar de grens met Argentinië. Prachtig gebied met bizarre bomen (araucaria's) en de vulkaan Lanin aan de rechterkant. Grens Chili was een fluitje van 5 minuten, maar Argentinië vond het nodig om mijn brommer te registreren en ik mag 240 dagen met de Yamaha in A. rijden. Raar, want toen ik vorige jaar A. binnenkwam, kon ik gewoon doorrijden. Dat zal wel de Zuid Amerikaanse burokratie zijn.

Maar dat haalt wel een streep door mijn plan om die 5 Yamaha's in Suriname te kopen en naar A. te rijden. De douaneman wees me ook op het feit dat ik mijn importpapieren van de brom in Brazilië niet heb laten afstempelen toen ik Brazilië verliet en als ik nu opnieuw naar Brazilië ga, krijg ik een boete. Wat een gezeik, zijn ze gek geworden.

Maar ik ben weer thuis, zo voelt het, Argentinië is toch wel mijn land. Ik zit nu in Junin de los Andes, toffe hosteria, lachen, grapjes maken (*"heeft u een kamer voor mij en mijn brommer, hij slaapt altijd bij mij op de kamer..."*)

Morgen gaan we het gas weer eens open trekken: Zapala en verder noordwaarts, op naar Mendoza, want daar ben ik nog nooit geweest. En dan OF nog iets noordelijker of direct naar Baires.

Kortom: afijn; resumerend, om het kort te houden, afsluitend, tot slot, ik ga zo iets eten. Oh ja, vandaag heb ik over lava ripio gereden. Je maakt wat mee...

Junin de los Andes - San Rafael

Datum: 29 maart 2007
Kilometerstand: 26.263

Het was aangenaam in Chos Malal, maar ik ben gisteren toch vertrokken. En eindelijk weer eens een leuke band. En na de plaksessie, 1150 meter verder, weer een leuke band. Dat zijn de momenten van ultiem geluk. Windkracht 9, de brom waait om en alles wat verder los zit, waait weg. Het achterwiel laat zich niet monteren, aan de horizon dreigt een donkere lucht en het vulkaanlandschap doet vermoeden dat een Argentosaurus elk moment tevoorschijn kan komen.

Maar nee hoor, onderweg een paar drupjes, om 19.00 uur een tussenstop in Buta Ranquil (voor een Pepsi met ijs) en dan in de schemer de laatste 35 km naar Barrancas, op de grens met de provincie Mendoza.

Het is donker als ik Barrancas nader en ik rij heen en weer om de ingang van het dorp te vinden. Dan zie ik een bord met '100 meter hospedaje'. Ik rij er heen en twee meisjes zijn zeer behulpzaam. Ze schrijven me in en wijzen me mijn kamer. Knusse kamer, met douche, goed bed en leeslampje. Aan de overkant kan ik eten (een milanesa met een Andes bier) en als ik later terugkom zit de vader op me te wachten. Aardige man, we kletsen wat en ik ga slapen.

Vandaag lang geslapen (het is hier zo ontegelijk stil, dat je geen benul van tijd hebt). Het regent en dat is zeldzaam hier. Het water stroomt door de ongeplaveide straten, honden blaffen, kippen kakelen en hanen kraaien. Het Argentijnse platteland.

Vanmiddag heb ik nog maar een tukje gedaan en om 17.00 uur een kopje koffie gedronken in een huis, waar de eigenaar van de hospedaje me naartoe heeft gebracht. Ik zit nu in de bibliotheek van Barrancas te internetten en ga straks een hapje eten in de huiskamer. Ik heb nog een halve fles wijn uit Chos Malal (van de

Club del Vino), die ga ik lekker opdrinken. Als het morgen droog is ga ik de omgeving verkennen. Er is een laguna, een arroyo en op 3 kilometer stroomt de rivier. Van die dingen.

Datum: 31 maart 2007
Kilometerstand: 26.500

Als ik Barrancas wil verlaten is mijn achterband weer leeg. Ik plak de band en rij verder noordwaarts over de Ruta 40 richting Malarguë. Het landschap is van een prehistorische pracht: zwarte lavavelden, uitgedoofde vulkanen en bergen met kleurstrepen. Om 18.00 uur zie ik een bord langs de weg 'Hosteria El Manzano'. Ik keer om en rij de weg op om 3 kilometer later aan te komen bij een gehucht van een paar huizen, een school, een generatorstation en de hosteria. De hosteria is heel prettig en ernaast drijft Horacio, de eigenaar, een winkeltje waar je alles kunt kopen wat een mens in zijn leven mogelijk nodig heeft. Ik blijf hier twee dagen en pleeg groot onderhoud aan de brommer. Mijn voorwiel heeft speling op de voorvorkschommelarmbussen en de band loopt aan. Maar ik kan het probleem niet oplossen, waarschijnlijk zijn de lagers versleten. Na twee dagen genieten in El Manzano is het tijd om weer verder te reizen: Bardas Blancas, Manqui Malal en Malarguë. Onderweg bezoek ik de 'Cueva de las Brujas' en wordt de weg versperd door een kudde geiten. In Malarguë bezoek ik eerst de VVV en met een plattegrond ga ik op zoek naar een hotel. Veel hotels zijn dicht, omdat het toeristenseizoen voorbij is. Uiteindelijk beland ik in hotel Cisne. Veel te duur voor de geboden kwaliteit, maar ik ben het zoeken even beu.

Na de douche en het ontbijt zie ik dat de lucht betrokken is. Het regent niet, maar dat zal spoedig veranderen. Grote zwarte wolken pakken samen en het begint hard te waaien en te plenzen. Ik rij door de grote open vlakke en zoek een plek om te schuilen. Achter het bidstalletje met het beeldje van 'Virgen Schonstadt' wacht ik een uur totdat het weer opklaart. Het laatste stuk naar San Rafael heb ik windje mee en als ik in San Rafael aankom en drie hotels heb bezocht, die allemaal

vol zitten, blijkt dat het 'Semana Santa' is (paasweekend). Alle Argentijnen die de financiële crisis van 2001 overleefd hebben, trekken er op uit en alles is vol geboekt. Ten einde raad wend ik mij tot het 'oficina de turismo' en zowaar na een telefoontje vinden ze een kamer voor me in hotel España. Ik rij er naar toe en de kamer in het oude koloniale gedeelte wordt klaargemaakt. Het is niet veel soeps, maar slapen doe je met je ogen dicht. De volgende dag vertelt de man van de lobby dat er een journalist komt om me te interviewen. Twee dagen later prijkt ik op de voorpagina van 'Diario San Rafael'.

San Rafael is een bijzondere stad. Voor het eerst heb ik een soort gevoel van 'thuis' te zijn. Langs alle straten lopen irrigatiegoten en op gezette tijden klotst het water van de Rio Atuel door de straten om alles schoon te spoelen en de vele bomen van H₂O te voorzien. De mensen zijn supervriendelijk, ik geniet van de voortreffelijke keuken van restaurant 'El Restauero' en het verkeer is een bonte mengeling van auto's, pick-ups, motoren en brommers die de laatste vijftig jaar geproduceerd zijn. Ik blijf een week in San Rafael, maak de wijnfeesten mee, repareer de voorvork en besluit om er terug te keren.

Maar eerst: naar het Noorden!

Mendoza: motor in de puinpoeier

Datum: 14 april 2007
 Kilometerstand: 27.080
 - Dagboek -

Na nog een keer heerlijk gegeten te hebben in El Restauero vertrek ik op vrijdag 13 april richting Mendoza. Twintig kilometer nadat ik San Rafael verlaten heb, begint de ripio en na een tijdje kom ik op de kruising van de Ruta 40.

Er staat een strak blauwe wolkenloze lucht en ik heb een schitterend panoramisch uitzicht op de Andes. Ik rij door de Valle de Uco en stop voor de nacht in Tupungato. De volgende dag ververs ik de motorolie maar weer eens en breng een bezoek aan een monasterio (klooster), om daarna op zoek te gaan naar 'Bodega Salentein' en 'Espacio Killka'. De eigenaar is een Nederlander en in de expositieruimte van Killka schijnen Hollandse meesters te hangen. Even een beetje cultuur snuiven. De twee gebouwen zijn architectonisch geheel verantwoord en gelegen tussen de wijngaarden met op de achtergrond de cordillera. Ik lunch in het restaurant en beproef een glas Salentein Pinot Noir, vergezeld van een chocoladetruffel. Een aanrader! Ik rij vervolgens naar Mendoza en betrek een kamer in hotel 'Sienna'.

Datum: 15 april 2007

Het is de dag van de super-klassieker Boca Juniors tegen River Plate. Op de hotelkamer is de wedstrijd niet te zien, want hij is verstopt achter een betaalkanaal.

Maar er wordt natuurlijk wel uitgezonden, maar je ziet twee keer 45 minuten alleen beelden van het publiek (!), met het commentaar van de wedstrijd. In het centrum zijn alle kroegen afgeladen met 'hinchas' (fans) die de wedstrijd willen zien, maar na enig zoeken kan ik nog ergens een plekje bemachtigen. Ik heb in Mendoza al een paar Yamaha's zien rijden, hetzelfde model, dus ik heb goede moed om hier onderdelen te kunnen kopen. Bij de plaatselijk Yamaha dealer koop ik rubbers voor in mijn achterwiel; de onderdelen voor mijn voorwiel hadden ze helaas niet.

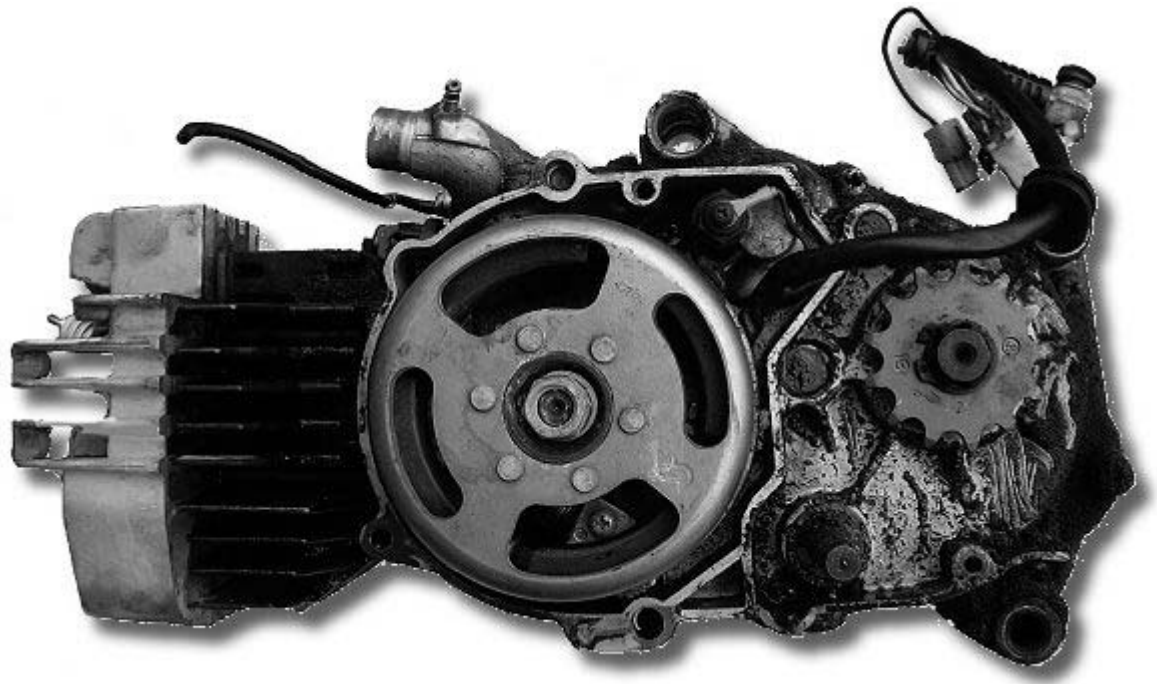
Vol goede moed verlaat ik Mendoza en rij richting San Juan. De eerste 30 kilometers verlopen voorspoedig als ineens het motortje inhoudt en er vervolgens helemaal mee ophoudt.

Bij het demonteren van de zuiger floept er een borgringetje weg. Een minuscuul klein ringetje dat de zuigerpin op zijn plaats moet houden. Ik heb drie uur op mijn knieën de zes vierkante meter zitten afspeuren om dat ringetje te vinden. Zonder resultaat. Maar ik heb een veertje over van de choke van de carburateur. De choke gebruik ik hier niet, dus besluit ik om van het veertje een stukje af te halen om zo het borgringetje voor de zuiger te fabriceren. En verdomd, na drie pogingen lukt het me om een ringetje te maken dat past en de zuigerpin op zijn plaats zou moeten houden. Een linke operatie, want als dat ringetje los zou schieten is de schade niet te overzien. Maar ja, zonder ringetje zou de zuigerpin gaan bewegen en zich in een van de spoelpoorten boren en de cilinder open rijten (of is het reiten?).

Ik monteer alles weer en ga weer op pad, maar helaas. Uiteindelijk heeft het blokje besloten om op geheel eigen wijze zich van alle verplichtingen te ontheffen. Het lager van de zuigerstang is door een gebrek aan olie overgegaan in honderden kleine deeltjes, die zich in het

carter verspreid hebben. Een stukje metaal is tussen zuigerwand en zuiger terecht gekomen en de hele boel zit vast. Nou wil het geluk dat ik zit te sleutelen bij een eenvoudig huisje, waarvan de man des huizes om een uur of vijf met zijn oude Ford F100 thuis komt. Ik vraag of hij me met mijn brom voor 100 pesos naar Mendoza wil brengen. Dat wil hij wel en met zijn vieren op de voorbank van de pick-up keer ik terug naar hotel Sienna. Hoe ga ik dit oplossen, vraag ik me af.

Heel eenvoudig: ik spreek de eigenaar van eenzelfde model Yamaha aan en vraag waar ik onderdelen kan kopen. Hij geeft me het adres van Lopez Cabezas Repuestos in de Paseo de Los Andes. Roberto Lopez is zeer behulpzaam en hij brengt me in zijn auto naar Yiye, de taller mecanico, die is gespecialiseerd in klassieke vehikels. Ik had even de hoop op een 80 cc setje, maar dat past niet op mijn carter. Ik haal het hele blok van mijn brommer en na heel veel heen en weer gereis, is na 6 dagen mijn cilinder gehoond, zijn de lagers vervangen en heb ik een 40 + 0,25 mm overmaatse zuiger in mijn blokje. Yiye is een echte artiest en hij heeft uitstekend werk geleverd. Als ik de boel weer in elkaar gezet heb, start het motortje na een paar trappen.

Ischigualasto, Talampaya en verder naar Cachi

Datum: 27 april 2007
Kilometerstand: 27.468

Zo, dan kunnen we nu verder. Al met al ben ik 13 dagen in de weer geweest om de brom weer leven in te blazen. Dertig kilometer na Mendoza sla ik rechtsaf naar Lavalle. Op de kaart had ik gezien dat iets verder Holanda ligt en natuurlijk wil je dan zien hoe dat eruit ziet. Het stelt niets voor. Het is geeneens een dorp, maar een stoffige weg met hier en daar een hutje. Via het Reserva Telteca, een weg door de middle of nowhere, rij ik in de schemering naar Caucete, iets voor San Juan. Het is inmiddels bijna herfst en de avond valt elke dag iets vroeger. En voor de tweehonderd-en-een-en-dertigste keer ga ik weer op zoek naar een hotel en een avondmaaltijd.

Onderweg naar San Agustin del Valle Fertil breng ik een bezoek aan Difunta Correa. Argentijnen uit het hele land bezoeken dit pelgrimsoord om een wens te doen. Dat kan alles zijn, als je de wens maar tastbaar maakt. Dat wil zeggen, je maakt een kopie van je wens: een huis, motor, been, auto, of wat dan ook en zet dat in het oord neer. Met als gevolg dat over ettelijke vierkante kilometers de plek bezaaid is met mini wensen.

Als ik 80 kilometer verder in de wegkant aan het fotograferen ben, stopt er een motor. Het is Tim van Maldegem op zijn Yamaha XT 600 Ténéré, die ik eerder in El Chalten heb ontmoet. Met Tim reizen twee Belgische vrienden, Stijn en Lot en die blijken in Rotterdam Spangen te wonen! De wereld is klein. We spreken af in San Agustin. Als ik daar aankom rij ik Tim en Stijn bijna letterlijk tegen het lijf en zij wijzen de hospedaje waar ze verblijven. Een toffe plek, met een binnenplaats met veel planten en zitjes en dat voor 10 pesos (2,50 euro). De komende dagen trekken we met elkaar op, vieren mijn verjaardag (en ik koninginnedag) en bezoeken met de Peugeot 405 van Stijn en Lot het

Parque Ischigualasto. Vreemde rotsformaties, fossielen, rode, grijze, groene bergen, het is een groot prehistorisch pretpark voor dinosaurussen.

Na San Agustin bezoeken we Parque Talampaya. Een kloof met loodrechte wanden van 80 meter, rood en roze van kleur. Met een gids en op fietsen van het park maken we een vermoeiende tocht door het rulle zand van de canyon. De dag eindigt in Villa Union, waar de volgende dag onze wegen scheiden.

Ik rij door een vreemd landschap met veel cactussen naar Chilecito en door naar San Blas. Onderweg bezoek ik ruines, maar die stellen niets voor. Argentijnen hebben het ziet zo op de oude cultuur. Alleen de terrassen van Quilmes zijn het bezoeken waard, maar daar zal het biermerk Quilmes wel achter zitten. In San Blas drink ik een bier en te moe om nog iets te eten, duik ik vroeg onder de wol.

Na San Blas blijf ik op de Ruta 40 en het landschap is weer anders, maar evengoed indrukwekkend met bergen, valleien en droge rivierbeddingen. Tegen de middag ben ik in Belén, waar ik een Engelsman, ook op een Yamaha XT 600 Ténéré, ontmoet. Fergyl is van plan naar Colombia te rijden, maar heeft tot nu toe alleen maar pech gehad met zijn motor. Ik betwijfel of hij ooit zijn bestemming zal bereiken. Ik rij nog 200 km verder en stop in Santa Maria de Yokavil.

Ik koop, na de vele lekke banden, een nieuwe binnenband en pak mijn biezen om naar Cafayate te trekken. Het wordt langzaam steeds Indiaanser: huisjes van adobe, mannen en vrouwen met indiaanse gezichtstrekken, rode pepers.

In en rond Cafayate groeien de wijnranken op zo'n 1800 meter. De lucht is hier helder, het is overdag warm en 's nachts fris. Een ideaal klimaat om goede wijnen te produceren. Ik koop een Etchard Pinot Noir om die in de avond in hospedaje 'Rusty-K' op te drinken.

Het is koud en grijs als ik na twee dagen Cafayate verlaat. Ik rij door een heel breed dal, waardoor de rivier stroomt, die zorgt dat er leven is. Elk uur verandert het landschap en als ik denk de laatste

kilometers naar Cachi af te raffelen heb ik weer een lekke band. Het begint te schemeren en ik kies ervoor om te overnachten in Seclantas. Dat blijkt een goede keus, want dit dorpje is nog geheel intact. Geen reclames aan de gevels, mooie oude witgeschilderde panden, een prachtige kerk en een knusse hosteria. De kok van 'La Posta' kookt traditionele streekgerechten en ik eet die avond een choclo (gevulde soep), een tamale en als toetje een plak geitenkaas met jam en walnoten. De volgende ochtend maak ik de ronde door het dorp en wandel een pad het dorp uit. Allerlei soorten kolibries fladderen rond de bloemen in de bomen en ik snuif de zuivere lucht op. Weer eens wat anders dan koolmonoxide. Met de gereedschapset en een fles water als enige bagage, trek ik er 's middags op de brom op uit. De pas over naar het nationale park 'Los Cardones'. Duizenden cactussen, waarvan sommigen zes meter hoog, domineren het landschap. Nadat ik beland in een soort maanlandschap, keer ik terug naar Seclantas om in de comedor te genieten van een cazuela de cabrito.

Datum: 11 mei 2007

Kilometerstand: 29.002

De kilometerteller is stuk. Hij blijft hangen op 29.005, maar de snelheidsmeter doet het nog wel. Ik neem afscheid in Seclantas en ga voor de laatste kilometers noordwaarts: Cachi. Tof hotel gevonden, midden in het centrum en met een binnenplaats. Daar sleutel ik weer aan de brommer, want het apparaat is niet vooruit te branden. Waarschijnlijk vanwege de hoogte (ijle lucht). Veel haalt het allemaal niet uit want de Yamaha blijft de komende dagen slecht tot heel slecht presteren. Cachi is tamelijk toeristisch en terecht. Een dorpje waar de tijd heeft stil gestaan. De mooie kerk aan het plaza is oogverblindend wit in de felle zon en het museum is de moeite waard. Veel mooie voorwerpen uit het oude Incarijk, dat tot hier zijn invloed heeft doen gelden. Ik maak een foto van de binnenplaats met de foto die ik in 1994 heb gemaakt. De grote cactus van 1994 is verdwenen en volgens de suppoost duurt het 30 jaar voordat de cactus, die er nu staat, weer zo hoog is.

Ik bezoek Cachi Adentro en ga op zoek naar de ruines van 'Las Pailas', een nederzetting van de Diaguita indianen. De weg stijgt tot zo'n 3.000 meter en het laatste stuk loop ik, zoekend en naar lucht happend, naar de plek waar de ruines zouden moeten zijn. Ik moet heel goed kijken om iets te ontdekken wat door mensenhanden gemaakt of aangelegd is. Ook hier is te zien dat Argentinië niet veel geeft om zijn oude cultuur. Op de velden langs de weg liggen rode pepers te drogen en de vallei is prachtig met veel grote cactussen en bergtoppen met sneeuw tegen een knalblauwe lucht.

Terug naar San Rafael

Datum:
 Kilometerstand:
 - Dagboek -

Het is mooi geweest. Noordelijker ga ik niet, het is tijd om de terugtocht naar San Rafael aan te vatten. En die begint met de bergpas 'Piedra del Molino' op 3340 meter hoogte. Ik kijk onderweg de carburateur nog eens na, want de brom rijdt voor geen meter. Maar het helpt allemaal niets en met een slakkengang klim ik omhoog. Over de 'Recta de Tintin', een 30 km kaarsrechte weg, die ooit door de Inca's is aangelegd. Boven op de bergpas heb ik een schitterend uitzicht naar alle kanten. Ik zie beneden de weg het dal in kronkelen. Heuveltje af rijdt de brom wel, maar als ik de afdaling gehad heb en wil remmen om een foto te maken, staat de brom met een klap stil. Wat blijkt: de remankerplaat is finaal afgebroken! Na een hoop gehamer en gepruts weet ik de zaak weer op zijn plaats te krijgen en met alleen een voorrem rij ik naar de dichtstbijzijnde stad. In Chicoana ga ik gelijk op zoek naar een taller mecanico die de boel kan lassen. Ik vind er een die het wel wil proberen – *“ja, dat is aluminium, soms lukt het, soms niet”* en spreek af om de volgende dag het onderdeel langs te brengen. En zowaar, het lukt. Een beetje de lasnaden wegvijlen en alles is weer oké. De oorzaak is het breken van de remschoen, waardoor het ijzer zich heeft vastgevreten in de remnaaf, met het afbreken als gevolg. Ik zet de remschoenen van het voorwiel in het achterwiel en ik kan weer enigszins normaal rijden. De trommelrem van het voorwiel stelt niets voor en met een totaalgewicht van 185 kilo (brom, ik en bagage) is het geheel bijna niet te stoppen. Na een dag regen in Chicoana rij ik op de Ruta 68 terug naar Cafayate. De Ruta 68 is zonder twijfel een van de mooiste wegen van Argentinië. Na Alemania begint het mooie gedeelte: de 'Quebrada de las Conchas'.

Na een overnachting in Cafayate, ga ik de volgende dag nog een keer terug naar de Ruta 68 om enkele droge rivierbeddingen in te rijden en te genieten van de bizarre rotsformaties, de vreemde vegetatie en de

absolute stilte. Dat is ook weer zo'n voordeel van de brommer: je komt overal, zelfs als een 4x4 het moet laten afweten, gaat de Yamaha gewoon verder.

Datum: 18 mei 2007
Kilometerstand: 29.477

Het was weer een woeste tocht vandaag: eerst naar 3.000 meter hoogte en toen door de wolken het dal in naar Tafi del Valle. In Monteros gestopt en de volgende dag een onderdelenwinkel bezocht, die alles had wat ik nodig had: remschoenen, voorvorksommelbussen en 2-takt olie. Dezelfde dag nog verlaat ik Monteros en rij ik door de suikerrietvelden van de provincie Tucuman over de Ruta 38. Er is hier veel vrachtverkeer en na J.B. Alberdi kies ik voor de binnenweg. Lekker over de ripio, door een soort jungle met bromelia's en heel veel vlinders. Bij Escoba zie ik een bord niet en ik rij 30 kilometer verder om te constateren dat de weg daar ophoudt. Ik keer om en neem de goede afslag. De weg gaat hier en daar steil omhoog en de brom heeft grote moeite met het klimmen. Door mistflarden rij ik langs 'El Fin del Mundo' (het einde van de wereld) en in het donker kom ik in La Merced aan. Men wijst me een hotel, maar als daar aankom vertelt men dat het al vier jaar dicht is. Ik vraag of er ergens een slaapplek is en - *"ja daar, in het roze huis"*. Ik vind zowaar het roze huis en de mevrouw maakt een slaapkamer voor me gereed (van de oudste zoon die het huis uit is).

Datum: 20 mei 2007
Kilometerstand: 29.807

Over La Rioja kan ik kort zijn: waardeloos. Ik had nog even het plan om bij Carlos Menem langs te gaan (*“wat heeft u een prachtige bakkebaarden en een jonge vrouw”*) maar dat idee heb ik laten varen en ik ben snel uit La Rioja vertrokken.

Datum: 21 mei 2007
Kilometerstand: 29.874

Wat een dag. Vier keer de brom uit elkaar gesloopt, alles nagekeken maar hij wil niet vooruit. Ik ben de hele dag in touw geweest en heb 67 km afgelegd. Een nieuw dieptepunt. In Patquia ben ik gestopt, want op deze manier verder reizen heeft geen zin. Zo kom ik er nooit. Patquia is een suf en saai dorp, waar ze zelfs geen internet hebben. Het oude treinstation ligt er triest bij, maar er is wel een groot en nieuw ziekenhuis. En dan: de operatie... zou het lukken om de brommer weer in vorm te krijgen. Jawel: de uitlaat is de boosdoener. Een gat, diep in het donkere binnenste van de demper heeft de diameter van een dubbeltje (oud geld) en dat moet een rijksdaalder zijn. Een stuk ijzerdraad gezocht en de boel doorgeprikt. Het verschil is direct hoorbaar, van prrrr - prrrr naar knettter-de-knetter. Het verschijnsel is dat zo'n proces zich over vele kilometers en dagen voltrekt en je dus langzaam went aan het geluid. Na vier weken weet je niet beter of het hoort zo. Ik denk dat ik nu alle oorzaken van wanprestatie wel gehad heb en rij met een rotgang Patquia uit.

Er waait een koude wind uit het zuiden. De herfst is nu goed begonnen, ter vergelijking: eind mei hier is eind oktober in Nederland. Zo zit dat. In Chepes overnacht ik in het motel van de ACA (Automovil Club Argentina) en ik ga nog een keer de bergen in. Na het saaie La Rioja is de provincie San Luis weer een uitdaging. De brom rijdt weer als een trein, maar zuipt benzine. Na Quines duik ik de heuvels in en over een spannende weg bereik ik in het donker en een ijzige kou het stadje La Toma. La Toma is bekend vanwege de onyx die er gevonden wordt

en daarmee worden prachtige asbakken met kikkers en andere kitsch vervaardigd. Het is nog 377 km naar San Rafael, dat ga ik niet redden in een dag met deze kou.

Datum: 23 mei 2007
Kilometerstand: 30.300

In de ochtend is het nog behoorlijk fris, maar de zon schijnt en vanaf een uur of tien warmt het op. Ik rij over een vierbaans tolgeweg, maar ben de enige. Waarschijnlijk weer een prestigeobject van een of andere ambitieuze gouverneur. Op mijn dooie akkertje rij ik naar San Luis, want harder rijden betekent meer kou. Om een uur of twee verken ik de binnenstad van San Luis, maar vind niet zo snel een aardig hotelletje. Ik eet en drink wat bij een pompstation en bestudeer de kaart. Hee Beazley, leuke naam, daar gaan we overnachten. Naar Beazley gereden, maar hoewel de naam anders doet vermoeden, gebeurt hier helemaal niets. Een slaperig gehucht, waar ik bij diverse huizen aanklop, maar niemand heeft (of weet) een slaapplek. Goed, ik monteer in 9:31 minuten het 14 tands tandwiel en rij vol gas de laatste 220 km naar San Rafael. Het is inmiddels half vier. Ik buig over het stuur voor een ideale aerodynamiek en raas door het lege en verlaten landschap. Hier woont helemaal niemand.

In het donker bereik ik Monte Coman en raak ik de weg weer eens kwijt. Ik vraag en ik word de juiste weg gewezen. Nog anderhalf uur naar San Rafael. Rijden met slechte verlichting is heel vervelend en inspannend. Het nadeel van de Yamaha is de 6 volt installatie, waardoor de koplamp nauwelijks licht geeft en je moet turen om te zien wat er op de weg ligt en of er geen kuilen zijn. En als je langzamer gaat rijden, wordt de lichtopbrengst ook minder, heel lastig. Na drie uur in het donker rijden ben ik er: San Rafael. Ik kom aan bij hotel España en wordt hartelijk ontvangen. En ik krijg een mooie kamer. De volgende dag slaap ik tot 11.00 uur. Sinds mijn kilometerteller niet meer werkt, hou ik de stand bij aan de hand van de wegenkaart en ik heb (tot dan toe) 30.677 km gereden.

Het is mooi geweest.

Kaarten van de gereden route

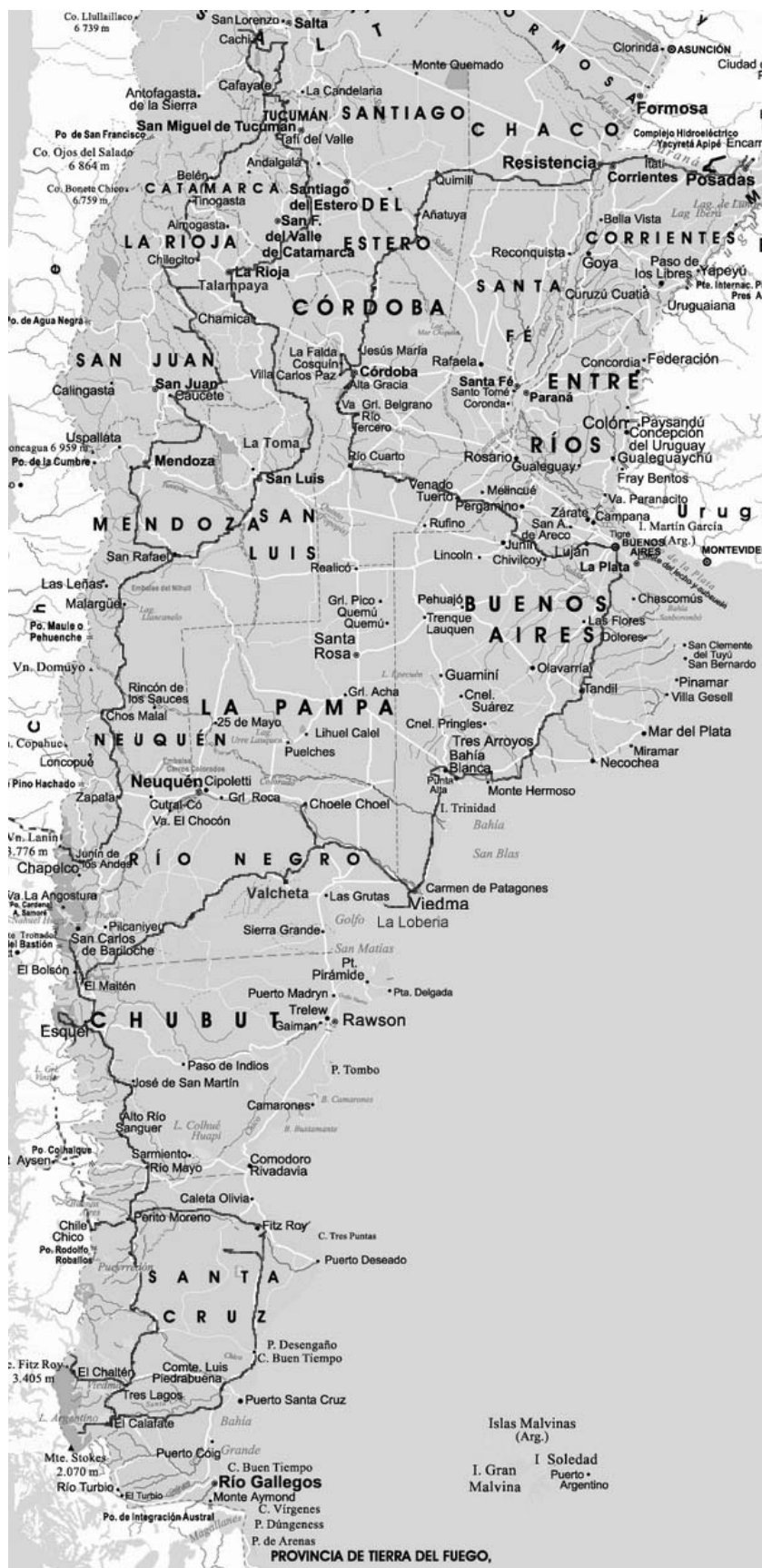
EL REY DEL RÍO

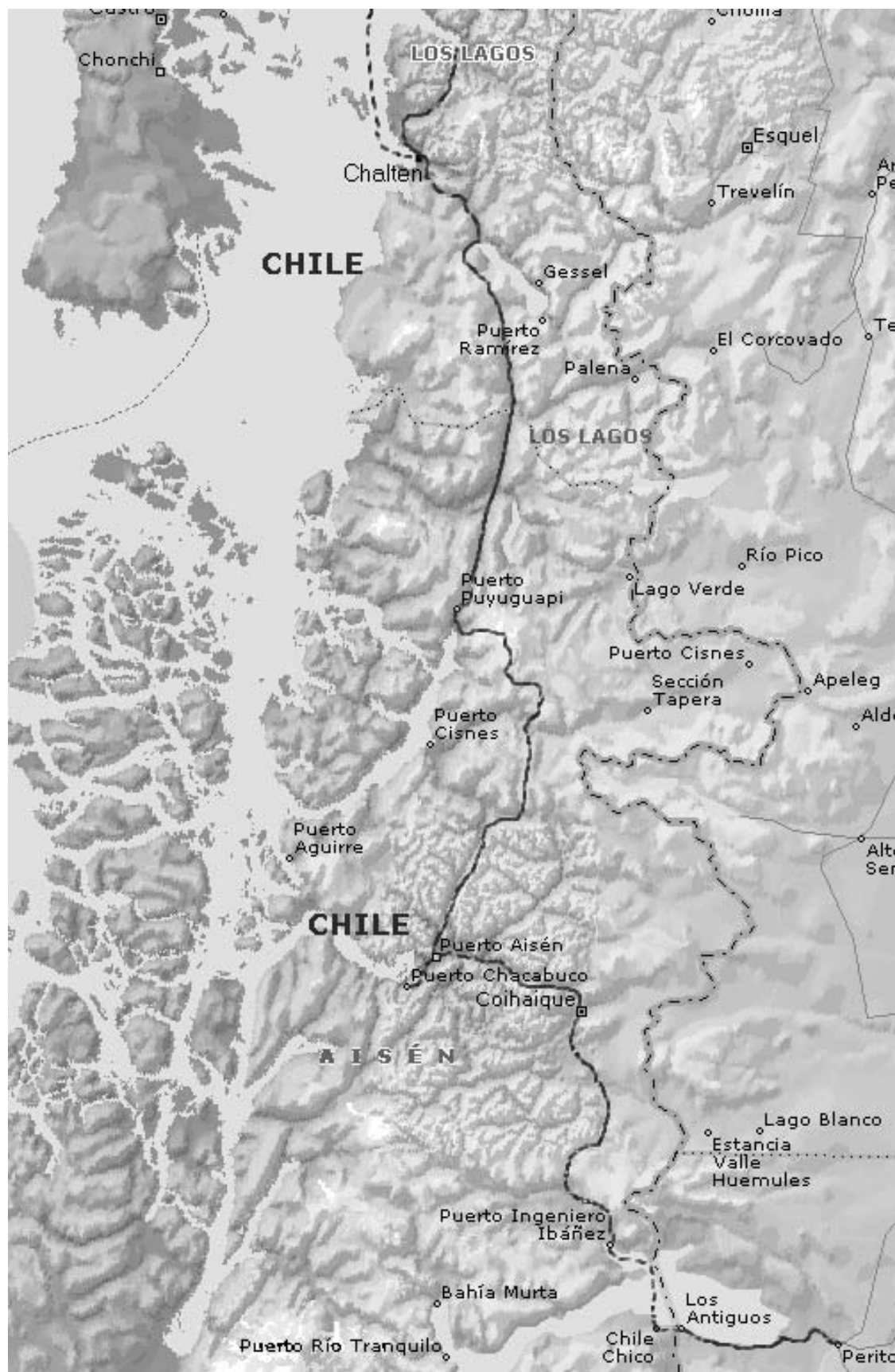
EL REY DEL RIPIO

EL REY DEL RIPIO

EL REY DEL RIPIO

EL REY DEL RIPIO

Datum	Plaats	Km totaal	Afstand	
24/05/07	Zrafel (San Rafael) Mendoza	30.677	377	
23/05/07	La Toma	30.300	260	
22/05/07	Chepes	30.040	166	
21/05/07	Patquia	29.874	67	
20/05/07	La Rioja	29.807	220	
19/05/07	La Merced	29.587	110	
18/05/07	Monteros	29.477	190	
16/05/07	Cafayate	29.287	200	
14/05 /07	Chicoana	29.087	85	
11/05/07	Cachi	29.005	-53	
09/05/07	Seclantas	29.005	251	Kilometerteller stuk
07/05/07	Cafayate	28.804	287	
06/05/07	Santa Maria de Yokavil	28.517	248	
05/05/07	San Blas	28.269	190	
04/05/07	Villa Union	28.079	270	
28/04/07	San Agustin del Valle Fertil	27.809	259	
27/04/07	Caucete	27.550	82	
14/04/07	Mendoza	27.468	153	
13/04/07	Tupungato	27.315	235	
04/04/07	San Rafael	27.080	170	
03/04/07	Malargue	26.910	280	
31/03/07	El Manzano	26.630	130	
28/03/07	Barrancas	26.500	138	
25/03/07	Chos Malal	26.362	225	
24/03/07	Zapala	26.137	215	
23/03/07	Junin de los Andes	25.922	161	Argentinië
21/03/07	Pucon	25.761	212	
20/03/07	Futrone	25.549	153	
12/03/07	Rio Bueno	25.396	123	
08/03/07	Puerto Octay	25.273	86	
07/03/07	Ferry Chalten - Puerto Montt	25.187	0	boot
04/03/07	Chalten	25.187	60	
02/03/07	Galeta Gonzalo	25.127	70	
01/03/07	Chalten	25.057	213	
27/02/07	Ventisquiro Colgante	24.844	55	
25/02/07	Puyuhuapi	24.789	224	
24/02/07	Puerto Aysen en Chacabuco	24.565	118	
22/02/07	Coihaique	24.447	211	Chili
21/02/07	Perito Moreno	24.236	192	
20/02/07	Las Heras	24.044	306	
18/02/07	La Paloma	23.738	117	
17/02/07	Tres Cerros	23.621	284	
16/02/07	Com. Luis Piedra Buena	23.337	310	
15/02/07	Vent. Perito Moreno	23.027	164	

EL REY DEL RIPIO

19-jun-06	Filadelfia	12.230	99	
17-jun-06	Las Cruces	12.131	309	
15-jun-06	Concepcion	11.822	256	
14-jun-06	Bela Vista / Bella Vista	11.566	102	Paraguay
14-jun-06	Jardim (V)	11.464	151	
11-jun-06	Jardim (A)	11.313	213	
11-jun-06	Miranda (V)	11.100	140	
8-jun-06	Miranda (A)	10.960	275	
6-jun-06	Corumba	10.685	162	
6-jun-06	Passo do Lontra (V)	10.523	142	
2-jun-06	Passo do Lontra (A)	10.381	336	
31-mei-06	Campo Grande	10.045	69	
29-mei-06	Estancia Vovo Dede	9.976	197	
28-mei-06	Sao Gabriel do Oeste	9.779	163	
28-mei-06	Coxim (V)	9.616	392	
23-mei-06	Coxim (A)	9.224	259	
20-mei-06	Rondonopolis	8.965	190	
16-mei-06	Aguas Quentes	8.775	165	
16-mei-06	Chapada dos Guimaraes (V)	8.610	252	
9-mei-06	Chapada dos Guimaraes (A)	8.358	208	
6-mei-06	Primavera de Leste	8.150	220	
5-mei-06	General Carneiro	7.930	190	
4-mei-06	Montes Claros de Goias	7.740	239	
1-mei-06	Goias	7.501	251	
30-apr-06	Novo Crixas	7.250	332	
29-apr-06	Formosa de Araguina	6.918	313	
29-apr-06	Barrolandia (V)	6.605	504	
9-apr-06	Barrolandia (A)	6.101	287	
31-mrt-06	Presidente Kennedy	5.814	169	
28-mrt-06	Araguaina	5.645	242	
27-mrt-06	Governador Edison Lobao (V)	5.403	86	
27-mrt-06	Governador Edison Lobao (A)	5.317	253	
26-mrt-06	Ulianopolis	5.064	148	
23-mrt-06	Ipixuna do Para	4.916	253	
20-mrt-06	Belem	4.663	396	
18-mrt-06	Macapa	4.267	0	Boot
16-mrt-06	Oiapock	4.267	0	Auto
15-mrt-06	St. Georges de l'Oyapoque	4.267	167	
14-mrt-06	Cayenne	4.100	250	
13-mrt-06	St. Laurent de Maroni	3.850	158	
12-mrt-06	Paramaribo	3.692		

Achterflaptekst

Rotterdam Overschie 1956. Wimmie heeft een autoped en verkent de omgeving van de Van Noortwijkstraat: stappen langs de Schie, naar de brandweerkazerne, naar de Spaanse Polder, De Zweth, langs de boerderijen naar Schipluiden en heel hard de Hogenbanbrug af. Duizenden meters rollen onder de bandjes, totdat het frame een keer breekt: stoepie op en stoepie af heeft het ijzeren buisframe doorgesleten.

In 1966 schrijft hij op de middelbare school voor de geschiedenisleraar meneer De Bruyn een scriptie over de Inca's en dan al weet hij het zeker: hij zal later de Andes bedwingen op een tweewieler.

In 2005 heeft hij de middelbare leeftijd bereikt en aangezien hij werken tot zijn 65-ste niet ziet zitten (wat wil/kun/mag/kan je dan nog?) vertrekt hij naar Suriname.

Hij koopt een Yamaha brommer, schroeft er een Parbo bierkrat op en is klaar om te vertrekken. Na een oponthoud van zes maanden in Nickerie (werk) verlaat hij op 12 maart 2006 Paramaribo. Albina, Cayenne, Macapa, Belem, Goias, Cuiaba, Rondonopolis, Campo Grande, Corumba, Bella Vista, Concepcion, Encarnacion en San Ignacio de Guasu. Daar rust hij even uit en rijdt verder: Posadas, Corrientes, Ojo del Agua, Cordoba, Buenos Aires, en verder. Afijn, je kunt het hier allemaal lezen.

*“... op dusdanige wijze bromfietsen
is ook de rust in je billen
en chokolademelk en brood met boter
en kaas en snijkoek en palingworst
en een krant bij de kachel
terwijl het hele verhaal door je kop gaat
en de bougie in je kloten navonkt”*

tekst: Bas van de Werk - 1978

(de gehele tekst kun je downloaden als mp3 op de website)